

**REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNA REVIZIJSKA KOMISIJA
ZA REVIZIJO POSTOPKOV ODDAJE JAVNIH NAROČIL**

***LETNO POROČILO
ZA LETO 2007***

UVOD	3
1 ORGANIZACIJA IN NAČIN DELA	5
1. 1 POSTOPEK PRED DRŽAVNO REVIZIJSKO KOMISIJO.....	5
1. 2 NAČIN ODLOČANJA DRŽAVNE REVIZIJSKE KOMISIJE	6
1. 3 NARAVA ODLOČITEV DRŽAVNE REVIZIJSKE KOMISIJE	7
1. 3. 1 Postopek pred sodiščem	9
1. 4 POSLOVNIK DRŽAVNE REVIZIJSKE KOMISIJE ZA REVIZIJO POSTOPKOV ODDAJE JAVNIH NAROČIL	9
1. 4. 1 Splošno	9
1. 4. 2 Organizacija in način dela	10
1. 4. 3 Način dela in imenovanje senatov	10
1. 5 DRŽAVNA REVIZIJSKA KOMISIJA IN SODIŠČE EVROPSKIH SKUPNOSTI... 12	
1. 5. 1 Sodna praksa Sodišča Evropskih skupnosti in Sodišča prve stopnje	13
2 ŠTEVILO PREJETIH ZAHTEVKOV ZA REVIZIJO V LETU 2007	14
3 ZAHTEVKI ZA REVIZIJO, PRIKAZANI LOČENO ZA POSTOPEK PRED SPREJETJEM ODLOČITVE NAROČNIKA O DODELITVI JAVNEGA NAROČILA IN PO NJEM.....	20
4 PODATKI O ODLOČITVAH O ZAHTEVKIH ZA REVIZIJO V LETU 2007.....	23
5 PREDLOG UKREPOV ZA ODPRAVO NEPRAVILNOSTI (V SKLADU Z DRUGIM Odstavkom 33. Člena ZRPJN)	26
5. 1 PREDLOGI ZA IZBOLJŠANJE STANJA NA PODROČJU JAVNEGA NAROČANJA	26
5. 1. 1 Komentar k zakonodajni ureditvi javnega naročanja- ZJN-2 in ZJNVETPS	26
5. 1. 2 Komentar k zakonodajni ureditvi javnega naročanja- ZRPJN	34
5. 1. 3 Vpliv nove zakonodaje na poslovanje Državne revizijske komisije	37
5. 1. 4 Kršitve ZJN-2 in ZRPJN – Državna revizijska komisija kot prekrškovni organ.. 58	
6 POSLOVANJE IN AKTIVNOSTI DRŽAVNE REVIZIJSKE KOMISIJE	63
6. 1 FINANČNO POSLOVANJE	63
6. 1. 1 Organiziranost finančnega poslovanja Državne revizijske komisije	63
6. 1. 2 Predstavitev izvedbe finančnega načrta za leto 2007	65
6. 2 NOTRANJI NADZOR	68
6. 3 KADRI	68
6. 4 USPOSABLJANJE	69
6. 5 SODELOVANJE Z DRUGIMI INSTITUCIJAMI IN MEDNARODNO SODELOVANJE	70
6. 5. 1 Projekt twinning	71
SKLEP	73
PRILOGE	74
1. ZRPJN (URADNO PREČIŠČENO BESEDILO).....	74
2. POSLOVNIK O DELU DRŽAVNE REVIZIJSKE KOMISIJE	94

UVOD

Področje javnega naročanja je v Republiki Sloveniji v preteklem letu doživelo kar precejšnje spremembe. Dne 23.12.2006 sta namreč začela veljati Zakon o javnem naročanju (Uradni list RS, št. 128/2006; v nadaljevanju: ZJN-2) in Zakon o javnem naročanju na vodnem, energetskem, transportnem področju in področju poštних storitev (Uradni list RS, št. 128/2006; v nadaljevanju: ZJNVETPS), ki sta nadomestila dotlej veljavni Zakon o javnih naročilih (Uradni list RS, št. 39/00, 102/00, 2/04; v nadaljevanju: ZJN-1). Kar nekaj bistvenih sprememb v reviziji postopkov javnega naročanja pa je prinesel v letu 2007 uveljavljen Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o reviziji postopkov javnega naročanja (Uradni list RS, št. 53/2007; v nadaljevanju: ZRPJN-E). Odločitve Državne revizijske komisije za revizijo postopkov oddaje javnih naročil (v nadaljevanju: Državne revizijske komisije) kot samostojnega in neodvisnega državnega organa, ki zagotavlja pravno varstvo ponudnikov in javnega interesa v vseh stopnjah postopkov oddaje javnih naročil, nedvomno oblikujejo tudi prakso naročnikov in ponudnikov pri ravnanju po omenjenih predpisih. Ob zavedanju tega dejstva in z željo razvoja in poenotenja dobrih praks v postopkih javnega naročanja, poročilo (s prilogami) prikazuje tudi način odločanja o spornih vprašanjih, kar bo, upamo, vodilo za ravnanje v podobnih primerih.

V Letnem poročilu o delu Državne revizijske komisije za leto 2007 so predstavljeni organizacija in način dela Državne revizijske komisije, podatki o delu Državne revizijske komisije in o vloženi zahtevki za revizijo, podani pa so tudi predlogi za izboljšanje stanja na področju javnega naročanja.

Prvi del poročila opisuje organizacijo in način dela Državne revizijske komisije. V njem je posebej poudarjeno razmerje med Državno revizijsko komisijo in Sodiščem Evropskih skupnosti z vidika enotnega in učinkovitega pravnega varstva. Državna revizijska komisija je namreč eden tistih organov, ki je Sodišču Evropskih skupnosti dolžan zastaviti predhodno vprašanje, če pri presoji revizijskega zahtevka naleti na vprašanje razlage evropskega prava ali veljavnosti sekundarne zakonodaje in pri tem šteje, da je rešitev tega vprašanja potrebna za odločitev v zadevi.

Poročilo v drugem, tretjem in četrtem delu vsebuje vse zahtevane podatke iz 33. člena Zakona o reviziji postopkov javnega naročanja (Uradni list RS, št. 78/99, 90/99, 110/02, 2/04, 42/04, 61/05, 78/06 ter 53/07; v nadaljnjem besedilu: ZRPJN). V zvezi s podatki o številu vloženi revizijskih zahtevkov v letu 2007 gre opozoriti na bistven upad števila vloženi revizijskih zahtevkov glede na pretekla leta, kar gre po oceni Državne revizijske komisije pripisati predvsem uveljavitvi ZRPJN-E, ki je med drugim bistveno zvišal takse v revizijskih postopkih in spremenil koncept suspenzivnega učinka vloženi revizijskega zahtevka. Na tem mestu gre izpostaviti še, da tudi v letu 2007 ni bilo zahtevkov za revizijo, ki bi bili vloženi v javnem interesu (slednje lahko vložijo Ministrstvo za finance, Urad za varstvo konkurence in Državno pravobranilstvo RS).

V nadaljevanju letnega poročila (peto poglavje) Državna revizijska komisija podaja oceno stanja na področju javnega naročanja in predloge za izboljšanje le-tega. Podan je komentar k zakonodajni ureditvi javnega naročanja po ZJN-2, ZJNVETPS in ZRPJN, vključno s predlogi potrebnih (smiselni) sprememb teh predpisov, predstavljena pa sta tudi položaj in pristojnosti Državne revizijske komisije kot prekrškovnega organa po omenjenih predpisih.

V šestem poglavju letnega poročila so predstavljene aktivnosti in poslovanje Državne revizijske komisije. Posebej velja opozoriti na elektronsko poslovanje, vpisnik zadev in odločitve, ki so dostopne na spletnih straneh www.dkom.si, kjer se lahko med drugim seznanimo tudi s pomembnejšimi odločitvami Sodišča Evropskih skupnosti s tega področja.

Na tem mestu gre omeniti še, da je (po uspešno zaključenem projektu tesnega medinstitucionalnega sodelovanja (»Twinning projekt«) med državama revizijskima komisijama Republike Slovenije in Republike Hrvaške konec leta 2006) Državna revizijska komisija v letu 2007 uspešno kandidirala na natečaju Evropske komisije za izvedbo Twinning projekta "Strengthening the institutional capacity of the Public Procurement Review Body of Bosnia and Herzegovina". S projektom, katerega izvajanje se bo predvidoma začelo v februarju 2008 in je podrobneje predstavljen v nadaljevanju letnega poročila, Državna revizijska komisija še krepi medinstitucionalno sodelovanje z domačimi in tujimi subjekti in dodaja svoj prispevek k razvoju področja javnega naročanja v Republiki Sloveniji in tujini.

Zapis velja skleniti z upanjem, da bo letno poročilo, ki je brezplačno dostopno na spletnih straneh in zgoščenki, na kateri so tudi vse odločitve Državne revizijske komisije, ki jih je ta organ sprejel v letih 2002, 2003, 2004, 2005, 2006 ter 2007, koristen pripomoček in spodbuda vsem, ki se z javnimi naročili ukvarjajo znanstveno, strokovno ali pa zgolj ljubiteljsko.

1 ORGANIZACIJA IN NAČIN DELA

Državna revizijska komisija je samostojen in neodvisen državni organ, ki zagotavlja pravno varstvo ponudnikov v vseh stopnjah postopkov oddaje javnih naročil. Prvi odstavek 4. člena ZRPJN določa: *»Pravno varstvo ponudnikov v vseh stopnjah postopkov oddaje javnih naročil zagotavlja poseben, neodvisen in samostojen državni organ nadzora nad zakonitostjo postopkov oddaje javnih naročil, Državna revizijska komisija za revizijo postopkov oddaje javnih naročil (skrajšano: Državna revizijska komisija).«*

Poseben organ za pravno varstvo v postopkih oddaje javnih naročil je bil ustanovljen že z Zakonom o javnih naročilih (Uradni list RS, št. 24/97); to je bila komisija, pristojna za revizijo postopkov oddaje javnih naročil. S sprejemom ZRPJN in s tem določitvijo statusa in pristojnosti Državne revizijske komisije pa so bili zagotovljeni tudi formalni pogoji za vzpostavitev neodvisnega in samostojnega položaja tega organa.

Državna revizijska komisija ima predsednika in štiri člane, ki jih je imenoval Državni zbor. Sedanjo sestavo Državne revizijske komisije je Državni zbor imenoval 15.7.2004 s Sklepom o imenovanju člana Državne revizijske komisije Jožefa Kocuvana (Uradni list RS, št. 83/2004), 25.4.2006 s sklepoma o imenovanju članic Državne revizijske komisije Nataše Jeršič in Vide Kostanjevec (Uradni list RS, št. 45/2006) in 14.7.2006 s sklepoma o imenovanju predsednika Državne revizijske komisije Sama Červeka in članice Državne revizijske komisije Sonje Drozdek - Šinko (Uradni list RS, št. 76/2006).

Neodvisnost Državni revizijski komisiji zagotavlja ZRPJN, ki med drugim določa, da se sredstva za delo te komisije zagotovijo v proračunu Republike Slovenije na predlog Državne revizijske komisije; o porabi teh sredstev odloča sama. Podrobnejšo organizacijo in način dela Državne revizijske komisije ureja Poslovnik Državne revizijske komisije za revizijo postopkov oddaje javnih naročil (Uradni list RS, št. 44/05; v nadaljevanju: Poslovnik).

1.1 POSTOPEK PRED DRŽAVNO REVIZIJSKO KOMISIJO

Postopek revizije se po ZRPJN začne pred naročnikom, nadaljuje pa pred Državno revizijsko komisijo, poleg primerov pritožb na podlagi 12., 13. in 17. člena ZRPJN na podlagi odstopa zahtevka za revizijo iz 17. člena ZRPJN.

Po prejemu zahtevka za revizijo predsednik Državne revizijske komisije s sklepom praviloma dodeli zahtevek za revizijo v odločanje pristojnemu senatu ter obenem določi predsednika in člane senata ali pa zahtevek dodeli posameznemu članu Državne revizijske komisije. Predsednik Državne revizijske komisije določi za odločanje o posameznem zahtevku za revizijo senat oziroma posameznega člana glede na zahtevnost primera, pri čemer upošteva vrednost predmeta javnega naročila, obsežnost dokumentacije in druge okoliščine, ki so pomembne za presojo zahtevnosti posameznega

primera, in določila ZRPJN. Posamezni član Državne revizijske komisije odloča o zahtevku za revizijo, če v skladu z zakonom ali poslovnikom ni treba imenovati senata (pri čemer velja dodati, da je bila večina zadev po teh merilih dodeljena v odločanje senatu).

Predsednik Državne revizijske komisije praviloma dodeljuje zahtevke za revizijo senatu oziroma posameznemu članu, upošteva abecedni red začetnic priimkov članov Državne revizijske komisije po vrstnem redu prejema (t. i. načelo *naravnega sodnika*) in ob upoštevanju zaporedja dodeljenih zahtevkov vsem članom Državne revizijske komisije, ko gre za odločanje o podobni zadevi oziroma o zadevi, v kateri je določen član Državne revizijske komisije že odločal, ali če ima določen član Državne revizijske komisije posebna strokovna znanja, ki so pomembna za odločanje o zadevi (drugi odstavek 22. člena Poslovnika).

Kadar obstajajo izločitveni razlogi, mora posamezen član o njih nemudoma obvestiti predsednika Državne revizijske komisije, ki odloči o njegovi izločitvi. O izločitvi predsednika se odloči na seji Državne revizijske komisije, ki jo sklicuje in vodi član, ki nadomešča predsednika Državne revizijske komisije.

1. 2 NAČIN ODLOČANJA DRŽAVNE REVIZIJSKE KOMISIJE

Državna revizijska komisija odloča v mejah zahtevka za revizijo. Državna revizijska komisija ob upoštevanju meja zahtevka za revizijo odloča tudi o kršitvah, za katere vlagatelj ni vedel ali ni mogel vedeti, pa so vplivale na odločitev naročnika o dodelitvi naročila (19. člen ZRPJN).

Ni sporno, da mora vlagatelj zahtevka za revizijo poleg zatrjevanih kršitev navesti tudi dejstva in dokaze, s katerimi se te kršitve dokazuje. Državna revizijska komisija lahko pri odločanju o posameznem revizijskem zahtevku zahteva od strank tudi dodatna pojasnila. Pravila pravnega postopka, ki se v revizijskem postopku subsidiarno in smiselno uporabljajo na podlagi petega odstavka 3. člena ZRPJN, določajo (7. člen Zakona o pravnem postopku, Uradni list RS, št. 26/99, 96/02, 2/04, 10/04 ter 52/07; v nadaljevanju: ZPP), da morajo stranke navesti vsa dejstva, na katera se opirajo njihovi zahtevki, in predložiti dokaze, s katerimi se ta dejstva dokazuje. Sodišče sme ugotoviti dejstva, ki jih stranke niso navajale, in izvajati dokaze, ki jih stranke niso predlagale, če iz obravnave in dokazovanja izhaja, da imajo stranke namen razpolagati z zahtevki, s katerimi ne morejo razpolagati. Pri tem pa svoje odločitve ne sme opreti na dejstva, glede katerih strankam ni bila dana možnost, da se o njih izjavijo. To pomeni, da je v pravnem postopku uveljavljeno razpravno načelo. V drugem odstavku 21. člena ZRPJN je določeno, da lahko Državna revizijska komisija pred svojo odločitvijo zahteva dodatna pojasnila od naročnika, vlagatelja zahtevka za revizijo ali drugih udeležencev v postopku oddaje javnega naročila, pridobi strokovno ali izvedensko mnenje in si lahko ogleda tudi druge dokumente ter dejanske razmere pri strankah v postopku in zbere druge potrebne podatke za odločitev.

Poudariti je treba, da vloženi zahtevek za revizijo po uveljavitvi novele ZRPJN-E ne zadrži več postopka oddaje javnega naročila; ne glede na vloženi zahtevek za revizijo lahko naročnik nadaljuje z izvedbo postopka oddaje javnega naročila, ne sme pa skleniti pogodbe (prvi in drugi odstavek 11. člena ZRPJN). Na podlagi določb tretjega odstavka 11. člena ZRPJN se lahko naročnik ob prejemu zahtevka za revizijo ne glede na poprej navedeno pravilo odloči, da se izvajanje postopka oddaje javnega naročila zadrži do odločitve Državne revizijske komisije in o tem najpozneje v treh dneh obvesti vse udeležence v postopku oddaje javnega naročila. Skladno s četrtem odstavkom 11. člena ZRPJN lahko Državna revizijska komisija na predlog vlagatelja zahtevek za revizijo sprejme sklep, da vloženi zahtevek za revizijo zadrži nadaljnje aktivnosti naročnika v postopku oddaje javnega naročila v celoti ali jih zadrži le deloma, na obrazloženi predlog naročnika pa lahko, skladno z 11. a členom ZRPJN, sprejme sklep, da vloženi zahtevek za revizijo ne zadrži sklenitve pogodbe o oddaji javnega naročila.

Kadar so izpolnjene vse procesne predpostavke za odločanje o zahtevku za revizijo, senat oziroma posamezen član odloči o zahtevku za revizijo in izda sklep najpozneje v 15 dneh od prejema zahtevka in celotne dokumentacije ter morebitnih dodatnih pojasnil. V utemeljenih primerih se rok za odločitev lahko podaljša za največ 20 dni (20. člen ZRPJN).

1. 3 NARAVA ODLOČITEV DRŽAVNE REVIZIJSKE KOMISIJE

Če vlagatelj v postopku revizije izkaže pravni interes in so podane tudi preostale procesne predpostavke za odločanje, Državna revizijska komisija o zahtevku odloči meritorno. Kadar Državna revizijska komisija vsebinsko odloča o zahtevku, lahko zahtevek s sklepom zavrne kot neutemeljen ali pa mu ugotovi in postopek oddaje javnega naročila razveljavi delno ali v celoti. Na podlagi prejema pisnega obvestila o umiku zahtevka za revizijo pred sprejemom odločitve Državne revizijske komisije Državna revizijska komisija postopek za revizijo ustavi. V zvezi s tem je treba dodati, da ima Državna revizijska komisija le kasatorična pooblastila, kar pomeni, da s svojim sklepom ne more nadomestiti odločitve naročnika o izbiri najugodnejšega ponudnika ali druge odločitve v postopku oddaje javnega naročila.

Seveda mora Državna revizijska komisija svojo odločitev obrazložiti in zanjo navesti razloge, lahko pa da naročniku tudi napotke za pravilno izvedbo postopka v delu, ki je bil razveljavljen (tretji odstavek 23. člena ZRPJN).

Kadar Državna revizijska komisija odloča o pritožbi vlagatelja zahtevek za revizijo zoper ravnanje naročnika na podlagi 12., 13. ali 17. člena tega zakona, lahko s sklepom pritožbo kot prepozno zavrže, zavrne kot neutemeljeno ali pa pritožbi ugotovi in v primeru pritožbe na podlagi 12. ali 13. člena tega zakona odloči, da mora naročnik odločati o zahtevku za revizijo v skladu s 16. členom tega zakona oziroma v primeru pritožbe na podlagi 17. člena tega zakona odloči, da zahtevek za revizijo sprejme v obravnavo.

Državna revizijska komisija ima tudi pooblastilo, da lahko ob sprejemu odločitve o zahtevku za revizijo od naročnika zahteva, da ji predloži poročilo o izvedbi postopka, v katerem je bil vložen zahtevek za revizijo, ali o ponovljenem postopku. Državna revizijska komisija lahko od naročnika zahteva, da skupaj s poročilom predloži dokumentacijo o postopku oziroma izvedbi predmeta javnega naročila. Naročnik mora poročilo predložiti v roku, ki ga določi Državna revizijska komisija in ki ne sme biti daljši od šestih mesecev od prejema sklepa o zahtevku za revizijo. Če Državna revizijska komisija ugotovi, da v poročilu ni izkazana odprava nepravilnosti oziroma upoštevanje napotkov Državne revizijske komisije ali naročnik poročila ne predloži, o tem obvesti ministrstvo, pristojno za finance, vlado oziroma nadzorni organ naročnika.

Z revizijskim postopkom so povezani tudi stroški, ki jih ureja ZRPJN v 22. členu, in so praviloma vezani na uspeh v revizijskem postopku. Ob tem Državna revizijska komisija ugotavlja, da se stroški revizijskega postopka v primerjavi s prejšnjimi leti povečujejo predvsem zaradi povečane zahtevnosti sporov, ki so vezani na različna tehnična, finančna in druga strokovna vprašanja, kar zahteva vključitev izvedencev in drugih strokovnjakov pri reševanju revizijskih zahtevkov. Poleg tega opazamo, da narašča število revizijskih postopkov, v katerih stranke zastopajo pooblaščenca. V zvezi s stroški revizijskih postopkov gre opozoriti še, da je novela ZRPJN-E med drugim bistveno zvišala takse v revizijskih postopkih, uvedla pa je tudi določilo, skladno s katerim mora vlagatelj v primeru, ko naročnik njegov revizijski zahtevek zavrne, ob nadaljevanju postopka pred Državno revizijsko komisijo pa le-tega zavrne tudi Državna revizijska komisija, vplačati še znesek v višini že vplačane takse kot nadomestilo za stroške postopka revizije pred Državno revizijsko komisijo. Obe navedeni spremembi velik del strokovne javnosti ocenjuje kot problematični v smislu nedopustnega omejevanja pravice do pravnega varstva.

V praksi se že od uveljavitve ZRPJN postavlja vprašanje, ali je zoper odločitev Državne revizijske komisije mogoče vložiti redno ali izredno pravno sredstvo. Odgovor na zastavljeno vprašanje daje peti odstavek 23. člena ZRPJN, ki določa, da je po končanem postopku pred Državno revizijsko komisijo sodno varstvo zagotovljeno v postopku povračila škode pred sodiščem splošne pristojnosti. S takšno zakonsko rešitvijo (dokončnost odločitve, možnost dajanja napotkov za pravilno izvedbo postopka) se med drugim tudi zagotavlja obveza Direktiv Evropskih skupnosti, da mora država članica zagotoviti učinkovito izvajanje odločitev, ki jih sprejmejo organi, pristojni za postopke pravnega varstva (7. točka 2. člena Direktive 89/665/EEC in 8. točka 2. člena Direktive 92/13/EEC). Sklep Državne revizijske komisije učinkuje sam po sebi. Zakon pooblašča ta organ, da postopek razveljavi. Gre za t. i. oblikovalni ali konstitutivni sklep, zato posebna izvršba niti ni potrebna niti ni možna. Izjema je odločitev o stroških, ki je v ZRPJN določena kot izvršilni naslov (22. člen ZRPJN). Po razveljavitvi postopka ali dela postopka pravnih učinkov naročnikovih dejanj ni več. Pravna oziroma obveznostna moč sklepov je nesporna.

1. 3. 1 Postopek pred sodiščem

Vlagatelj zahtevka za revizijo lahko s tožbo pred pristojnim sodiščem uveljavlja povrnitev škode od naročnika. Z navedeno določbo ZRPJN uresničuje zahtevo iz zgoraj omenjenih Direktiv Evropskih skupnosti po zagotovitvi možnosti vložitve odškodninskih zahtevkov. Vložitev tožbe pa skladno z določbo, da je sodno varstvo zagotovljeno v postopku povračila škode pred sodiščem splošne pristojnosti, ne zadrži sklenitve pogodbe med naročnikom in izbranim ponudnikom. V pomanjkanju drugih določb velja zapisati, da prekluzivnih rokov za vložitev tožbe ni, zato velja pri tem v celoti slediti določbam o zastaranju zahtevkov iz Obligacijskega zakonika (Uradni list RS, št. 83/01, 33/04 in 40/07; v nadaljevanju: OZ).

Z dnem uveljavitve ZRPJN so prenehale veljati določbe od 63. do 73. člena ZJN (1997), med njimi tudi določba 70. člena, ki določa, da naročniki in revizijska komisija v postopku preverjanja zakonitosti oddaje javnega naročila uporabljajo določila zakona, ki ureja splošni upravni postopek, če ni z ZJN drugače določeno. ZRPJN prav tako kot ZJN ne ureja popolno postopka pravnega varstva, temveč se sklicuje na smiselno uporabo pravil pravnega postopka. Pravnemu varstvu uveljavljanja pravic v civilnih zadevah je namreč namenjen pravdni postopek, upravni postopek pa upravnim zadevam. Hkrati je zapis subsidiarne uporabe postopkovnih določb ZPP v zakonu nujen, saj bi drugače lahko – skladno z Zakonom o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 24/2006 – ZUP-UPB2, 105/2006 – ZUS, 26/2007 – skl. US: U-I-69/07-9; v nadaljevanju: ZUP), po katerem se ta uporablja v vseh t. i. javnopravnih zadevah – tudi oddajo javnih naročil podredili tem določbam. Pravna narava postopka oddaje javnega naročila se zaradi možnosti, da poseben neodvisni državni organ pred sklenitvijo pogodbe oceni izbiro pogodbene stranke, ne spremeni. Tudi odločitev v revizijskem postopku ne pridobi narave upravnega akta zato, ker odločitev sprejme neodvisni državni organ – Državna revizijska komisija. V zvezi s tem velja dodati zgolj to, da je pravna ureditev, ko o civilnem sporu ne odloča *prima facie* sodišče (beri: odloča Državna revizijska komisija), z ZPP celo izrecno predvidena: »*Ta zakon določa pravila postopka, po katerih sodišče obravnava in odloča v sporih iz osebnih in družinskih razmerij ter v sporih iz premoženjskih in drugih civilnopravnih razmerij fizičnih in pravnih oseb, razen če so kateri od navedenih sporov po posebnem zakonu v pristojnosti specializiranega sodišča ali drugega organa*« (1. člen ZPP).

1. 4 POSLOVNIK DRŽAVNE REVIZIJSKE KOMISIJE ZA REVIZIJO POSTOPKOV ODDAJE JAVNIH NAROČIL

1. 4. 1 Splošno

Temeljni predpis, ki ureja pristojnosti, organizacijo in postopanje Državne revizijske komisije, je ZRPJN. Ta v prvem odstavku 7. člena določa, da ima Državna revizijska komisija svoj poslovnik, s katerim ureja podrobnejšo organizacijo in način dela.

Poslovnik Državne revizijske komisije za revizijo postopkov oddaje javnih naročil (Uradni list RS, št. 44/05, v nadaljevanju poslovnik) ureja notranjo organizacijo in način dela Državne revizijske komisije, ki v skladu z določbami ZRPJN kot poseben, neodvisen in samostojen državni organ nadzora nad zakonitostjo postopkov oddaje javnih naročil zagotavlja pravno varstvo ponudnikov in javnega interesa v vseh stopnjah postopkov oddaje javnih naročil (1. člen), vsebuje pa tudi nekatere procesne določbe, katerih poznavanje utegne biti koristno za stranke revizijskih postopkov.

1. 4. 2 Organizacija in način dela

Poslovnik določa, da ima Državna revizijska komisija (kot to določa tudi že ZRPJN) predsednika in štiri člane; od teh je eden pooblaščen za nadomeščanje predsednika v njegovi odsotnosti. Pri tem predsednik zastopa, vodi in organizira delo Državne revizijske komisije kot institucije, člani pa predstavljajo Državno revizijsko komisijo, ko opravljajo posamezna procesna dejanja v zadevah, odločajo o zahtevkih za revizijo in o pritožbah (3. člen).

Posebna pozornost je namenjena predvsem javnosti dela Državne revizijske komisije, saj poslovnik (v 7. členu) med drugim določa, da se odločitve komisije o zahtevkih za revizijo in pritožbah (potem ko se vročijo strankam) objavijo na spletnih straneh Državne revizijske komisije (www.dkom.si), kar utegne biti koristno za tiste, ki sledijo praksi Državne revizijske komisije oziroma ki poročajo o njenem delu. Na spletnih straneh se objavlja tudi vpisnik zadev, tj. seznam vseh zadev, o katerih trenutno odloča Državna revizijska komisija, s podatki o vlagatelju zahtevka za revizijo ali pritožbe, naročniku ter predmetu javnega naročila.

Glede na določbo ZRPJN, po kateri predsednik zastopa, vodi in organizira delo Državne revizijske komisije, poslovnik razmejuje pristojnosti med predsednikom in občno sejo. Predsednik zastopa in predstavlja Državno revizijsko komisijo ter je odgovoren za njeno delo in organizacijo, občna seja, ki jo sestavljajo predsednik in vsi člani Državne revizijske komisije, pa je pristojna predvsem za obravnavanje pravnih in strokovnih vprašanj, odloča pa tudi o drugih zadevah, ki so po poslovniku v njeni pristojnosti.

V zvezi s stališči ali mnenji na strokovnem kolegiju, na katerem se predstavijo zlasti tiste zadeve, ki zahtevajo preučitev strokovno zahtevnejših pravnih in dejanskih vprašanj, poslovnik določa, da stališča, izražena na kolegiju, nikakor ne morejo vplivati na odločitve, ki jih sprejme bodisi član ali senat oziroma o katerih se glasuje na občni seji.

1. 4. 3 Način dela in imenovanje senatov

V najobsežnejšem, III. delu poslovnika, so natančneje določena pravila dodeljevanja zadev posameznim članom oziroma senatu. Osnovno pravilo, določeno že v ZRPJN, je, da o zahtevku za revizijo odloča posamezen član. Če je predmet revizije javno naročilo, ki ga mora naročnik objaviti v Uradnem listu EU, in v zahtevnejših zadevah pa o zahtevku za revizijo odloča senat, ki

šteje tri člane. Pravila objavljanja v Uradnem listu EU so bolj ali manj jasna in so določena v ZJN-2, pri čemer se vrednosti, od katerih je treba naročilo objaviti v Uradnem listu EU, razlikujejo glede na predmet in vrsto naročila ter številne druge okoliščine, kar pravila objavljanja v Uradnem listu EU nekoliko zaplete. Ob tem je treba pripomniti, da je praksa Državne revizijske komisije kot vrednost delimitacije določila vrednost revizijskega »spora«, ne pa celotne vrednosti javnega naročila. Pri ugotavljanju (siceršnje) zahtevnosti zadeve, ko imenovanje senata ni obvezno že *ex lege*, pa predsednik Državne revizijske komisije upošteva vrednost predmeta javnega naročila, obsežnost dokumentacije in druge okoliščine, ki so pomembne za presojo zahtevnosti določenega primera.

Poslovnik končno določa, da se v postopkih oddaje javnih naročil gradenj kot vrednost predmeta javnega naročila, po kateri se zadeva opredeli kot zahtevnejša v smislu obveznosti imenovanja senata, šteje vrednost, pri kateri je za javno naročilo storitev obvezna objava v Uradnem listu EU. Tako poslovnik uvaja pomembno kavelo, saj prag obveznega odločanja senata o zadevi pri javnih naročilih gradenj znižuje za nekaj desetkrat.

Članom ali senatu dodeljuje zadeve predsednik Državne revizijske komisije, pri čemer se praviloma dnevno prispele zadeve dodeljujejo članom Državne revizijske komisije po vrstnem redu prejema zadeve, upošteva abecedni red začetnic priimkov članov Državne revizijske komisije. Abecedni vrstni red oziroma t. i. načelo naravnega sodnika se upošteva tako pri dodeljevanju zadev posameznemu članu kot takrat, ko o zadevah odloča senat. Pri senatnem odločanju se abecedni vrstni red upošteva tudi pri določanju vloge člana v senatu (predsednik ali član). Abecednega vrstnega reda se ne upošteva zgolj takrat, ko gre za odločanje o podobni zadevi ali o zadevi, v kateri je določen član Državne revizijske komisije že odločal, ali ko ima določen član Državne revizijske komisije posebna strokovna znanja, ki so pomembna za odločanje o zadevi. Seveda veljajo tudi v slednjem primeru stroga izločitvena pravila, urejena v 24. členu poslovnika.

Poslovnik tudi natančneje določa način dela senata, v katerem je procesni vodja predsednik senata, ki združuje dosedanji vlogi poročevalca in predsednika; ta ob sodelovanju s svetovalcem pripravlja osnutke procesnih in vsebinskih aktov oziroma sklepov. Način odločanja senata ostaja nespremenjen: senat odloča o zadevi z večino glasov vseh članov na nejavni seji, ki jo skliče in vodi predsednik senata, pri čemer se predsednik in člani senata ne smejo vzdržati glasovanja. Na seji je poleg predsednika in članov senata prisoten le svetovalec, ki je sodeloval v zadevi (27. člen).

Poslovnik tudi izrecno določa, da so predsednik in člani Državne revizijske komisije pri opravljanju svoje funkcije neodvisni in vezani (zgolj) na ustavo in zakon. Pravilo utegne biti pomembno z vidika presoje statusa institucije kot »sodišča« pred Sodiščem Evropskih skupnosti. Ohranjene so že omenjene določbe o izločitvi članov iz odločanja v zadevah, če za to obstajajo določeni razlogi, pri čemer je dodana določba, da enaka pravila glede izločitve veljajo tudi za svetovalce Državne revizijske komisije.

Na koncu poslovnik natančneje opredeljuje nekatere institute, ki so določeni že v ZRPJN, denimo rok za odločitev o zadevi in način njegovega podaljšanja, način priznavanja stroškov revizijskega postopka (med katerimi gre opozoriti zgolj na posebnost v drugem odstavku 33. člena, po katerem lahko, če stranka v postavljenem roku ne založi predujma, stroške za izdelavo mnenja založi Državna revizijska komisija) ter odločanje o (ne)zadržanju postopka.

1.5 DRŽAVNA REVIZIJSKA KOMISIJA IN SODIŠČE EVROPSKIH SKUPNOSTI

Sodišča držav članic EU so odgovorna za pravilno uporabo zakonodaje EU. Vendar pa obstaja nevarnost, da bodo sodišča v različnih državah različno razlagala zakonodajo EU. Zato je pravno varstvo zagotovljeno tudi pred organi Evropske skupnosti. S tega stališča so pomembne tudi odločitve Sodišča Evropskih skupnosti. Pri nastajanju evropskega prava je vloga Sodišča Evropskih skupnosti pomembna zlasti zato, ker je to izključno pristojno za enotno razlago in uporabo pravil Skupnosti. Splošno rečeno je Sodišče Evropskih skupnosti pristojno za odločanje o sporih med državami članicami, institucijami v EU in za odločanje o predhodnih vprašanjih (t. i. predhodno odločanje, angl. *preliminary rulings*). Najpogostejši akti Evropske skupnosti so direktive, ki sicer niso neposredno uporabljive, temveč so kot navodilo pri urejanju vprašanj v nacionalni zakonodaji. Problem neposredne uporabljivosti pa se zlasti pokaže pri pravnih normah, ki urejajo posebne pravne položaje, kot so npr. obvezna postopkovna ravnanja. V tem primeru sme po 234. členu Pogodbe o ES vsako sodišče ali tribunal katere koli od držav članic¹, ki pri reševanju katere koli zadeve naleti na vprašanje razlage

¹ V primeru C 54/96, Dorsch Consult Ingenieuresellschaft mbh proti Bundesbaugesellschaft Berlin mbh, se srečamo z zanimivo dilemo. Status revizijskega organa je Sodišče ES presojalo na podlagi zastavljenega predhodnega vprašanja. Ker pa je predhodna vprašanja dopustno zastavljati samo sodiščem ali tribunalom, je Sodišče ES že z dopustitvijo obravnave vprašanja de facto tudi pritrdilno odločilo o tem, da ima revizijski organ (Nemška zvezna nadzorna komisija za javna naročila) status sodnega organa. Sodišče Evropskih skupnosti je zapisalo, da določeni instituciji prizna status sodišča ali tribunala v primeru pozitivnega odgovora na vseh šest zastavljenih vprašanj, in sicer:

- 1) ali je organ ustanovljen na podlagi zakona,
- 2) ali gre za organ stalne narave,
- 3) ali so njegove odločitve obvezujoče,
- 4) ali poteka postopek inter partes,
- 5) ali odloča organ na podlagi pravnih pravil ter
- 6) ali gre za neodvisno telo. Sodišče je na vprašanje, ali gre za neodvisno telo, odgovorilo z argumenti, da zakon določa izrecno neodvisnost organa in neodvisnost članov ter njihovo vezanost (samo) na zakon.

Odločitev o priznanju statusa sodišča ali tribunala prima facie nesodnim nadzornim organom je Sodišče Evropskih skupnosti potrdilo v primeru C 103/97, Josef Köllensperger GmbH & Co.Kg, Atzwanger AG proti Gemeindeverband Bezirkskrankenhaus Schwaz, ko je odločalo o statusu Urada za javna naročila dežele Tirolske kot o glavnem vprašanju, torej, ali ima Urad za javna naročila dežele Tirolske status sodišča ali tribunala v smislu določbe 234. člena Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti. Kot v zgornjem primeru je tudi tu sodišče postavilo oziroma določilo šest predpostavk, ki morajo biti v celoti (kumulativno) izpolnjene, da bi določeni instituciji priznalo status sodišča ali tribunala, in sicer:

- 1) ali je organ ustanovljen na podlagi zakona,
- 2) ali je organ stalne narave,

evropskega prava ali veljavnosti sekundarne zakonodaje in pri tem šteje, da je rešitev tega vprašanja potrebna za odločitev v tej zadevi, zahtevati od Sodišča Evropskih skupnosti, da o vprašanju odloči. Kadar gre za sodišče ali tribunal zadnje instance v državi članici, pa ne gre le za pravico, temveč tudi za obveznost. Tako sodišče je vprašanje razlage evropskega prava ali veljavnosti sekundarne zakonodaje Evropske skupnosti dolžno poslati Sodišču Evropske skupnosti in počakati s postopkom do njegove rešitve. Če se v tej zvezi osredotočimo konkretno na Državno revizijsko komisijo, bo Sodišču Evropske skupnosti dolžna zastaviti predhodno vprašanje, če bo pri presoji revizijskega zahtevka naletela na vprašanje razlage evropskega prava ali veljavnosti sekundarne zakonodaje in pri tem štela, da je rešitev tega vprašanja potrebna za odločitev v tej zadevi.

1. 5. 1 Sodna praksa Sodišča Evropskih skupnosti in Sodišča prve stopnje

S prvim majem 2004 je naša država postala članica Evropske unije, s čimer je pravni red Skupnosti postal del nacionalnega pravnega sistema. Državna revizijska komisija je odločitve obeh sodišč iz Luksemburga, ki so eden ključnih virov evropskega prava, spremljala, ažurno objavljala in predvsem dosledno upoštevala pri svojem odločanju.

-
- 3) ali so njegove odločitve obvezujoče,
 - 4) ali poteka postopek inter partes,
 - 5) ali odloča na podlagi pravnih pravil ter
 - 6) ali gre za neodvisno telo (glej primer Dorsch C 54/96).

Sodišče je dokaj hitro ugotovilo, da je prvih pet pogojev v celoti izpolnjenih, zaustavilo pa se je pri vprašanju, ali gre za neodvisno telo. Predpostavko neodvisnosti je presojalo z vidika

- a) nezmožnosti razrešitve njegovih članov in
- b) izrecne prepovedi dajanja navodil le-tem.

Status sodišča oziroma tribunala gre z vidika primerljive prakse Sodišča Evropskih skupnosti priznati tudi Državni revizijski komisiji. Primerljive odločitve sodišča srečamo še v zadevah C-103/97, Josef Köllensperger, C-44/96 Mannesmann, C-178/99 Salzmann, C-110/98 in C-147/98 Gabalfrisa, C-111/94 Job Centre, C-134/97, Victoria Film, C-53/03 GlaxoSmithKline.

2 ŠTEVILO PREJETIH ZAHTEVKOV ZA REVIZIJO V LETU 2007

Državna revizijska komisija je v letu 2007 prejela v odločanje 362 zahtevkov za revizijo², v letu 2006 640, v letu 2005 497 zahtevkov za revizijo, v letu 2004 378 zahtevkov za revizijo, v letu 2003 363 zahtevkov za revizijo, v letu 2002 323 zahtevkov za revizijo, v letu 2001 306 zahtevkov za revizijo ter v letu 2000 242 zahtevkov za revizijo. Pri tem je potrebno dodati, da smo v letu 2000 pri analizi in ugotavljanju števila revizijskih zahtevkov upoštevali število le-teh po prejetih zadevah, od leta 2001 naprej pa smo končno število zahtevkov ugotavljali po dejanskem številu, to je po številu prejetih zahtevkov, saj smo ugotovili, da je v postopkih revizije vedno več revizijskih zadev, pri katerih sta vložena dva ali več zahtevkov za revizijo.

V letu 2007 smo prejeli v odločanje 362 zahtevkov za revizijo, kar je v primerjavi z letom 2006 43,5 odstotno zmanjšanje. V primerjavi z letom 2005, ko smo prejeli v odločanje 497 zahtevkov za revizijo, ugotavljamo 27,2 odstotno zmanjšanje. Primerjalno z letom 2004, v katerem smo prejeli 378 zahtevkov za revizijo, ugotavljamo 4,3 odstotno zmanjšanje, v primerjavi z letom 2003 je stanje skoraj izenačeno, saj je zabeležen zgolj 0,3 odstotni manjši pripad zahtevkov za revizijo. V primerjavi z letom 2002 beležimo 12 odstotno povečanje, primerjalno z letom 2001 18,3 odstotno povečanje, v primerjavi z letom 2000 pa 49,5 odstotno povečanje.

Če primerjamo število prejetih zadev (ne glede na število revizijskih zahtevkov pri posamezni zadevi), ugotovimo, da je zmanjšanje števila zadev v letu 2007 (299 prejetih zadev) v primerjavi z letom 2006 (505 prejetih zadev) 40,8 odstotno, v primerjavi z letom 2005 (422 prejetih zadev) je manjše za 29,2 odstotkov, v primerjavi z letom 2004 (333 prejetih zadev) pa je pripad manjši za 10,3 odstotkov. V primerjavi z letom 2003 (312 prejetih zadev) beležimo 4,2 odstotno zmanjšanje. Šele v primerjavi z letom 2002 (291 prejetih zadev) beležimo rahlo povečan pripad, in sicer 2,7 odstotkov, primerjalno z letom 2001 (279 prejetih zadev) 7,1 odstotno povečanje, primerjalno z letom 2000 (242 prejetih zadev) pa 23,5 odstotno povečanje števila zadev.

² V nadaljevanju uporabljamo pojem »zahtevki za revizijo«, vendar so v predstavljenih številkah zajete tudi pritožbe in predlogi po 11. členu ZRPJN, ki so vloženi samostojno (ne v okviru odločanja o zahtevkih za revizijo).

Število zahtevkov za revizijo tudi ni enako skupnemu številu opravičnih števil, saj se pogosto pod eno opravično številko združijo dva ali več zahtevkov za revizijo, ki se obravnavajo skupaj.

Grafikon št. 1 – Skupno število prejetih zahtevkov za revizijo v letih 2000 –2007

Ker se je v teku obdobja, ki je predmet zadevnega poročila, spremenila zakonodaja (v začetku leta sta začela veljati ZJN-2 ter ZJNVETPS, sredi leta pa je bila sprejeta novela ZRPJN-E), se spodaj prikazani podatki nanašajo ločeno na ZJN-1 ter ZJN-2 in ZJNVETPS.

Tabela št. 1 - Število prejetih zahtevkov za revizijo v letu 2007 po vrsti postopka oddaje javnega naročila ter ločeni glede na staro (ZJN-1) ter novo (ZJN-2, ZJNVETPS) zakonodajo

Zap. Štev.	Vrsta postopka oddaje javnega naročila	Število prejetih zahtevkov v letu 2007		
		ZJN-1	ZJN-2 in ZJNVETPS	SKUPAJ
1	Odprti postopek	111	93	204
2	Naročilo male vrednosti	23	0	23
3	Omejeni postopek	19	1	20
4	Podelitev koncesije	1	0	1
5	Postopek s pogajanjem brez predhodne objave	9	11	20
6	Postopek s pogajanjem po predhodni objavi	4	10	14
7	Oddaja z natečajem (96.čl. ZJN-1)	0	3	3
8	Kvalifikacijski sistem	1	0	1
9	Okvirni sporazum	0	4	4
10	Postopek s predhodnim ugotavljanjem sposobnosti	0	14	14

11	Postopek zbiranja ponudb	0	21	21
12	Postopek zbiranja ponudb po predhodni objavi	0	20	20
13	Izjeme	12	5	17
	SKUPAJ	180	182	362

Grafikon št. 2 - Število prejetih zahtevkov za revizijo v letu 2007 po vrsti postopka oddaje javnega naročila, ločeni glede na staro (ZJN-1) in novo (ZJN-2, ZJNVETPS) zakonodajo

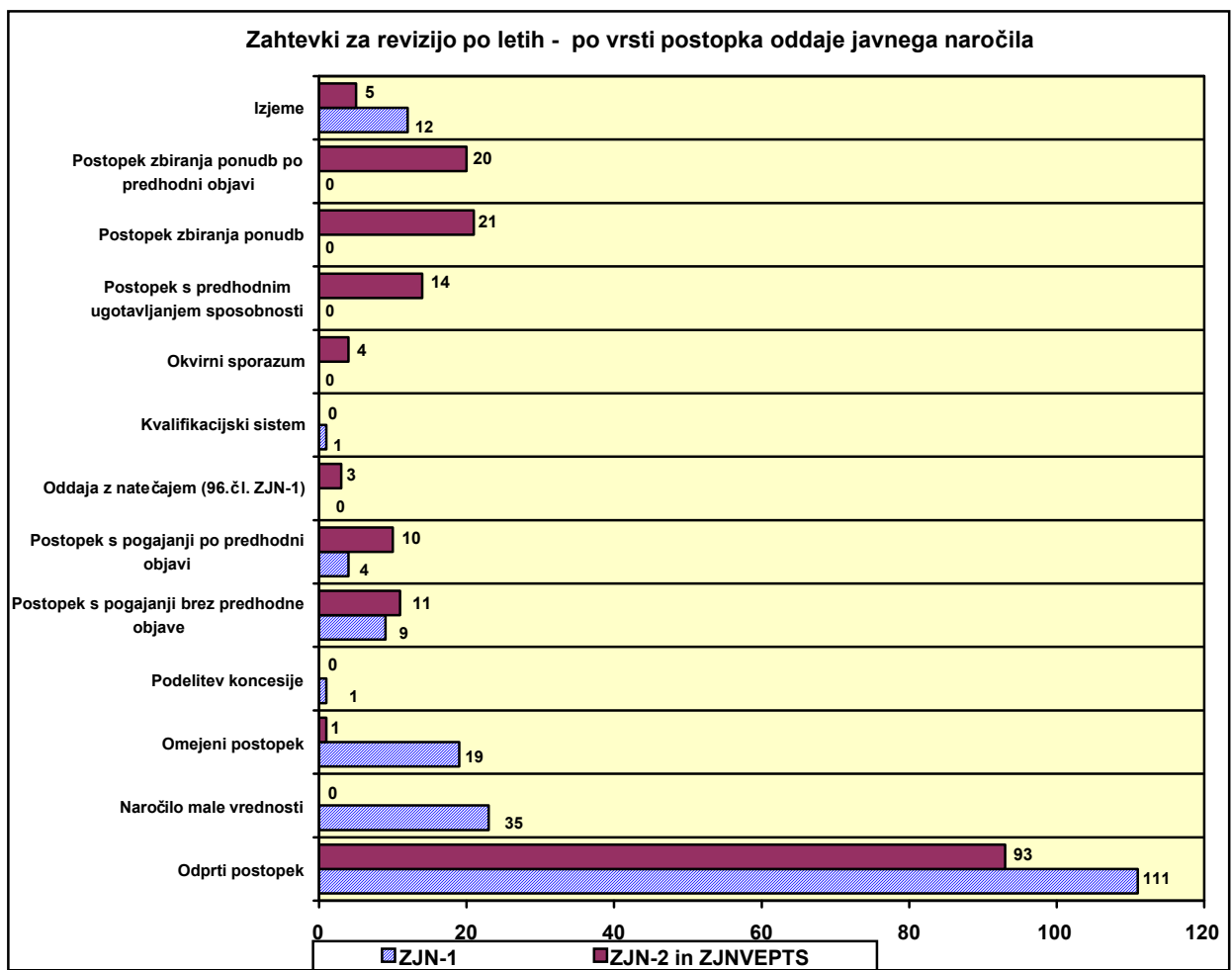

Tabela št. 2 – Število prejetih zahtevkov za revizijo v letu 2007 po predmetu oddaje javnega naročila, ločeni glede na staro (ZJN-1) in novo (ZJN-2, ZJNVETPS) zakonodajo

Zap. Štev.	Predmet javnega naročila	Število prejetih zahtevkov v letu 2007		
		ZJN-1	ZJN-2 in ZJNVETPS	SKUPAJ
1	Blago	81	91	172
2	Gradnje	36	28	64
3	Storitve	63	63	126
SKUPAJ		180	182	362

Tabela št. 3 – Število prejetih zahtevkov za revizijo v letu 2007 po predmetu oddaje javnega naročila v primerjavi z letoma 2005 in 2006

Zap. Štev.	Predmet javnega naročila	Število prejetih zahtevkov po letih		
		2005	2006	2007
1	Blago	214	290	172
3	Gradnje	93	106	64
2	Storitve	190	244	126
SKUPAJ		497	640	362

Ne glede na to, da se je pripad zahtevkov za revizijo v tekočem letu bistveno zmanjšal, pa so ostala razmerja med zahtevki, ki se nanašajo na področja blaga, storitev in gradenj, podobna. Po pregledu števila prejetih zahtevkov za revizijo v letih 2005, 2006 in 2007 smo namreč ugotovili, da v vseh treh letih beležimo največje število zahtevkov za revizijo, ki se nanašajo na področje blaga (med 43 % in 47,5 %). Manjši je bil pripad zadev, ki so se nanašale na področje storitev (od 34,8 % do 38,2%). V vseh treh letih smo prejeli najmanjše število zahtevkov za revizijo, ki so se nanašali na področje gradenj (od 16,5 % do 18,5 %).

Grafikon št. 3 - Grafikon števila prejetih zahtevkov za revizijo v letu 2007 po predmetu oddaje javnega naročila v primerjavi z letoma 2005 in 2006

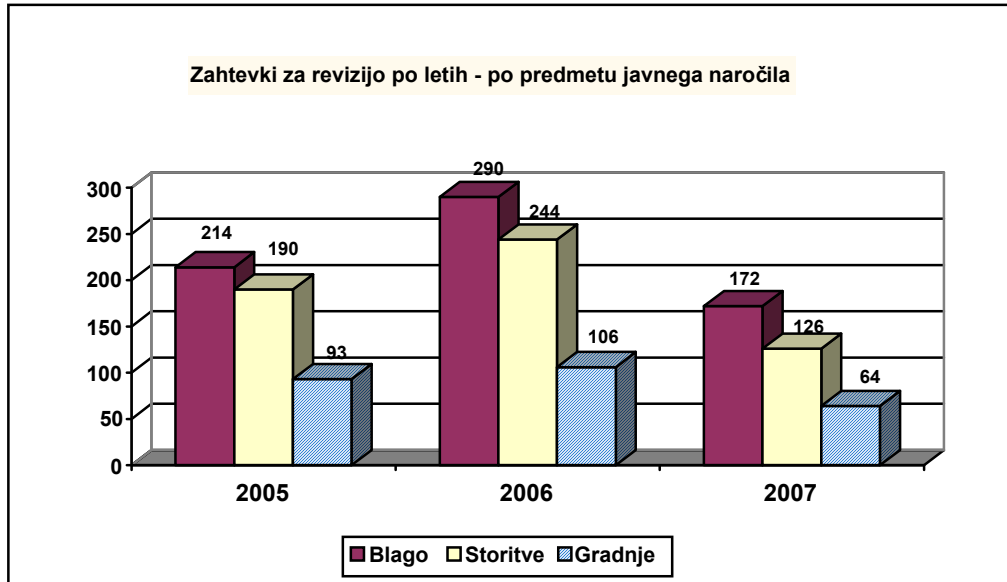

Tabela št. 4 - Število prejetih zahtevkov za revizijo v letu 2007 po mesecih v primerjavi z letoma 2005 in 2006

Zap. št.	Število prejetih zahtevkov po mesecih	Število prejetih zahtevkov po letih		
		2005	2006	2007
1	januar	45	52	47
2	februar	35	47	40
3	marec	44	54	49
4	april	49	36	32
5	maj	37	42	29
6	junij	35	60	41
7	julij	53	67	22
8	avgust	42	62	30
9	september	41	63	12
10	oktober	29	45	24
11	november	48	64	17
12	december	39	48	19
SKUPAJ		497	640	362

Iz zgornje tabele je v prvih štirih mesecih leta 2007 razviden rahel upad pripada zahtevkov za revizijo. Bistveno večji upad revizijskih zahtevkov v primerjavi s predhodnima letoma je razviden od meseca maja 2007 dalje. Navedeno gre pripisati tako dejstvu uveljavitve novih materialnih predpisov

(ZJN-2 in ZJNVETPS) kot tudi (zlasti) dejstvu uveljavitve novele ZRPJN-E (kar je podrobneje predstavljeno v petem poglavju tega poročila).

Tabela št. 5 - Število prejetih zahtevkov za revizijo v letu 2007 po naročnikih (najpogostejši)

Zap. št.	Naročnik	Skupaj
1	Univerzitetni klinični center Ljubljana	25
2	Ministrstvo za obrambo RS	18
3	Ministrstvo za javno upravo	13
4	JP Elektro Maribor, d.d.	12
7	Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve	11
9	Ministrstvo za notranje zadeve	11
5	Ministrstvo za zdravje	11
6	Družba RS za avtoceste	10
8	Občina Tržič	10
10	Mestna občina Ptuj	8

K zgornji tabeli velja dodati opozorilo, da število vloženih zahtevkov za revizijo v postopkih oddaje javnih naročil navedenih naročnikov nikakor ne pomeni, da gre v teh primerih tudi za največje kršitelje predpisov o javnih naročilih, saj v tej tabeli niso zajete tudi odločitve Državne revizijske komisije, temveč zgolj število prejetih zahtevkov, vloženih zoper ravnanja zgoraj navedenih naročnikov.

3 ZAHTEVKI ZA REVIZIJO, PRIKAZANI LOČENO ZA POSTOPEK PRED SPREJETJEM ODLOČITVE NAROČNIKA O DODELITVI JAVNEGA NAROČILA IN PO NJEM

Državna revizijska komisija je v skladu z določilom prvega odstavka 33. člena ZRPJN dolžna Vladi Republike Slovenije med drugim sporočiti tudi podatke, ki prikazujejo zahteve za revizijo, ki so bili vloženi pred odločitvijo naročnika in (ločeno) po sprejetju odločitve naročnika o dodelitvi javnega naročila.

Tabela št. 6 - Število prejetih zahtevkov za revizijo v letu 2007 po vrsti postopka oddaje javnega naročila pred in po odločitvi naročnika o dodelitvi javnega naročila ter ločeni glede na staro (ZJN-1) in novo (ZJN-2, ZJNVETPS) zakonodajo

Zap. Štev.	Vrsta postopka oddaje javnega naročila	Število prejetih zahtevkov za revizijo v letu 2007				
		Pred odločitvijo naročnika o dodelitvi JN		Po odločitvi naročnika o dodelitvi JN		SKUPAJ
		ZJN-1	ZJN-2 in ZJNVE TPS	ZJN-1	ZJN-2 in ZJNVE TPS	
1	Odprti postopek	40	38	71	55	204
2	Naročilo male vrednosti	2	0	21	0	23
3	Omejeni postopek	8	0	11	1	20
4	Podelitev koncesije	0	0	1	0	1
5	Postopek s pogajanjem brez predhodne objave	3	1	6	10	20
6	Postopek s pogajanjem po predhodni objavi	1	10	3	0	14
7	Oddaja z natečajem (96.čl. ZJN-1)	0	0	0	3	3
8	Kvalifikacijski sistem	0	0	1	0	1
9	Okvirni sporazum	0	1	0	3	4
10	Postopek s predhodnim ugotavljanjem sposobnosti	0	3	0	11	14
11	Postopek zbiranja ponudb	0	1	0	20	21
12	Postopek zbiranja ponudb po predhodni objavi	0	8	0	12	20
13	Izjeme	0	0	12	5	17
	SKUPAJ	54	62	126	120	362

Iz zgornje tabele je razvidno, da se kljub spremembi zakonodaje razmerja med zahtevki za revizijo, ki so bili vloženi pred odločitvijo naročnika o dodelitvi javnega naročila in po odločitvi naročnika, niso bistveno

spremenila. Odstotni račun pokaže, da je bilo po ZJN-1 pred odločitvijo naročnika o dodelitvi javnega naročila vloženih 30 odstotkov zahtevkov, po odločitvi naročnika pa je bilo vloženih 70 odstotkov zahtevkov za revizijo. Po uveljavitvi nove zakonodaje pa je bilo vloženih pred odločitvijo naročnika o dodelitvi javnega naročila 34 odstotkov zahtevkov za revizijo, po odločitvi naročnika pa 66 odstotkov zahtevkov za revizijo.

Tabela št. 7 - Število prejetih zahtevkov za revizijo v letu 2007 po predmetu oddaje javnega naročila pred in po odločitvi naročnika o dodelitvi javnega naročila

Zap. št.	Predmet javnega naročila	Število prejetih zahtevkov za revizijo v letu 2007		
		Pred odločitvijo naročnika o dodelitvi JN	Po odločitvi naročnika o dodelitvi JN	SKUPAJ
1	Blago	47	125	172
2	Storitve	32	94	126
3	Gradnje	37	27	64
	SKUPAJ	116	246	362

Tabela št. 8 - Število rešenih zahtevkov za revizijo v letu 2007 po vrsti odločitve pred in po odločitvi naročnika o dodelitvi javnega naročila ter ločeni glede na staro (ZJN-1) in novo (ZJN-2, ZJNVETPS) zakonodajo

Za p. šte v.	Vrsta odločitve o zahtevku za revizijo	Število rešenih zahtevkov za revizijo v letu 2007				SKUPAJ
		Pred odločitvijo naročnika o dodelitvi JN		Po odločitvi naročnika o dodelitvi JN		
		ZJN-1	ZJN-2 ZJNVE TPS	ZJN-1	ZJN-2 ZJNVE TPS	
1	Zavrnen zahtevek za revizijo	18	19	63	53	153
2	Razveljavljen postopek v celoti	1	5	1	0	7
3	Razveljavljena odločitev o izbiri	1	19	0	18	38
4	Umik zahtevka	1	5	3	4	13
5	Zavržen zahtevek	9	25	5	18	57
6	Delno razveljavljen postopek	21	5	24	9	59
7	Vrnjeno naročniku v odločanje	2	1	0	4	7
8	Drugo	1	7	2	4	14
	SKUPAJ	54	86	98	110	348

Opomba: Štirinajst prejetih zahtevkov je še v odločanju pri Državni revizijski komisiji.

Iz zgornje tabele je mogoče razbrati, da je bilo v revizijskih postopkih pred odločitvijo naročnika o dodelitvi javnega naročila kot vsebinsko neutemeljenih zavrženih 40 odstotkov zahtevkov, po odločitvi naročnika pa 60 odstotkov zahtevkov za revizijo. Podrobnejše podatke o tem vsebuje naslednja točka letnega poročila.

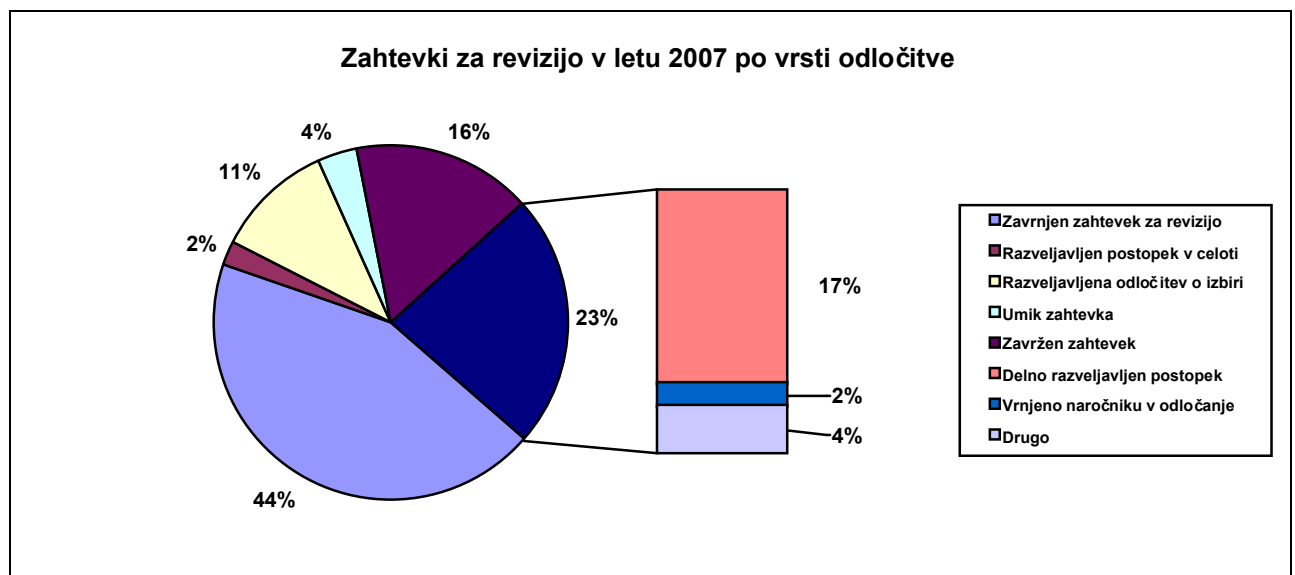
4 PODATKI O ODLOČITVAH O ZAHTEVKIH ZA REVIZIJO V LETU 2007

Tabela št. 9 - Število rešenih zahtevkov za revizijo v letu 2007 po vrsti odločitve o zahtevku v primerjavi z letoma 2005 in 2006

Zap. št.	Vrsta odločitve o zahtevku za revizijo	Število rešenih zahtevkov po letih		
		2005	2006	2007
1	Zavrnen zahtevek za revizijo	197	263	153
2	Razveljavljen postopek v celoti	50	40	7
3	Razveljavljena odločitev o izbiri	81	87	38
4	Umik zahtevka	8	14	13
5	Zavržen zahtevek	66	72	57
6	Delno razveljavljen postopek	53	104	59
7	Vrnjeno naročniku v odločanje	27	9	7
8	Drugo	11	14	14
SKUPAJ		493	603	348

Ob tem je potrebno opozoriti, da je morala Državna revizijska komisija za podatke o odločitvah v času priprave letnega poročila upoštevati podatke o rešenih zahtevkih za revizijo pred pripravo le-tega. ZRPJN namreč Državni revizijski komisiji določa rok za oddajo letnega poročila do konca januarja. Glede na obliko, v kateri se izdaja letno poročilo, je bilo potrebno pripraviti analizo rešenih zadev na dan 31.12.2007.

Grafikon št. 4 - Rešeni zahtevki za revizijo v letu 2007 po vrsti odločitve o zahtevku

V letu 2007 smo v 32 odstotkih sledili vlagateljem (v letu 2006 v 38 odstotkih, v letu 2005 v 38 odstotkih ter v letu 2004 v 41 v odstotkih) in vsaj delno oziroma v celoti razveljavili postopek oddaje javnih naročil. Če ta

podatek primerjamo z letom 2000, ko smo v 48 odstotkih sledili vlagateljem in delno ali v celoti razveljavili postopek oddaje javnega naročila ter v letu 2001 kar v 53 odstotkih, ugotovimo, da ta odstotek konstantno pada v primerjavi s prejšnjimi leti.

Tabela št. 10 - Število vloženih zahtevkov za revizijo v letu 2007 po vlagateljih

Zap. št.	Vloženi zahtevki po vlagateljih v letu 2007	Število vloženih zahtevkov	Število rešenih zahtevkov
1	Kandidati oz. ponudniki	362	348
2	Ministrstvo za finance Sektor za javna naročila, gospodarske javne službe in koncesije	0	0
3	Urad RS za varstvo konkurence	0	0
4	Državno pravobranilstvo RS	0	0
SKUPAJ		362	348

Opomba: Štirinajst prejetih zahtevkov je še v odločanju pri Državni revizijski komisiji.

Iz tabele št. 10 je razvidno, da je Državna revizijska komisija v letu 2007 (enako tudi v letih 2005 in 2006) obravnavala zgolj zahtevke za revizijo (oziroma pritožbe) kandidatov oziroma ponudnikov (od 362 vloženih zahtevkov je do 31.12.2007 odločila v 348 primerih), ne pa tudi zahtevkov za revizijo, ki bi bili vloženi v javnem interesu.

Tabela št. 11 - Število rešenih zahtevkov za revizijo v letu 2007 po posameznih intervalnih obdobjih odločanja (v dnevih) v primerjavi z letoma 2005 in 2006

Zap. št.	Intervalno obdobje odločanja o zahtevku za revizijo v dnevih	Število rešenih zahtevkov za revizijo		
		2005	2006	2007
1	1-5	191	160	95
2	6-10	148	169	106
3	11-15	119	180	112
4	16-20	28	38	13
5	21-25	3	16	10
6	26-30	2	12	6
7	31-35	1	18	3
8	36-40	1	4	2
9	41-45	0	2	0
10	46-50	0	1	0
11	51-55	0	1	0
12	56-60	0	0	0
13	61-65	0	0	0
14	66-70	0	1	1
15	71-75	0	1	0
SKUPAJ		493	603	348

Opomba: Štirinajst prejetih zahtevkov je še v odločanju pri Državni revizijski komisiji.

Državna revizijska komisija je, upoštevaje delovne dneve v letu 2007, izdala povprečno 1,4 odločitve na dan, kar v skupnem številu znaša 3221³ strani odločitev.

Pri analizi reševanja prejetih zahtevkov za revizijo v letu 2007 smo poskušali izraziti ocenjeno vrednost javnih naročil, o katerih je Državna revizijska komisija odločala v letu 2007, pri čemer smo pridobili razpoložljive podatke iz sklepov o začetku postopka (21. člen ZJN-1). Pri tem smo ugotovili, da je ocena skupne vrednosti obravnavanih zahtevkov za revizijo okoli 1,43 mrd EUR. Velja poudariti, da pri tem ne moremo izraziti vrednosti razlike pri izbiri ponudbenih vrednosti pred vložitvijo zahtevkov za revizijo in po naši odločitvi najmanj iz dveh razlogov: zahtevki za revizijo se vlagajo tudi v fazi pred izbiro ponudbe, torej v fazi, ko ponudbe še niso oddane, poleg tega pa praviloma ne razpolagamo z informacijami o kasnejših odločitvah naročnikov po prejemu odločitev s strani Državne revizijske komisije.

³ V letu 2001 je bilo skupno število strani vseh odločitev 1212, kar je predstavljalo povprečno 6,3 strani na odločitev, medtem ko je povprečno število strani na odločitev v letu 2002 7,3 strani, v letu 2003 7,2 strani, v letu 2004 7,7 strani, v letu 2005 11,8 strani, v letu 2006 7,6 strani ter v letu 2007 9,3 strani.

5 PREDLOG UKREPOV ZA ODPRAVO NEPRAVILNOSTI (V SKLADU Z DRUGIM ODSTAVKOM 33. ČLENA ZRPJN)

5. 1 PREDLOGI ZA IZBOLJŠANJE STANJA NA PODROČJU JAVNEGA NAROČANJA

5. 1. 1 Komentar k zakonodajni ureditvi javnega naročanja- ZJN-2 in ZJNVETPS

ZJN-2 in ZJNVETPS sta uvedla nove institute, ki jih ZJN-1 ni urejal. S tem sta skušala odpraviti sporne situacije, ki so se pojavljale zaradi uporabe določb oziroma institutov ZJN-1 (npr. stroga definicija nepravilne ponudbe – 13. točka 3. člena ZJN-1, omejena možnost uporabe dodatnih pojasnil in dopustnih popravkov ponudbe – 54. člen ZJN-1 itd.). Za novo ureditev javnega naročanja se je res izkazalo, da je do določene mere bolj fleksibilna in da je opustila strogi formalizem, vendar se je hkrati izkazalo, da je v določenih primerih premalo jasna ali dodelana, da nova zakonodaja posameznih vprašanj ne ureja ali da je izpustila nekatere dobre rešitve, ki jih je poznal ZJN-1 itd..

Državna revizijska komisija je pri svojem delu zaradi uporabe določb ZJN-2 in ZJNVETPS beležila tudi mnenja, poglede, predloge, pripombe, razmišljanja, stališča, vprašanja itd., vse povezano s tema zakonom oziroma njuno uporabo. S svojimi odločitvami je Državna revizijska komisija na nekatera izmed vprašanj oziroma pri reševanju zahtevkov za revizijo skušala dati tudi odgovore in sooblikovati prakso sistema javnega naročanja. Nekaj izmed navedenega gradiva je Državna revizijska komisija v smislu konstruktivnega dialoga dne 14.11.2007 posredovala tudi ministrstvu, pristojnemu za finance, in predlagala, naj se v zvezi z vprašanji odvije tudi strokovna razprava in da se pri tem vključi tudi posamezne institucije (npr. Računsko sodišče Republike Slovenije).

Pri tem je Državna revizijska komisija opozorila na naslednja vprašanja:

1. Ni **definicije javnega naročila**, ki je v ZJN-1 bila.
2. Tako kot ZJN-1 tudi ZJN-2 in ZJNVETPS ne vsebujeta **pravil o štetju rokov**. ZJN-2 in ZJNVETPS sicer vsaj v delu, ki se tiče objav, urejata roke, vendar je to premalo, saj so v zakonu še druga ravnanja, pri katerih je pomemben rok (npr. izdaja odločitve o oddaji javnega naročila, vložitev zahteve za dodatno obrazložitev odločitve o oddaji javnega naročila, vložitev opozorila, vložitev zahteve za dodatna pojasnila razpisne dokumentacije). Direktiva 2004/17/ES (57. točka preambule) in Direktiva 2004/18/ES (50. točka preambule) se sklicujeta na uredbo Sveta (EGS, Euratom) št. 1182/71 z dne 3. junija 1971 o določitvi pravil glede rokov, datumov in izteka rokov. Ta pravni akt ureja tako roke po urah, dnevih, mesecih, letih, štetje za naprej in nazaj idr., zaradi česar bi bila uporaba določb tega pravnega akta lahko uporabljiva tudi na nacionalni ravni glede na to, da zakona implementirata ureditev po direktivah. Prav tako bi

z ustrezno implementacijo pravil o računanju rokov v ZJN-2 in ZJNVETPS razrešili vprašanja glede izračunavanja oziroma upoštevanja rokov v postopkih javnega naročanja pod vrednostnimi pragovi. Pomoč naročnikom in gospodarskim subjektom bi bila vsekakor dobrodošla, saj je sedaj preveč odprtih vprašanj, in sicer ali naj se štejejo roki po npr. ZPP, ZUP ali OZ. Ob tem bi bilo treba urediti tudi vprašanje, ali nekatera ravnanja zavarujejo rok, kot to npr. pozna 112. člen ZPP (npr. ali oddaja dodatnega vprašanja, zahteve za dodatno obrazložitev odločitve o oddaji javnega naročila, ali katere druge vloge – razen ponudbe, ki je vezana na prejemno teorijo – zadnji dan roka po pošti priporočeno zavaruje rok ali ne). V zvezi z roki bi bila dobrodošla tudi ureditev štetja rokov v primerih, ko ne gre za čisto izvedbo postopka javnega naročanja, ampak gre za roke, ki so s postopkom javnega naročanja tesno povezani oziroma gre za roke znotraj postopka javnega naročanja. Gre npr. za vprašanje, po katerem pravilu naj gospodarski subjekt ali naročnik šteje rok veljavnosti ponudbe, veljavnosti finančnih zavarovanj, starosti dokazil, ki jih je (bilo) treba predložiti v ponudbo. Ali gre v teh primerih za materialne roke? Ali se uporabljajo pravila o rokih iz OZ (npr. paralela z določbami glede ponudbe)? So to primerljivi instituti institutom po OZ (npr. starost dokazil)?

3. ZJN-2 in ZJNVETPS ne vsebujeta dovolj jasnih **pravil o načinu vročanja**. Zakona imata sicer nekaj določb o sredstvih, s katerimi lahko naročnik in ponudniki komunicirajo (npr. 79. člen ZJN-2 oziroma 83. člen ZJNVETPS). Res je tudi, da zakona omogočata pošiljanje odločitve o oddaji javnega naročila po faksu, kar naj bi morda relativiziralo nekatere institute (vprašanje osebnega vročanja), vendar to še ne odgovori na vsa vprašanja, ki bi se kot sporna lahko pojavila zaradi takšnega načina pošiljanja. Postavljajo se vprašanja evidentiranja dejstev prejema določene pošiljke in s tem povezanih ravnanj v postopku oddaje javnega naročila, ki so odvisna od rokov. Vprašanje je pomembno tudi zaradi vročanja v tujino.
4. **Načelo gospodarnosti, učinkovitosti in uspešnosti** (6. člen ZJN-2 in 12. člen ZJNVETPS). Navedeno načelo je pomembno z vidika javnih financ, vendar so med naročniki po ZJNVETPS tudi nekateri subjekti, ki ne upravljajo z javnimi sredstvi, ampak so naročniki zaradi izključne ali posebne pravice. Za to načelo se je v praksi pogosto izkazalo, da je v koliziji z drugimi načeli javnega naročanja. Zanimivo je stališče dr. Vesne Kranjc: Spremembe v konzorciju po oddaji ponudbe v postopku javnega naročanja, Podjetje in delo, 5/2007/XXXIII, str. 948: »*Poglaviten cilj o javnem naročanju je zagotoviti enakopravno obravnavo zainteresiranih gospodarskih subjektov pri sklepanju poslov z naročniki*«, kot tudi bogata praksa Sodišča Evropskih skupnosti, npr. št. **C-92/00 Hospital Ingenieure Krankenhaustechnik Planungs- Gesellschaft mbh proti Stadt Wien** z dne 18.6.2002. V povezavi s tem načelom je zanimiva tudi sodba Sodišča ES št. **C-84/03 Komisija ES proti Španiji** z dne 13.1.2005, zlasti od točke 47 naprej. Ta sodba je zanimiva tudi v povezavi z institutom »*limitirane cene*« v postopku s pogajanjem. Sicer pa se institutu »*limitirane cene*« da zelo preprosto izogniti, saj velja le za ponudnike, ki so v predhodnem postopku predložili ponudbo, medtem ko ne velja za

ponudnike, ki niso že prej sodelovali v postopku oddaje javnega naročila. Prav tako lahko prejšnji sodelujoči postane »podizvajalec« (zgolj navidezno, ker je on še vedno pravi ponudnik) tretjega subjekta, ki predloži ponudbo, zaradi česar se lahko postavi vprašanje enakopravne obravnave ponudnikov in omejevanja konkurence.

5. ZJN-2 in ZJNVETPS ne določata **roka**, v katerem mora naročnik **odgovoriti** na zastavljena vprašanja ponudnikov. ZJN-1 je to ustrezno urejal v 25. členu oziroma je določal, do kdaj mora naročnik posredovati svoj odgovor. ZJN-2 in ZJNVETPS tudi ne določata roka, do katerega ponudniki še lahko zaprosijo za pojasnila (ki se nanašajo na razpisno dokumentacijo), saj določata le, da mora biti zahteva posredovana pravočasno. Sicer pa oba zakona institut, ki se nanaša na pojasnjevanje razpisne dokumentacije, urejata neenotno oziroma nedosledno. ZJN-2 v drugem odstavku 81. člena (*spremembe, dopolnitve in pojasnila razpisne dokumentacije*) določa, da so naročniki v odprtem postopku (točka 1.1. – Posebne določbe za odprti postopek) dolžni »posredovati dodatna pojasnila v zvezi z razpisno dokumentacijo najpozneje šest dni pred iztekom roka za oddajo ponudb, pod pogojem da je bila zahteva posredovana pravočasno«, v 83. členu (*spremembe, dopolnitve in pojasnila razpisne dokumentacije*) pa določa, da so naročniki v postopku s predhodnim ugotavljanjem sposobnosti (točka 1.2. – Posebne določbe za postopek s predhodnim ugotavljanjem sposobnosti) dolžni »posredovati dodatna pojasnila v zvezi z razpisno dokumentacijo najpozneje štiri dni pred iztekom roka za oddajo ponudb, pod pogojem da je bila zahteva posredovana pravočasno«. ZJNVETPS v zvezi s tem v drugem odstavku 76. člena (*spremembe, dopolnitve in pojasnila razpisne dokumentacije*) določa, da so naročniki dolžni v vseh postopkih, razen pri postopku zbiranja ponudb (ta določba je namreč umeščena v prvo poglavje drugega dela – Skupne določbe za vse postopke javnega naročanja, razen za postopek zbiranja ponudb) posredovati dodatna pojasnila, ki se nanašajo na razpisno dokumentacijo, najpozneje šest dni pred iztekom roka za oddajo ponudb, in sicer pod pogojem, da je bila zahteva posredovana pravočasno.
6. V zakonu najbrž manjka besedilo, da mora ponudba (prijava) v **vsebinskem** smislu izpolnjevati pogoje najkasneje do roka za predložitev ponudb (prijav) oziroma do trenutka, ko se je mogoče pogajati o elementih ponudbe, če gre za postopek s pogajanjem. Rok za predložitev ponudb (prijav) naj bi namreč imel svoj namen. Kasnejši vsebinski posegi v ponudbo bi lahko sprožili vprašanja glede kršitve enakopravne obravnave ponudnikov. O tem npr. dr. Vesna Kranjc: Spremembe v konzorciju po oddaji ponudbe v postopku javnega naročanja, Podjetje in delo, 5/2007/XXXIII, str. 948–959. V zvezi s tem vprašanjem sta zanimivi določbi alinee b) 66. člena ZJN-2 oziroma alinee b) 67. člena ZJNVETPS, ki določata: »Za sredstva za elektronsko pošiljanje in sprejemanje ponudb ter sredstva za elektronsko sprejemanje prijav za sodelovanje se uporabljajo naslednja pravila: b) ponudniki in kandidati **morajo** vse dokumente, potrdila in izjave, ki ne obstajajo v elektronski obliki, povezane z izpolnjevanjem pogojev iz 42. do 47. člena tega zakona, predložiti v pisni obliki **do izteka roka za prejem ponudb ali prijav** za sodelovanje.« oziroma »Za sredstva za elektronsko pošiljanje in sprejemanje ponudb ter

sredstva za elektronsko sprejemanje prijav za sodelovanje se uporabljajo naslednja pravila: b) ponudniki in kandidati **morajo** vse dokumente, potrdila in izjave, ki ne obstajajo v elektronski obliki, povezane z izpolnjevanjem pogojev iz drugega in tretjega odstavka 46. člena, 47. in 48. člena tega zakona, predložiti v pisni obliki **do izteka roka za prejem ponudb ali prijav** za sodelovanje.« V zvezi z uporabo teh dveh določb se pojavi vprašanje uporabe pravil o dopolnitvi ponudb v primeru elektronskega pošiljanja ponudb. Zakona urejata tudi postopek dopolnitve ponudb, vendar iz tega verjetno nista želela izključiti prijav.

7. **Storitve B.** Pri sedanji ureditvi ne bilo mogoče sprejeti stališča, da se v celotnem zakonu uporabljajo samo členi glede tehničnih specifikacij in objave izida odločitve o oddaji javnega naročila, saj bi to s pretirano ozko razlago sicer pomenilo, da se tudi 20. člen ZJN-2 oziroma 25. člen ZJNVETPS (člena, ki napotujeta na uporabo ustreznih določb zakonov za storitve B) ne moreta uporabljati. Takšne utemeljitve ni mogoče razbrati niti iz direktiv, ki so bile podlaga že za ZJN-1. V povezavi s tem je zanimiva sodba Sodišča ES št. **C-234/03 Contse** z dne 27.10.2005, zlasti točki 47 in 49 obrazložitve. Pri tem je treba izhajati iz strukture direktiv, pa tudi iz tega, kaj so pravni akti v Evropski uniji in kdo so njihovi naslovljenci. V tem pogledu je zanimiva tudi sodba **C-76/97 Walter Tögel proti Niederösterreichische Gebietskrankenkasse** (gl. 47. točko obrazložitve). Izhajajoč iz ozkega razumevanja uporabe zakona bi npr. za storitve B ne bil uporabljiv 36. člen ZJN-2 (*skupno javno naročanje vlade*). Ker se nujno pojavi tudi vprašanje pravnega varstva ponudnikov, ko naročnik npr. izbere neko ponudbo, se zastavlja vprašanje ureditve po tem, ko je naročnik že sprejel oziroma določil tehnične specifikacije – uporabljivost zakonskih definicij, npr. ali je ponudba pravočasna, popolna. Opre se tudi vprašanje, ali je naročnik v primeru javnega naročanja storitev B zavezan sprejeti odločitev o oddaji javnega naročila, priznanju sposobnosti, sklenitvi okvirnega sporazuma, zavrnitvi vseh ponudb itd.. Da je sedanja ureditev javnega naročanja za storitve B pomanjkljiva tudi na evropski ravni, kažejo primeri pred Sodiščem ES. Pravobranilca sta v zadevah **C-237/05 Komisija proti Grčiji** in **C-507/03 Komisija proti Irski** pripravila svoji občirni mnenji. Sodišče ES je v zadevi **C-237/05 Komisija proti Grčiji** dne 11.10.2007 sicer že izdalo sodbo, ki pa na kakršnakoli vprašanja, ki bi razjasnila nekatere sporne stvari, ni odgovorila, saj je sodišče tožbo zavrglo kot nedopustno. Sodišče ES je 13.11.2007 tudi v zadevi **C-507/03 Komisija proti Irski** izdalo sodbo (zavrnitev). V tej sodbi je ugotavljalo, da mora obstajati čezmejni interes za navedene storitve. Podobna vprašanja je Sodišče ES razreševalo tudi v zadevi **C-119/06 – Komisija Evropskih skupnosti proti Italijanski republiki** (sodba z dne 29.11.2007).
8. Tudi za **postopek zbiranja ponudb** je mogoče ugotoviti, da je verjetno podnormiran. Stališče, da naj bi veljali samo trije členi, je najbrž preozko. Poleg tega je že naslov drugega poglavja ZJN-2 (*Skupne določbe za vse postopke javnega naročanja, razen za postopke zbiranja ponudb*) nekoliko nenavaden, saj je v 24. členu opredeljen ravno postopek zbiranja ponudb, za katerega pa naslov poglavja kaže, da se nanj določbe ne nanašajo.

9. **Dodatna obrazložitev odločitve o oddaji javnega naročila in opozorilo** (79. člen ZJN-2 oziroma 83. člen ZJNVETPS). ZJN-2 in ZJNVETPS sta uredila nekatere nove institute, vendar je odprto vprašanje, ali sta jih tudi popolnoma oziroma ustrezno implementirala. Tako lahko naročnik v skladu z zakonom **zavrne** izdajo dodatne obrazložitve odločitve o oddaji javnega naročila, **zavrže** predlog za izdajo dodatne obrazložitve odločitve o oddaji javnega naročila ali sprejme novo odločitev o oddaji javnega naročila po **opozorilu**, vendar ne v primeru zavrnitve ne zavrženja izdaje dodatne obrazložitve odločitve o oddaji javnega naročila ni opredeljeno, kaj je v teh primerih s pravnim varstvom. Gre za vprašanje, ali je pravno varstvo npr. omogočeno v roku, kot da bi dodatno obrazložitev odločitve o oddaji javnega naročila naročnik sicer izdal, oziroma ali je mogoče v takih primerih rok za vložitev pravnega varstva drugačen (npr. krajši). Zakona določata, da rok za vložitev zahtevka za revizijo začne teči od dneva prejema nove odločitve (pri opozorilu), kar tudi pomeni, da takega roka ni v primeru, če se naročnik **ne strinja** s spremembo odločitve o oddaji javnega naročila (ne gre za novo odločitev). Ponudnik mora tako upoštevati splošni rok iz prvega odstavka 12. člena ZRPJN. Vprašljiva je tudi situacija, ko naročnik na opozorilo **ne odgovori**. Tudi v tem primeru mora ponudnik upoštevati splošni rok iz prvega odstavka 12. člena ZRPJN. Ne ZJN-2 ne ZJNVETPS pa ne določata **roka**, v katerem mora naročnik odgovoriti po vloženi opozorilu. Besedilo tega člena je glede dodatne obrazložitve odločitve o oddaji javnega naročila do določene mere tudi nejasno. Ali je bil morda namen zakonodajalca, da v primeru, če so že v prvotnem dokumentu navedeni razlogi za zavrnitev ponudbe in prednosti sprejete ponudbe, zahteva za dodatno obrazložitev odločitve o oddaji javnega naročila ni več mogoča? V določenih primerih se postavi tudi vprašanje subjektivnih ugotovitev zadostnosti obrazložitve. Tudi tu zakona govorita le o »ponudniku, ki ni bil izbran«, zaradi česar se postavlja vprašanje, kaj je s kandidati in kaj je s primerjavo po merilih? V ZJNVETPS je tudi 68. člen, ki je po vsebini enak tistemu iz Direktive 2004/17/ES. Katero ureditev je torej treba uporabniku zakona uporabiti, saj nekatere določbe niso poenotene?
10. Po ZJN-2 (prvi odstavek 77. člena) oziroma ZJNVETPS (prvi odstavek 81. člena) mora naročnik najkasneje pred sklenitvijo pogodbe preveriti vsebino in obstoj **podatkov** iz izbrane ponudbe oziroma druge navedbe. Določbo bi bilo smiselno dopolniti oziroma jo podrobneje urediti, da bi bolj jasno določala, na katere podatke in navedbe se to nanaša (v uradnih evidencah so podatki, ali so tudi navedbe?; podatki nesporno obstajajo tudi v zasebni sferi ponudnikov, v zasebno sfero ponudnikov zagotovo sodijo navedbe itd.). Ob tem se zastavi vprašanje, ali je ta določba uporabljiva tudi, ko gre za prijave. Po naravi stvari (analogija) bi bilo to mogoče. Ravno tako je vsebina prvega odstavka teh dveh členov do določene mere nejasna. Morda je vprašljiva že slovnično, predvsem pa ni jasno, kaj želi zakon urediti, ko določa, da se preverjanje opravi »že prej«. Namreč, do sprejema odločitve o oddaji javnega naročila v odprtem postopku še ni izbranega ponudnika. Po sprejemu odločitve o oddaji javnega naročila zakona naročniku omogočata le še izdajo dodatne obrazložitve odločitve o oddaji javnega naročila in spremembo odločitve o

oddaji javnega naročila po prejemu pisnega opozorila, vendar je najbrž preozko, da se pojem »že prej« razlaga zgolj v povezavi s tema institutoma. Tu je verjetno bil namen zakonov, da naročnik, še preden izbere ponudbo, preveri vsebino in obstoj podatkov. Kaj pa je s prijavi oziroma do kdaj naročnik to preveri pri prijavi? Odgovor ni povsem jasen.

11. Zakon omogoča naročniku, da ta »**prekine**« postopek javnega naročanja (drugi odstavek 80. člena ZJN-2 oziroma drugi odstavek 84. člena ZJNVETPS). Verjetno ni bil mišljen institut v smislu prekinitve po procesni zakonodaji (npr. ZPP). Če je ta institut mogoče razumeti kot zaključek (tudi ob upoštevanju četrtega odstavka 24. člena ZJN-2 oziroma četrtega odstavka 32. člena ZJNVETPS), pa bi ga bilo morda treba dodelati, saj zakona ne določata naročnikovih dolžnostnih ravnanj, niti tega, ali in kako je zagotovljeno pravno varstvo gospodarskih subjektov. Morda je položaj primerljiv tistemu iz sodbe Sodišča Evropskih skupnosti št. **C-92/00 Hospital Ingenieure Krankenhaustechnik Planungs-Gesellschaft mbh proti Stadt Wien** z dne 18.6.2002.
12. V Direktivi 2004/17/ES in Direktivi 2004/18/ES so razlage pojmov gospodarski subjekt, ponudnik in kandidat. Te pojme razlagata tudi ZJN-2 in ZJNVETPS, s to razliko, da sta **pojmu ponudnik** zaradi dostavka »*ki je pravna ali fizična oseba*« zožila pomen, ki ga ima po direktivah. V Direktivi 2004/18/ES (angleško besedilo) je pojem ponudnika (*tenderer*) definiran kot »gospodarski subjekt, ki je predložil ponudbo« (*an economic operator who has submitted a tender*). Podobno razlago vsebuje tudi Direktiva 2004/17/ES (*an economic operator who submits a tender*). Gospodarski subjekt, kot izhaja tudi iz ZJN-2 in ZJNVETPS, ne predstavlja zgolj pravne ali fizične osebe, ampak vsaj še »*skupino pravnih oseb in/ali fizičnih oseb in/ali oseb javnega prava*«. V tretjem odstavku 4. člena ZJN-2 oziroma tretjem odstavku 4. člena ZJNVETPS (kar izhaja tudi iz drugega odstavka 4. člena Direktive 2004/18/ES oziroma drugega odstavka 11. člena Direktive 2004/17/ES) je izrecno zapisana prepoved, da naročnik od skupine gospodarskih subjektov »*ne sme zahtevati, da se povežejo v kakršno koli pravno formalno obliko*«. Razlaga pojma ponudnik je tako po ZJN-2 in ZJNVETPS zaradi dostavka »*ki je pravna ali fizična oseba*« sporna. Čeprav je mogoče z argumenti pravne razlage pomen tega dostavka relativizirati, pa bi bilo bolje, da ga v razlagi pojma ponudnik sploh ni. Pri pojmu ponudnik bi bilo tudi primerno, da bi zakona uskladila besedilo v delu, kjer je navedeno, da ponudnik »*odda ponudbo*« (*ponudnik je gospodarski subjekt, ki je pravna ali fizična oseba, ki ponuja izvedbo gradenj, storitev in/ali dobavo blaga in odda ponudbo*), tako da navajata »... *predloži ponudbo*«. V zvezi s ponudbo velja namreč prejemna teorija (in ne oddajna teorija, kot je to napačno zapisano v obrazložitvi »*k 70. 74. členu*« Predloga Zakona o javnem naročanju (Poročevalec, EVA: 2005-1611-0077, šifra: 00712-11/2006/53, 11. 8. 2006, str. 113), saj je relevanten čas, ko ponudba preide v interesno sfero naročnika (torej čas predložitve, kar izhaja tudi iz 73. člena ZJN-2 oziroma 77. člena ZJNVETPS).
13. Drugi odstavek 41. člena ZJN-2 oziroma četrti odstavek 45. člena ZJNVETPS določata, da naročnik **pridobiva sam podatke iz uradnih evidenc**, zato ponudniku dokazil o podatku ni treba predložiti. V zvezi s

tem se postavlja vprašanje, kaj je s kandidati in prijavami? Zakona o tem nimata določb, verjetno pa je po analogiji postopek enak tudi, ko gre za prijave. ZJN-2 enkrat govori o javni evidenci (prvi odstavek 43. člena), drugič pa o uradni evidenci (drugi odstavek 41. člena). Smiselno bi bilo ta pojma uskladiti. ZJNVETPS govori le o uradni evidenci (četrti odstavek 45. člena).

14. **Ali je mogoče dopolniti tudi prijave?** Zakona urejata le vprašanja glede dopolnitve ponudb (78. člen ZJN-2 oziroma 82. člen ZJNVETPS), vendar je zaradi analogije in dejstva, da je prijava predhodnica morebitne ponudbe, verjetno nesporno, da je možno dopolniti tudi prijave. Tu se postavijo vprašanja dajanja vsebine pojmu popolna prijava (npr. v smislu njene primernosti in sprejemljivosti).
15. V **prvem odstavku 44. člena ZJN-2** je določeno, da »naročnik lahko od kandidatov in ponudnikov zahteva, da izpolnjujejo tudi pogoje iz tega člena«, vendar je vprašanje, ali so v nadaljevanju člena navedena le dokazila, medtem ko je iz teh dokazil pogoje mogoče razbrati šele posredno? Gl. tudi 47. člen Direktive 2004/18/ES, iz katerega je mogoče razbrati, da govori o dokazovanju (*Proof of the economic operator's economic and financial standing may, as a general rule, be furnished by one or more of the following references:*).
16. V **šestem odstavku 44. člena ZJN-2** je določeno: »Ponudnik mora v ponudbi predložiti izjavo, da ima plačane vse zapadle obveznosti do podizvajalcev v predhodnih postopkih javnega naročanja«. Tudi ta **izjava** predstavlja dokazilo, pogoj je mogoče razbrati posredno iz vsebine dokazila. Vendar tudi sam pogoj ni razdelan. Vprašljiva je umestitev navedene zahteve v zakonu (ali je v pravem členu), časovno in prostorsko zahteva ni omejena, prav tako ni omejena po vsebini (ali velja le za investicije ali tudi za redno poslovanje; ali se nanaša tudi na podizvajalce pri storitvah (morda tudi blagu), ne le pri gradnjah itd.). Iz zakona je tudi mogoče razumeti, da je predložitev izjave za ponudnike nujna (obvezna) in da to morajo storiti že po samem zakonu, saj so naslovljenci neposredno ponudniki (po drugi strani pa prvi odstavek 44. člena ZJN-2 določa, da naročnik *lahko* zahteva, da kandidati in ponudniki izpolnjujejo pogoje iz tega člena). Iz zakona sicer izhaja, da je naročnikova dolžnost postaviti pogoje in pravila (npr. četrti odstavek 41. člena ZJN-2), vendar je vprašljiva narava zakonske določbe glede izjave. Določbo bi bilo treba vsekakor spremeniti in jo napisati na enoznačen način, kjer bo tudi jasno, kdaj in kako jo je treba upoštevati. Ravno tako je izpolnitev zahteve te določbe vprašljiva v primerih, ko nek ponudnik ni imel podizvajalcev v predhodnih postopkih javnega naročanja (npr. dobavitelj blaga). Ali mora tak ponudnik vseeno podati izjavo (čeprav podizvajalcev ni nikoli imel) ali pa morda mora dokazovati, da podizvajalcev ni imel?
17. Drugi odstavek 77. člena ZJN-2 oziroma drugi odstavek 81. člena ZJNVETPS določata, kaj je v primerih »**neresničnih in zavajajočih dokazil**«. Ali gre v teh primerih pravzaprav za podatke, ki jih ta dokazila vsebujejo? Tudi sam postopek ni dodelan in pušča preveč odprtih vprašanj. Sprejeti stališče o objektivni odgovornosti za neresnične in zavajajoče dokaze bi bilo verjetno vprašljivo, vsaj v povezavi z g) alineo tretjega odstavka 42. člena ZJN-2 (*Naročnik lahko določi, da bo iz*

postopka oddaje naročila izločil kandidata ali ponudnika, če: ... g) je pri dajanju informacij, zahtevanih v skladu z določbami 41. do 49. člena tega zakona, v tem ali predhodnih postopkih, **namerno** podal zavajajoče razlage ali teh informacij ni zagotovil.), iz katere nedvomno izhaja subjektivna odgovornost. Ravno tako se postavi vprašanje, kaj institut izločanja ponudnikov pomeni ob upoštevanju prej navedene določbe iz 42. člena ZJN-2. In če je morda institut izločanja nadgraditev g) alinee tretjega odstavka 42. člena ZJN-2, se nadalje postavlja vprašanje ustreznosti nadgraditve. Zakona določata, da je v primeru, ko so izpolnjene predpostavke, naročnik »dolžan izločiti ponudnika«. V skladu s prvim odstavkom 80. člena ZJN-2 oziroma prvem odstavku 84. člena ZJNVETPS naročnik izloča ponudbe. Morda gre le za redakcijsko napako. Postavlja se tudi vprašanje, kaj je v primeru prijav (oziroma kandidatov)? Zakona tudi določata, da »takega ponudnika oziroma **podizvajalca** se izloči ...«. Kaj pomenijo podizvajalci v tem primeru? Podizvajalec tudi sicer ni v pogodbenem odnosu z naročnikom, ampak le s ponudnikom.

18. Ravno tako je treba ugotoviti, da je v **drugem odstavku 45. člena Direktive 2004/18/ES** določeno, da je implementacija določenih pogojev prepuščena državi (*Member States shall specify, in accordance with their national law and having regard for Community law, the implementing conditions for this paragraph.*). Vprašanje je, ali je 42. člen ZJN-2 temu sledil (npr. že prej omenjena g) alinea tretjega odstavka 42. člena ZJN-2)?
19. V zvezi z **neobičajno nizko ponudbo** (49. člen ZJN-2 oziroma 50. člen ZJNVETPS) je vprašanje, ali direktivi res zahtevata vrednostno utemeljevanje elementov iz ponudbe? Kako npr. naj ponudnik vrednostno utemelji to, da želi zaradi prodora na nov trg ponuditi nižjo ceno (želi pridobiti reference). Kako naj ponudnik vrednostno utemelji to, da ponuja nekatere storitve brezplačno ali po simbolični ceni (npr. spomnimo se dogodka pred leti, ko je priznana strokovnjakinja ponudila, da bi pripravila analizo bilanc notarja za simbolični 1 tolar – njen namen je bil zagotavljanje dostopnosti do informacij javnega značaja, ne pa sam profit, saj je ta bil pri celotni zadevi povsem irelevanten).
20. Ali peti odstavek 14. člena ZJN-2 oziroma šesti odstavek 18. člena ZJNVETPS ustrezno določata, da »naročnik lahko odstopi od upoštevanja pravila za objave v Uradnem listu Evropske unije«, če so glede vrednosti **sklopov** podane določene predpostavke? V 9. členu Direktive 2004/18/ES oziroma 17. členu Direktive 2004/17/ES je zapisano, da se v nekaterih primerih za oddajo sklopov ne aplicira uporaba pravil direktiv (npr. Direktiva 2004/18/ES Evropskega Parlamenta in Sveta z dne 31. marca 2004 o usklajevanju postopkov za oddajo javnih naročil gradenj, blaga in storitev (v nadaljevanju: Direktiva 2004/18/ES): *Where the aggregate value of the lots is equal to or exceeds the threshold laid down in Article 16, this Directive shall apply to the awarding of each lot. However, the contracting entities may waive such application in respect of lots the estimated value of which, net of VAT, is less than EUR 80 000 for services or EUR 1 million for works, provided that the aggregate value of those lots does not exceed 20 % of the aggregate value of the lots as a whole.*), kar naj bi v primeru zakona pomenilo, da se ne uporablja še kaj drugega (in ne le pravila o objavi).

21. O **zahtevah** razpisne dokumentacije govori le omejeno število določb zakona, npr. v zvezi z definicijo primerne ponudbe oziroma pogoji za postopek s pogajanjem po predhodni objavi. Marsikatero zahtevo naročnika ni mogoče uvrstiti pod določbe pogojev iz ZJN-2 oziroma ZJNVETPS (npr. predložitev finančnega zavarovanja, zagotovitev določene časovne veljavnosti ponudbe, zagotovitev ustreznega zavarovanja pri zavarovalnici, zagotovitev zelenega plačilnega roka), zaradi česar ni mogoče ugotavljati (ne-)primernosti, (ne-)pravilnosti, (ne-)sprejemljivosti ponudbe (prijave). Ali so to res potem samo še stvari, ki jih je mogoče podrediti definiciji formalne nepopolnosti ponudbe (prijave)?
22. Zakona – drugače kot ZJN-1 – ne določata pravil za ravnanje s ponudbo (prijavo) pred rokom za predložitev ponudb (prijav); npr. **umik, sprememba, dopolnitev**. Ali so tu v ospredju pravila obligacijskega prava? Kaj je v primeru umika ali spremembe prijave, saj prijava (nasprotno od ponudbe) ne vsebuje komponente cene, zaradi česar do naročnika ne bi mogla biti obvezujoča (kot to velja za trdno ponudbo)?
23. Definicije v zvezi s »popolno ponudbo« in postopkom dopolnitve bi bilo primerno poenotiti in v določenih primerih jasneje zapisati njihovo vsebino (npr. »... tistih elementov ponudbe, ki lahko ali bi lahko vplivali ...«).
24. ZJN-2 v tretjem delu določa »Pravila, ki urejajo natečaje«. Pravila, ki urejajo izvedbo natečajev, so nejasna in pomanjkljiva. Nejasne so določbe, ki urejajo področje uporabe tega dela zakona (prvi in drugi odstavek 96. člena – ali se dopolnjujeta ali izključujeta), nejasni so pragovi za obveznost objave javnih natečajev (99. in 100. člen). Prav tako ni jasno, v kolikšni meri (če že) se za izvedbo javnih natečajev uporabljajo druge določbe ZJN-2. Določbe, ki v tem delu zakona urejajo samo izvedbo postopka javnega natečaja (dokumentacija, merila, odločitve žirije itd.), so pomanjkljive, nedorečene oziroma manjkajo določbe, ki bi določno uredile izvedbo samega postopka.

Kot je mogoče razbrati iz predhodno zapisanega, so tako novi instituti javnega naročanja kot tudi določeni obstoječi instituti, pa tudi pomanjkljivosti obstoječe ureditve, sprožili odzive, ki jih zgolj praksa Državne revizijske komisije ne bo mogla razrešiti oziroma razreševati, ampak bo zaradi zagotavljanja celovitosti ureditve potreben tudi pristop k ureditvi v zakonodaji. Urejen pravni sistem in predvidljive situacije so namreč zagotovilo, da bodo naročniki ter gospodarski subjekti – kandidati in ponudniki (naslovniki obeh zakonov) v največji možni meri sledili temeljnemu postulatoma teh zakonov.

5. 1. 2 Komentar k zakonodajni ureditvi javnega naročanja- ZRPJN

ZRPJN ureja pravno varstvo ponudnikov in javnega interesa v postopkih oddaje javnih naročil, ki se izvajajo z revizijo postopkov oddaje javnih naročil, opredeljenih v predpisih o javnih naročilih, določa organe, ki so pristojni za varstvo pravic ponudnikov in javnega interesa, in postopek revizije po ZRPJN. Državna revizijska komisija pri svojem delu oziroma pri praktični uporabi ZRPJN kot temeljnega procesnega predpisa opazuje tudi določene

pomanjkljivosti, ki se pojavljajo pri posameznih procesnih položajih v postopku. Na podlagi praktične uporabe ZRPJN se Državni revizijski komisiji postavljajo določena vprašanja, ki jih je treba razrešiti v konkretnih postopkih, pri čemer se oblikujejo različni pogledi, pripombe, razmišljanja oziroma stališča, o katerih je Državna revizijska komisija v letu 2007 seznanila tudi Ministrstvo za finance.

V nadaljevanju predstavljamo nekaj gradiva, ki je nastalo pri vsakodnevni uporabi procesne zakonodaje. Pri tem opozarjamo, da se na tem mestu ne opredeljujemo do institutov, ki jih določa novela ZRPJN-E, saj pred Ustavnim sodiščem RS potekajo posamezni postopki glede preizkusa ustavnosti teh institutov oziroma novele (zadeve U-I-238/07, U-I-242/07 in U-I-264/07).

1. V zvezi z uporabo ZRPJN je treba opozoriti na peti odstavek 3. člena ZRPJN, ki napotuje na smiselno uporabo določb ZPP v primerih, ko ZRPJN posameznih vprašanj revizijskega postopka in drugih postopkov, določenih v ZRPJN, ne ureja. Ker sta si postopka po ZRPJN in ZPP do določene mere tudi različna, bi bilo primerno, da bi se posamezna vprašanja, ki nastanejo predvsem v revizijskem postopku, **uredila že v samem ZRPJN** (npr. umik pritožbe, umik zahtevka za revizijo pred naročnikom, ravnanje z nedovoljenimi vlogami, specifičnosti zahteve za nadaljevanje postopka pred Državno revizijsko komisijo).
2. Primerno bi bilo **poenotiti pritožbeni postopek in postopek z zahtevo za nadaljevanje postopka pred Državno revizijsko komisijo** na način, da bi gospodarski subjekti tudi pritožbo vložili pri naročniku. Naročnik bi moral pritožbo skupaj z dokumentacijo odstopiti Državni revizijski komisiji. Na ta način bi bili tudi naročniki seznanjeni, ali je gospodarski subjekt vložil pritožbo, hkrati pa bi odpadlo pozivanje Državne revizijske komisije, naj ji naročnik odstopi dokumentacijo. Na tak način bi do še večjega izraza prišli načeli hitrosti (2. točka prvega odstavka 3. člena ZRPJN) in učinkovitosti (4. točka prvega odstavka 3. člena ZRPJN).
3. Primerno bi bilo določiti, ali so kakšne posebnosti pri zagotavljanju pravnega varstva v primeru, če naročnik **ponudbo ali prijavo vrne gospodarskemu subjektu kot nepravočasno** (gl. tretji odstavek 73. člena ZJN-2 oziroma tretji odstavek 77. člena ZRPJN).
4. Kot je bilo že navedeno v delu, kjer sta obravnavana ZJN-2 in ZJNVETPS, velja tudi v tem delu opozoriti na **dodatno obrazložitev odločitve o oddaji javnega naročila in opozorilo** (79. člen ZJN-2 oziroma 83. člen ZJNVETPS) ter z njima povezanim uveljavljanjem pravnega varstva in štetjem roka za njegovo uveljavljanje.
5. Postavlja se vprašanje, ali ne bi bilo morda primerno, da bi se zaradi možnosti **uveljavljanja javnega interesa** (drugi odstavek 9. člena ZRPJN) nabor oseb, ki jih gospodarski subjekt seznanil z zahtevkom za revizijo, razširil (gl. tretji odstavek 12. člena ZRPJN).

6. Zaradi odpravljanja procesnih zapletov bi bilo primerno, da bi se **seznam obveznih sestavin zahtevka za revizijo** (četrti odstavek 12. člena ZRPJN) razširil. Tako bi bilo morda primerno, da bi ZRPJN med obveznimi sestavinami določal »podpis vlagatelja«, »navedba morebitnega pooblaščenca«, »predložitev pooblastila morebitnemu pooblaščenцу« ipd. Pogoste so namreč situacije, ko posamezne vlagatelje zastopajo odvetniki oziroma druge osebe, vendar naročniki spregledajo, da je v tem primeru zaradi petega odstavka 3. člena ZRPJN treba upoštevati določbe ZPP (npr. določbe glede pooblastilnega razmerja, vročanja, nedopustnosti zastopanja prek pravne osebe). Vsaj z navedbo teh elementov kot sestavnih delov zahtevka za revizijo bi naročniki imeli iztočnico, da je treba upoštevati še ZPP.
7. Primerno bi bilo **dopolniti 16. člen ZRPJN**. Jasneje bi bilo treba zapisati, da naročnik o zahtevku za revizijo (vsebinsko) odloči po predhodnem preizkusu procesnih predpostavk. Dodati bi bilo treba besedilo, da naročnik zahtevku za revizijo »ugodi in« nato »v celoti ali delno razveljavi postopek oddaje javnega naročila«. V sedanjem besedilu prvega odstavka 16. člena ZRPJN besedila »ugodi in« namreč ni.
8. Primerno bi bilo dopolniti tudi določbe 16. člena ZRPJN glede **molka naročnika** v smislu določitve zgornje še dopustne meje nadaljevanja postopka pred Državno revizijsko komisijo in s tem povezanih ravnanj (npr. nepravočasnost vloge, vrste odločitev, roki). Sedanja ureditev namreč ne predvideva nobenega roka, omejenega navzgor.
9. Primerno bi bilo dopolniti **prvi odstavek 21. člena ZRPJN** glede ravnanj Državne revizijske komisije v primeru nepopolnega zahtevka za revizijo. Uskladiti bi bilo treba tudi rok za zahtevo za dopolnitev zahtevka za revizijo, saj je pred naročnikom ta rok tri dni (peti odstavek 12. člena ZRPJN), pred Državno revizijsko komisijo pa pet dni (prvi odstavek 21. člena ZRPJN).
10. Da bi se poenostavili postopki pri odstopanju dokumentacije, bi bilo primerno pripraviti **obrazec morebitnih prilog**, katerega razdelke bi naročniki npr. ustrezno odkljukali in po potrebi dopolnjevali.
11. S sprejetjem ZRPJN-E so ostale neusklajene določbe o prekrških. Poleg tega, da so zneski glob še vedno določeni v tolarjih, je treba opozoriti tudi na to, da se je z ZRPJN-E spremenil 11. člen ZRPJN, saj zahtevke za revizijo nima več suspenzivnega učinka (preprečuje sicer sklenitev pogodbe; drugi odstavek 11. člena ZRPJN), zato je določba 3. točke prvega odstavka 34. člena ZRPJN z njim neskladna. Po sprejemu ZRPJN-E je v prvem odstavku 11. člena namreč določeno: *»Vloženi zahtevke za revizijo ne zadrži postopka javnega naročanja. O vložnem zahtevku za revizijo mora naročnik obvestiti vse udeležene v postopku oddaje javnega naročila najpozneje v treh dneh od prejema zahtevka za revizijo.»* ZRPJN-E uvaja nekatere procesne situacije, ki jih do novele ZRPJN ni poznal, v primeru kršitve pa se postavlja vprašanje, ali bi lahko naročnika doletele sankcije

tudi po prekrškovnem pravu. Postavlja se tudi vprašanje skladnosti oziroma neskladnosti 2. točke prvega odstavka 34. člena ZRPJN z zakonskim besedilom ZRPJN-E. Ob tem velja tudi ugotoviti, da določba 2. točke prvega odstavka 34. člena ZRPJN ne uporablja terminološko najustreznejšega izraza, saj suspenzivnost postopka oddaje javnega naročila iz 11. člena ZRPJN (upoštevana je ureditev pred ZRPJN-E) pomeni zadržanje postopka in ne njegove ustavitve. Pojem zadržanja, kot je njegov pomen po procesnih zakonih (npr. ZPP, ZUP), pomeni, da »prenehajo teči vsi roki, določeni za pravdna dejanja« (prvi odstavek 207. člena ZPP), »Dokler traja prekinitev postopka, ne more sodišče opravljati nobenih pravnih dejanj. Če pa je prekinitev nastala po koncu glavne obravnave, lahko sodnik ali senat na podlagi te obravnave izda odločbo.« (drugi odstavek 207. člena ZPP), postopek pa se po prekinitvi lahko nadaljuje (gl. 208. člen ZPP). Pri ustavitvi pa se isti postopek ne more več nadaljevati (npr. izvedba nepravdnega in ne pravdnega postopka – 21. člen ZPP, umik tožbe – 163. člen ZPP).

5. 1. 3 Vpliv nove zakonodaje na poslovanje Državne revizijske komisije

Nova (materialno-pravna) zakonodaja na področju javnih naročil

Z dnem uveljavitve ZJN-2 in ZJNVETPS so prenehali veljati ZJN-1, 20. člen Zakona o izvrševanju proračuna Republike Slovenije za leti 2006 in 2007 (Uradni list Republike Slovenije, številka 116/2005) in predpisi, izdani na njegovi podlagi (prvi oziroma drugi odstavek 111. člena ZJN-2), in sicer:

- Pravilnik o vsebini, pogojih in omejitvah za izvedbo elektronske dražbe v postopkih oddaje javnih naročil (Uradni list Republike Slovenije, številka 130/04),
- Pravilnik o določitvi tolarskih protivrednosti, nad katerimi so potrebne objave javnih naročil v Uradnem glasilu Evropskih skupnosti (Uradni list Republike Slovenije, številka 40/04),
- Pravilnik o enotnih obrazcih za vse vrste objav, ki jih morajo naročniki objavljati po zakonu o javnih naročilih (Uradni list Republike Slovenije, številka 44/04),
- Uredba o skupnih osnovah za pripravo notranjega akta za oddajo javnih naročil male vrednosti (Uradni list Republike Slovenije, številka 84/04),
- Uredba o kategorijah in seznamih naročnikov po Zakonu o javnih naročilih (Uradni list Republike Slovenije, številka 73/04),
- Pravilnik o vrstah in načinu zbiranja podatkov ter enotnih obrazcih za sporočanje podatkov o oddanih javnih naročilih v preteklem letu (Uradni list Republike Slovenije, številka 41/05),
- Pravilnik o ugotovitvi, kdaj šteje ponudba za nepravilno, neprimerno ali nesprejemljivo (Uradni list Republike Slovenije, številka 33/04),
- Pravilnik o natančnejši vsebini sklepa za začetek postopka oddaje javnega naročila (Uradni list Republike Slovenije, številka 32/04 in 87/04),

- Pravilnik o vrstah finančnih zavarovanj, s katerimi ponudnik zavaruje izpolnitev svoje obveznosti v postopku oddaje javnega naročila (Uradni list Republike Slovenije, številka 25/04 in 87/04),
- Navodilo o postopku odpiranja ponudb (Uradni list Republike Slovenije, številka 86/01).

Ob tem se do pričetka uporabe ZJN-2 in na njegovi podlagi izdanih predpisov, če niso z njim v nasprotju, omenjeni predpisi še nadalje uporabljajo (prvi odstavek 111. člena ZJN-2).

Postopki oddaje javnih naročil, za katere so bila obvestila o javnem naročilu objavljena pred začetkom uporabe ZJN-2 oziroma ZJNVETPS, se izvedejo oziroma so se izvedli po dosedanjih predpisih (ZJN-1 in ostalih), druga faza postopka s predhodnim ugotavljanjem sposobnosti ali postopka oddaje javnega naročila po postopku s pogajanjem pa se izvede oziroma se je izvedla po ZJN-2 (ZJNVETPS), če naročnik kandidatom še ni izročil razpisne dokumentacije (112. člen ZJN-2 in 107. člen ZJNVETPS).

ZJN-2 in ZJNVETPS sta začela veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, to je dne 23. decembra 2006, uporabljati pa sta se začela v roku 15 dni po njuni uveljavitvi, to je dne 7. januarja 2007 (116. člen ZJN-2 in 111. člen ZJNVETPS).

Prav tako je bil dne 7. decembra 2006 v Uradnem listu Republike Slovenije številka 127/2006 objavljen Zakon o javno-zasebnem partnerstvu (v nadaljnjem besedilu: ZJZP), ki v 62. členu določa, da se »V primeru, ko se za sklenitev javno-zasebnega partnerstva uporabljajo pravila o javnih naročilih ali koncesijah gradenj,«... ..»pravno varstvo zagotavlja v skladu z Zakonom o javnem naročanju (obrazloženo obvestilo) in z zakonom, ki ureja revizijo postopkov oddaje javnih naročil.«.

Novela (procesno-pravnega) zakona o reviziji postopkov javnega naročanja

Novela ZRPJN-E je na področje revizije postopkov javnega naročanja prinesla nekatere zelo pomembne spremembe, ki se nanašajo na:

- a) (ne)suspenzivnost zahtevka za revizijo;
- b) rok za vložitev zahtevka za revizijo v primeru, ko se slednji nanaša na vsebino objave in/ali razpisno dokumentacijo;
- c) takse za vložitev zahtevka za revizijo.

a) (Ne)suspenzivnost zahtevka za revizijo

Najpomembnejše spremembe glede (ne)suspenzivnosti zahtevka za revizijo, ki jih je prinesla novela ZRPJN-E, so:

- Uvedena je bila tako imenovana »nesuspenzivnost« zahtevka za revizijo, po kateri vloženi zahtevek za revizijo ne zadrži postopka oddaje javnega

naročila (pred novelo ZRPJN-E je vložen zahtevek za revizijo zadržal postopek oddaje javnega naročila do odločitve Državne revizijske komisije). Ne glede na vložen zahtevek za revizijo naročnik tako lahko nadaljuje z izvedbo postopka oddaje javnega naročila, ne sme pa skleniti pogodbe oziroma sme pogodbo o oddaji javnega naročila skleniti skladno z odločitvijo Državne revizijske komisije o zahtevku za revizijo. Naročnik pa lahko ob prejemu zahtevka za revizijo odloči, da se ne glede na navedeno izvajanje postopka oddaje javnega naročila zadrži do odločitve Državne revizijske komisije in o tem najpozneje v treh dneh obvesti vse udeležence v postopku oddaje javnega naročila.

- Državna revizijska komisija lahko na predlog vlagatelja zahtevka za revizijo sprejme sklep, da vložen zahtevek za revizijo zadrži nadaljnje aktivnosti naročnika v postopku oddaje javnega naročila v celoti ali jih zadrži le deloma (po dotedanjem ZRPJN je veljalo, da Državna revizijska komisija lahko na predlog naročnika sprejme sklep, da vložen zahtevek za revizijo ne zadrži nadaljnjih aktivnosti naročnika v postopku oddaje javnega naročila v celoti ali jih zadrži le deloma). Predlog se kadarkoli po vloženem zahtevku za revizijo vložijo na Državno revizijsko komisijo, ki mora o zahtevku odločiti v roku sedmih dni od dneva prejema, vlagatelj pa posreduje predlog hkrati tudi naročniku, ki sme o njem posredovati Državni revizijski komisiji svoje obrazloženo mnenje v dveh dneh od njegovega prejema.
- Državna revizijska komisija lahko na obrazloženi predlog naročnika (ki ga naročnik posreduje tudi vlagatelju) sprejme sklep, da vložen zahtevek za revizijo ne zadrži sklenitve pogodbe o oddaji javnega naročila. Vlagatelj lahko o predlogu naročnika da mnenje v treh dneh od njegovega prejema ter ga pošlje Državni revizijski komisiji in naročniku.

Iz Poročevalca Državnega zbora Republike Slovenije številka 33/2007 (z dne 8. maja 2007) je razvidno, da:

- iz je razloga, ker ZJN-2 in ZJNVETPS uvajata nekatere novosti, med katere šteje tudi drugačna obravnava morebitnih napak v ponudbah oziroma nedoslednosti v postopku javnega naročanja, v veljavnem ZRPJN ...»rešitev, da vložen zahtevek za revizijo povzroči ustavitev postopka ex lege, neprimerna, ker, ne glede na vrsto očitanih nepravilnosti, onemogoči naročniku, da bi izvajal postopek javnega naročanja ali določene aktivnosti naprej. Zaradi zagotovitve tekočega izvajanja postopkov javnega naročanja je potrebno odpraviti avtomatični učinek suspenzivnosti in s tem sprostiti izvajanje javnega naročanja. Pravna varnost ponudnikov se ob taki rešitvi ne zmanjša, ker predlog spremembe in dopolnitve zakona predvideva, da lahko naročnik pred zaključkom postopka revizije izvaja dalje le postopek naročanja, ne sme pa skleniti pogodbe.«;
- se posledice neustrezne ureditve pravnega varstva v postopkih javnega naročanja ...»že kažejo pri raznih projektih, ki jih vodi država, na primer pri izgradnji cest, kjer vložen zahtevek za revizijo zadrži nadaljnje aktivnosti v postopku. Predlog sprememb in dopolnitev zakona bi te pomanjkljivosti odpravil in na ta način preprečil nastanek težko popravljivih posledic za delovanje države, ki bi lahko nastale zaradi ustavitve postopka javnega

- naročanja zaradi vloženega zahtevka za revizijo, predvsem v primerih, ko bi se ugotovilo, da je zahtevke za revizijo neutemeljen.«;
- sprememba ZRPJN ...» bistveno vpliva na racionalizacijo postopka javnega naročanja v tistih primerih, ko je vložen zahtevke za revizijo. Ob izvajanju postopka revizije se zagotavlja in omogoča hkratno izvajanje postopka javnega naročanja do sklenitve pogodbe. Naročniki bodo tako pridobili na času predvsem v tistih primerih, ko bo zahtevke za revizijo zavržen kot neutemeljen ali bo utemeljenost zahtevka le delna. Poveča se tudi operativnost naročnika, saj bo lahko nadaljeval z izvedbo postopka oddaje javnega naročila oziroma odločil, katere aktivnosti bo kljub vloženemu zahtevku za revizijo izvedel. Ker samo nadaljevanje izvajanja postopka javnega naročanja, kljub vloženemu zahtevku za revizijo, v večini primerov nima negativnega vpliva na postopek revizije, saj le-ta nastopi šele v primeru neupravičene sklenitve pogodbe, bo predlagana zakonska ureditev preprečevala zgolj in predvsem neupravičeno sklepanje pogodb in ne bo po nepotrebnem ovirala samega poteka oziroma izvajanja postopka javnega naročanja.

Naročnik bo tako lahko kljub vloženemu zahtevku za revizijo nadaljeval z izvedbo postopka javnega naročanja, ne bo pa smel skleniti pogodbe o oddaji javnega naročila. Pogodbo bo smel skleniti šele po pravnomočni odločitvi o oddaji naročila, to je po zaključenem postopku revizije. Predlog zakona pri tem predvideva, da Državna revizijska komisija lahko odloči, da je v posameznem primeru možna sklenitev pogodbe, tudi če postopek revizije še ni končan, pri čemer upošteva razmerje med škodljivimi posledicami zadržanja in koristmi za vse, ki bi lahko bili oškodovani, ter javnim interesom za izvedbo javnega naročila. Ob upoštevanju navedenih meril odloča Državna revizijska komisija na predlog vlagatelja zahtevka za revizijo tudi o ustavitvi postopka oddaje javnega naročila.«.

b) Rok za vložitev zahtevka za revizijo v primeru, ko se slednji nanaša na vsebino objave in/ali razpisno dokumentacijo

Najpomembnejše spremembe glede roka za vložitev zahtevka za revizijo v primeru, ko se slednji nanaša na vsebino objave in/ali razpisno dokumentacijo, ki jih je prinesla novela ZRPJN-E, so naslednje:

- Zahtevke za revizijo, ki se nanaša na vsebino objave in/ali razpisno dokumentacijo, se v odprtem postopku, postopku s predhodnim ugotavljanjem sposobnosti, konkurenčnem dialogu in postopku s pogajanjem po predhodni objavi (v primeru ZJN-2) ter v odprtem postopku, postopku s predhodnim ugotavljanjem sposobnosti in postopku s pogajanjem po predhodni objavi (v primeru ZJNVETPS) lahko vložijo najkasneje v 10 dneh od dneva objave obvestila o javnem naročilu oziroma dostopnosti razpisne dokumentacije. Zahtevka za revizijo v nobenem primeru ni mogoče vložiti po roku, ki je določen za oddajo ponudb.

Iz Poročevalca Državnega zbora Republike Slovenije, številka 33/2007 (z dne 8. maja 2007) je razvidno, da:

- je namen takšne ureditve ...»predvsem v zagotovitvi čim bolj tekočega izvajanja javnega naročanja in čimprejšnjo odpravo napak. Le na ta način je namreč mogoče zagotoviti, da bi ponudniki vlagali morebitne zahteve za revizijo čimprej po seznanitvi s kršitvami, s tem pa tudi tekoče izvajanje javnega naročanja s sprotno odpravo napak.«;
- je mogoče »V primeru nekaterih postopkov opredeljenih v prvem odstavku 12. člena ZJN-2 (odprti postopek, postopek s predhodnim ugotavljanjem sposobnosti, konkurenčni dialog in postopek s pogajanjem po predhodni objavi) in v primeru nekaterih postopkov opredeljenih v prvem odstavku 32. člena ZJNVETPS (odprti postopek, postopek s predhodnim ugotavljanjem sposobnosti in postopek s pogajanjem po predhodni objavi)«... ..»vložiti zahtevek za revizijo v roku 10 dni od objave obvestila o javnem naročilu, kadar se zahtevek za revizijo nanaša na vsebino objave. Če pa se nanaša zahtevek za revizijo na vsebino razpisne dokumentacije, se navedeni 10 dnevni rok veže na objavo oziroma dostopnost razpisne dokumentacije. Zakon določa, da je v ostalih postopkih, iz zgoraj navedenega razloga, mogoče vložiti zahtevek za revizijo najkasneje do izteka roka za oddajo ponudb.«.

c) takse za vložitev zahtevka za revizijo

Najpomembnejše spremembe glede takse za vložitev zahtevka za revizijo, ki jih je prinesla novela ZRPJN-E, so naslednje:

- Vlagatelj mora ob vložitvi zahtevka za revizijo plačati takso v višini 2.500,00 EUR, če je zahtevek za revizijo vložen v postopku oddaje javnega naročila za blago in storitve, oziroma 5.000,00 EUR, če je zahtevek za revizijo vložen v postopku oddaje javnega naročila za gradnje in gre za naročila, ki jih je treba objaviti na portalu javnih naročil. V postopku oddaje javnih naročil, ki jih mora naročnik objaviti v Uradnem glasilu Evropskih skupnosti, se navedena taksa podvoji. V postopku oddaje javnih naročil, ki jih naročniku ni treba objaviti na portalu javnih naročil, je taksa 700,00 EUR, če je zahtevek za revizijo vložen v postopku oddaje javnega naročila za blago in storitve, oziroma 1.400,00 EUR, če je zahtevek za revizijo vložen v postopku oddaje javnega naročila za gradnje.
- Če zahtevek za revizijo ni utemeljen, mora vlagatelj zahtevek za revizijo naročniku povrniti stroške, nastale z revizijo. Če v takem primeru o zahtevku za revizijo odloči Državna revizijska komisija, mora vlagatelj vplačati še znesek v višini že vplačane takse kot nadomestilo za stroške postopka revizije pred Državno revizijsko komisijo.

Iz Poročevalca Državnega zbora Republike Slovenije, številka 33/2007 (z dne 8. maja 2007) je razvidno, da:

- je namen povišanja taks ...»predvsem, da bi ponudniki vlagali zahteveke za revizije le v utemeljenih primerih in ne zgolj z namenom zavlačevanja postopka.«;

- so v spremenjenem prvem odstavku 22. člena ZRPJN ...»z namenom, da se omeji vlaganje zahtevkov za revizijo na tiste, ki so dejansko upravičeni in utemeljeni, zvišane takse, ki se vplačajo ob vložitvi zahtevka za revizijo. Višina takse je odvisna od vrednostnega pasa, v katerega se javno naročilo uvršča. Nova zakonodaja javnega naročanja namreč loči javna naročila, ki jih glede na ocenjeno vrednost ni potrebno objaviti na portalu javnih naročil, javna naročila, ki jih je potrebno objaviti na portalu javnih naročil in javna naročila, ki jih je potrebno poslati v objavo tudi Uradu za uradne objave Evropskih skupnosti. Takšen način obračunavanja taks je sprejet z namenom, da plačilo takse ne bi predstavljalo prevelikih obremenitev za ponudnike v primeru naročil nižjih vrednosti.«;
- dopolnjena določba četrtega odstavka 22. člena ZRPJN določa, ...»da mora vlagatelj zahtevka za revizijo v primeru, če zahtevak za revizijo ni utemeljen, vplačati, na isti račun, na kateri se vplača takso, znesek v višini že vplačane takse. Navedeno plačilo je obvezno v tistih primerih, ko o zahtevku za revizijo odloči Državna revizijska komisija in s svojim sklepom zahtevak za revizijo zavrne kot neutemeljen.«.

Stališče druge občne seje Državne revizijske komisije v letu 2007

Državna revizijska komisija je na svoji 2. občni seji v letu 2007 sprejela stališče v zvezi z vprašanjem obstoja aktivne legitimacije vlagatelja, čigar ponudba je bila v postopku oddaje javnega naročila spoznana za nepravilno:

»ZRPJN v 1. odstavku 9. člena jasno določa, da zahtevak za revizijo lahko vloži vsaka oseba, ki ima ali je imela interes za dodelitev naročila in ki verjetno izkaže, da ji je bila ali bi ji lahko bila povzročena škoda zaradi ravnanja naročnika, ki se v zahtevku za revizijo navaja kot kršitev naročnika v postopku oddaje javnega naročila.

Za to, da bi se določenemu subjektu priznalo upravičenje za vodenje postopka revizije, tako zakon zahteva dvoje: (1.) (dejanski) interes za dodelitev naročila in (2.) realna stopnja verjetnosti nastanka škode, ki jo je mogoče pripisati naročnikovemu ravnanju, ki se v zahtevku za revizijo navaja kot kršitev (obstajati mora torej vzročna zveza med realno stopnjo verjetnosti nastanka škode in zatrjevano naročnikovo kršitvijo). Vlagatelju, katerega ponudba je bila v postopku oddaje javnega naročila spoznana kot nepravilna, sicer ni mogoče odrekati dejanskega interesa za pridobitev predmetnega javnega naročila, vendar pa ob ugotovitvi zakonitosti naročnikove odločitve, da je vlagateljeva ponudba nepravilna, vlagatelju ni uspelo izkazati drugega elementa aktivne legitimacije, tj. realne stopnje verjetnosti nastanka škode. Če zaradi ugotovljenih nepravilnosti, vlagateljeve ponudbe ni mogoče obravnavati kot »pravilno ponudbo« v smislu 13. točke 3. člena ZJN-1, jo je v skladu s 1. odstavkom 76. člena ZJN-1 treba zavrniti. Kar pomeni, da vlagatelj (celo v primeru, če bi se njegove navedbe glede drugih kršitev v postopku oddaje javnega naročila izkazale za utemeljene) dejansko nima nobenih možnosti, da bi bil v predmetnem postopku oddaje javnega naročila izbran kot najugodnejši ponudnik, zaradi česar mu zaradi zatrjevanih domnevnih nepravilnosti v zvezi s predmetnim postopkom oddaje javnega naročila, ki se ne nanašajo na

utemeljenost izločitve njegove ponudbe zaradi nepravilnosti, ni nastala in mu tudi ne bi mogla nastati nikakršna škoda. Takšnemu vlagatelju se aktivna legitimacija za izpodbijanje ostalih ponudb tudi na podlagi argumenta, da se realna stopnja verjetnosti nastanka škode kaže predvsem v možnosti nadaljnjega sodelovanja v postopku s pogajanjem, ne more priznati. Potrebno je namreč poudariti, da iz zadeve Stadt Halle C-26/03 jasno izhaja, da se pravno varstvo vlagatelja nanaša zgolj na konkretni postopek oddaje javnega naročila, ki se konča z izbiro najugodnejšega ponudnika ali z zavrnitvijo vseh ponudb. Postopek s pogajanjem tako predstavlja nov postopek, v katerem je potrebno obstoj aktivne legitimacije vedno znova presoјati in ne predstavlja zgolj nadaljevanje predhodnega postopka (zadeva št. 018-285/04). Naročnik ima namreč kljub temu, da se postopek konča brez izbire (ker so npr. vse ponudbe nepravilne), možnost drugačne odločitve, in sicer da se ne gre v postopek s pogajanjem, ampak da se javnega naročila preprosto ne odda in njegovo izvajanje prenese na notranje na novo ustanovljene organizacijske enote. Vlagatelj, ki je predložil ponudbo, ki je bila oz. bi bila zakonito zavrnjena kot nepravilna, pa prav tako ne more izkazati nastanka škode v obstoječem postopku oddaje javnega naročila celo v primeru, če bi se naročnik po nastopu pravnomočnosti odločitve iz postopka oddaje javnega naročila odločil izpeljati razpis samo za del predmeta iz tokratnega postopka oddaje javnega naročila v nekem drugem postopku oddaje javnega naročila. Z zahtevkom za revizijo namreč vlagatelj uveljavlja varstvo svojih pravic in interesov (gl. 1. člen ZRPJN, ki govori o tem, da ZRPJN ureja pravno varstvo ponudnikov), uveljavljanje kršitev naročnika v postopku oddaje javnega naročila, ki pa ne morejo vplivati na vlagateljev položaj, se pa nanašajo na kršitve ZJN-1, bi lahko subsumirali kot varstvo v javnem interesu, za katerega pa vlagatelj kot posameznik po ZRPJN ni aktivno legitimiran. Namreč, varstvo v javnem interesu lahko uveljavljajo zgolj subjekti iz 2. odstavka 9. člena ZRPJN.

Pri tem pa velja opozoriti, da ustava RS v 22. členu jasno določa, da je vsakomur zagotovljeno enako varstvo njegovih pravic v postopku pred sodiščem in drugimi državnimi organi. Pri čemer je potrebno predvsem poudariti enako varstvo pravic v smislu, da mora biti slednje zagotovljeno vsem ponudnikom enako pod enakimi pogoji tudi v postopku revizije. Poleg tega je tudi sodišče ES v zadevi C-249/01 Hackermüller zoper Bundesimmobiliengesellschaft mbH (BIG) in Wiener Entwicklungsgesellschaft mbH für den Donauraum AG (WED) na vprašanje, ali je za začetek postopka revizije aktivno legitimirana že vsaka oseba, ki je pokazala interes za dodelitev javnega naročila, jasno odgovorilo, da države članice niso zavezane priznati aktivne legitimacije za začetek postopka revizije vsaki osebi, ki želi pridobiti javno naročilo, temveč lahko od vlagatelja zahtevajo, da mora slednji za njeno priznanje izkazati nastanek škode, ki je posledica naročnikovega protipravnega ravnanja (točke 17–19 sodbe). Prav tako pa tudi sama revizija nima namena sankcionirati vseh naročnikovih kršitev (Aleksij Mužina: Pravno varstvo v postopkih oddaje javnega naročila, Odin, 2002, str. 235). Dosedanja praksa Državne revizijske komisije je vprašanje aktivne legitimacije vlagateljev po roku za predložitev ponudb razlagala široko in tako priznavala aktivno legitimacijo ne le ponudnikom, ki so z zahtevkom za revizijo uveljavljali

varstvo lastnega interesa (in ko so vsaj verjetno izkazali škodo), ampak tudi tistim ponudnikom, ki so ob ali kljub ugotovitvi nepravilnosti svoje ponudbe v zahtevku za revizijo z uveljavljanjem nepravilnosti ponudb drugih ponudnikov želeli doseči razveljavitev tistih naročnikovih odločitev o oddaji javnega naročila, ki kot take ne bi mogle pomeniti niti možnosti nastanka škode v vlagateljevi sferi. Državna revizijska komisija je tako v dosednji praksi v bistvu vlagateljem podeljevala aktivno legitimacijo tudi v smislu uveljavljanja varstva javnega interesa. Namen širšega tolmačenja aktivne legitimacije se je z uveljavljanjem izrazilo partikularnih interesov vlagateljev, iz katerih pa ni bilo mogoče razbrati kakšnega (širšega ali utemeljenega) varstva javnega interesa, izrodil in omogoča, da se izraziteje izpostavljajo zasebni interesi pred javnimi interesi (in tudi interesi izbranega ponudnika). Zoženje aktivne legitimacije zgolj na primere, ko vlagatelj v konkretnem primeru izkaže nezakonitost naročnikove odločitve o zavrnitvi vlagateljeve ponudbe, je po oceni Državne revizijske komisije z vidika tehtanja interesov in temeljnih načel, ki veljajo v postopkih revizije (zlasti načela hitrosti in učinkovitosti) in oddaje javnih naročil, utemeljen. Pri tem se pravica do pravnega varstva vlagateljev ne ukinja, ampak se jo upošteva v obsegu, ki je v skladu z načelom sorazmernosti, kar pomeni da je taka omejitev potrebna in nujna za doseg ustavno legitimnega cilja ter v sorazmerju s pomembnostjo tega cilja. Na dopustnost takšne razlage vprašanja aktivne legitimacije kaže tudi razlaga Sodišča ES, ki pravovarstvenih direktiv ne razlaga na način, da je vsakemu vlagatelju absolutno zagotovljeno pravno varstvo.

Izhajajoč iz tega, da so natančnost in skrbnost pri pripravi ponudbene dokumentacije ter njena skladnost z vsemi naročnikovimi zahtevami v postopku oddaje javnega naročila temeljni interes in dolžnost vsakega ponudnika za oddajo pravilne ponudbe in da ZJN-1 pod pogoji iz 54. člena opravičuje zgolj popravo računskih napak, druge napake, nastale bodisi zaradi površnosti ali pa iz špekulativnih razlogov, pa imajo lahko za posledico zgolj nepravilnost same ponudbe (zadeva št. 018-013/2004), ne more vlagatelj s ponudbo, ki je bila zakonito spoznana za nepravilno, uveljavljati več pravic od tistega ponudnika, čigar ponudba je bila spoznana za pravilno. Ob tem velja opozoriti tudi na stališče generalnega pravobranilca iz točke 62 v zadevi C-249/01 Hackermüller zoper Bundesimmobiliengesellschaft mbH (BIG) in Wiener Entwicklungsgesellschaft mbH für den Donaauraum AG (WED), ki izpostavlja, da ponudniku, ki je tudi sam prekršil razpisne pogoje ali pravila javnega naročanja, ne more biti dodeljeno javno naročilo. Poleg tega pa tudi samo dejstvo, da so morebiti tudi ponudbe drugih ponudnikov nepravilne, na njegov položaj ne more vplivati.

Glede na podane argumente Državna revizijska komisija ocenjuje, da ožja razlaga vprašanja aktivne legitimacije ne posega v pravice vlagateljev, ampak daje temu institutu le tiste okvire, ki izhajajo že iz ZRPJN. Državna revizijska komisija pa ob tem tudi opozarja, da v primeru naročnikove odločitve, da je vlagateljeva ponudba nepravilna, vlagatelju ne bo avtomatsko odvzela aktivne legitimacije (in s tem pravice do pravnega sredstva), temveč bo to storila šele takrat, ko se bodo v končanem postopku revizije potrdile naročnikove ugotovitve o nepravilnosti vlagateljeve ponudbe. Šele s tem dejanjem oziroma

trenutkom bo Državna revizijska komisija vlagatelju lahko odvzela aktivno legitimacijo za izpodbijanje pravilnosti ponudb drugih ponudnikov. To tudi pomeni, da bodo morali naročniki v primeru vložitve zahtevka za revizijo, ko bo vlagatelj izpodbijal nezakonitost naročnikove odločitve o zavrnitvi vlagateljeve ponudbe, ob ustrezni podaji drugih procesnih predpostavk svojo odločitev tudi zagovarjati v postopku revizije. Taka razlaga določb ZRPJN tudi ne posega v pooblastila, ki jih imajo aktivno legitimirane osebe iz 2. odstavka 9. člena ZRPJN.«

Vpliv nove zakonodaje na poslovanje Državne revizijske komisije

Kot je razvidno že iz doslej zapisanega, je na področju javnega naročanja v preteklem letu (vključno z decembrom leta 2006) prišlo do številnih pomembnih sprememb in novosti. Sprejeta in uveljavljena sta bila dva nova materialno-pravna zakona, ZJN-2 in ZJNVETPS, procesni zakon pa je bil noveliran z novelo ZRPJN-E in je začel veljati 16. junija 2007. Konec leta 2006 je bil sprejet tudi ZJZP, ki je začel veljati devetdeseti dan po objavi v Uradnem listu RS. Vsi navedeni predpisi so prav gotovo imeli pomemben vpliv na poslovanje in (nadaljnjo) prakso Državne revizijske komisije.

Na poslovanje in (nadaljnjo) prakso Državne revizijske komisije v letu 2007 je vplivalo več pomembnih dejavnikov, katere gre, poleg naštetih in že večkrat izpostavljenih ZJN-2 in ZJNVETPS, v grobem razvrstiti na:

- novela ZRPJN-E;
- nova sestava članov Državne revizijske komisije;
- nov predsednik Državne revizijske komisije.

ZJZP zaenkrat neposrednega vpliva na poslovanje in prakso Državne revizijske komisije v letu 2007 ni imel, saj Državna revizijska komisija na njegovi podlagi pravnega varstva, skladno z ZRPJN, še ni zagotavljala.

Ob naštetih dejavnikih je potrebno ugotoviti, da je, kakor bo to videti v nadaljevanju, vsak od njih doprinesel svoj del k poslovanju in (nadaljnji) praksi Državne revizijske komisije v letu 2007. Prav gotovo pa je potrebno vse izpostavljene dejavnike izpostaviti posamezno in jih upoštevati zgolj in edinole v medsebojni povezavi.

ZJN-2 in ZJNVETPS

V ZJN-2 in ZJNVETPS so (izrecno) zajeti nekateri novi instituti javnega naročanja, ki jih ZJN-1 ni urejal, med njimi tudi nekateri, ki jih je izoblikovala dosedanja praksa Sodišča Evropskih skupnosti. V povezavi z navedenim gre prav gotovo med številnimi novostmi izpostaviti vsaj institut dopustne dopolnitve ponudbe, formalno nepopolne ponudbe, evidenco o ponudnikih z negativnimi referencami, obvezne pogoje, nove pa so tudi nekatere vrste postopkov javnega naročanja. Bistveni namen uveljavljanja novih institutov javnega naročanja je v odpravljanju situacij, ki so se pokazale kot sporne na podlagi uporabe določb oziroma institutov ZJN-1.

Med navedene institute gre tako prav gotovo šteti strogo definicijo nepravilne ponudbe (trinajsta točka 3. člena ZJN-1), omejena možnost uporabe dodatnih pojasnil in dopustnih popravkov ponudbe (54. člen ZJN-1) in podobno. V praksi Državne revizijske komisije v letu 2007 se je pokazalo, da je nova ureditev javnega naročanja (ZJN-2, ZJNVETPS) do določene mere dejansko bolj fleksibilna in opušča strogi formalizem, vendar pa se je hkrati izkazalo, da je nova ureditev v določenih primerih tudi dokaj nejasna in nedodelana. Državna revizijska komisija ob navedenem tudi ocenjuje, da posameznih vprašanj nova ureditev javnega naročanja ne ureja oziroma jih ne ureja dovolj natančno, prav tako pa je izpustila nekatere rešitve, ki jih je poznal ZJN-1, v praksi pa so se po oceni Državne revizijske komisije pokazale kot dobre.

Novela ZRPJN-E

Bistvene novosti, ki jih je na področje revizije postopkov javnega naročanja prinesla novela ZRPJN-E in so vplivale na poslovanje in (nadaljnjo) prakso Državne revizijske komisije v letu 2007, so:

a) (Ne)suspenzivnost zahtevka za revizijo

Državna revizijska komisija je glede predlogov za (ne)suspenzivnost zahtevka za revizijo, ki jih je prejela po uveljavitvi novele ZRPJN-E (novela ZRPJN-E je začela veljati dne 16. junija 2007), na podlagi njenega **11. člena** odločala v petih primerih, in sicer v naslednjih sklepih:

- v sklepu številka 018-212/2007-2, izdanem dne 6. avgusta 2007;
- v sklepu številka 018-227/2007-6, izdanem dne 24. avgusta 2007;
- v sklepu številka 018-242/2007-8, izdanem dne 17. septembra 2007;
- v sklepu številka 018-281/2007-5, izdanem dne 3. decembra 2007;
- v sklepu številka 018-288/2007-2, izdanem dne 17. decembra 2007.

Vsi navedeni sklepi so dosegljivi tudi na spletnih straneh Državne revizijske komisije (<http://www.dkom.si/>).

Državna revizijska komisija je glede predlogov za (ne)suspenzivnost zahtevka za revizijo, ki jih je prejela po uveljavitvi novele ZRPJN-E (novela ZRPJN-E je začela veljati dne 16. junija 2007), na podlagi njenega **11.a člena** odločala v štirih primerih, in sicer v naslednjih sklepih:

- v sklepu številka 018-218/2007-6, izdanem dne 10. avgusta 2007;
- v sklepu številka 018-226/2007-4, izdanem dne 13. avgusta 2007;
- v sklepu številka 018-253/2007-14, izdanem dne 16. oktobra 2007;
- v sklepu številka 018-281/2007-6, izdanem dne 3. decembra 2007.

Vsi navedeni sklepi so dosegljivi na spletnih straneh Državne revizijske komisije (<http://www.dkom.si/>).

Ob izpostavljenem je potrebno poudariti, da Državna revizijska komisija predlogu vlagatelja za sprejem sklepa, da vloženi zahtevek za revizijo (delno) zadrži nadaljnje aktivnosti naročnika v postopku oddaje javnega naročila (po uveljavitvi novele ZRPJN-E), ni ugodila v štirih primerih, ugodila pa je v enem primeru. Predlogom naročnika za izdajo sklepa, da vloženi zahtevek za revizijo ne zadrži sklenitve pogodbe o oddaji javnega naročila (po uveljavitvi novele ZRPJN-E), Državna revizijska komisija v dveh primerih ni ugodila, en predlog naročnika je zavrgla, en postopek pa je ustavila.

b) Rok za vložitev zahtevka za revizijo v primeru, ko se slednji nanaša na vsebino objave in/ali razpisno dokumentacijo

Državna revizijska komisija je glede roka za vložitev zahtevka za revizijo v primeru, ko se slednji nanaša na vsebino objave in/ali razpisno dokumentacijo, med drugim odločala v naslednjih sklepih:

- V sklepu številka 018-233/2007-6, izdanem dne 5. septembra 2007, je Državna revizijska komisija zapisala, da ...»je neutemeljena naročnikova ugotovitev, da je zahtevek za revizijo vlagatelja prepozen, ker naj bi bil vložen po preteku 10 dni od dneva, ko je bila dostopna razpisna dokumentacija.

Naročnik je navedeno ugotovitev oprl na določilo 3. člena Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o reviziji postopkov javnega naročanja - ZRPJN-E (Uradni list RS, št. 53/07) oziroma nov 2. odstavek 12. člena ZRPJN, ki (med drugim) določa, da se zahtevek za revizijo, ki se nanaša na vsebino objave in/ali razpisno dokumentacijo lahko vloži najkasneje v 10 dneh od dneva objave obvestila o javnem naročilu oziroma dostopnosti razpisne dokumentacije. Po naročnikovem stališču bi moral vlagatelj zahtevek za revizijo zoper domnevno sporna določila iz razpisne dokumentacije vložiti najkasneje v roku 10 dni od dne 18.06.2007, ko je bila razpisna dokumentacija dostopna na spletu in v pisni obliki.

Državna revizijska komisija ne nasprotuje ugotovitvi naročnika, da je bila razpisna dokumentacija dostopna ponudnikom z dnem 18.06.2007, kar je razvidno tudi iz spletne strani naročnika. Vendar pa je naročnik pri svoji odločitvi prezrl dejstvo, da so bila na objavljeno razpisno dokumentacijo s strani naročnika naknadno podana dodatna pojasnila ponudnikom, ki v smislu 2. odstavka 71. člena ZJN-2 kot informacije predstavljajo del razpisne dokumentacije. Navedena določba namreč pravi, da se kot del razpisne dokumentacije štejejo tudi informacije, ki jih posreduje naročnik gospodarskim subjektom, sodelujočim v postopku oddaje javnega naročila. Da je zakonodajalec pri navedeni določbi z »informacijami« zajel tudi dodatna pojasnila k razpisni dokumentaciji, je mogoče ugotoviti med drugim iz obrazložitve predloga prve obravnave ZJN-2 (EVA, 20051611-0077, 11.08.2006; str. 112), v katerem je navedeno, »da je razpisna dokumentacija tista, ki v celoti opredeli javno naročilo, to je predmet in celoten postopek, in kot taka potrebna informacija potencialnim ponudnikom pri pripravi ponudbe in sodelovanju v postopku javnega naročanja«.

Iz navedenega tako izhaja, da je potrebno kot datum dostopnosti razpisne dokumentacije šteti dan, ko je bila dostopna celotna razpisna dokumentacija, torej vključno z njenimi dopolnitvami in spremembami.

Vlagatelj je v obravnavanem primeru naročnika zaprosil za pojasnila k razpisni dokumentaciji in prejel odgovore naročnika dne 19.07.2007, kakor izhaja iz izpisa elektronske pošte, priloženega zahtevku za revizijo.

Vlagatelj je zahtevek za revizijo vložil dne 27.07.2007, torej v okviru predpisanega 10-dnevnega roka, ki je pričel teči od dneva dostopnosti celotne razpisne dokumentacije, torej od dne 19.07.2007.

Državna revizijska komisija ugotavlja, da je naročnik tako neutemeljeno zavrnil zahtevek za revizijo vlagatelja kot prepoznega.«.

– V sklepu številka 018-244/2007-33, izdanem dne 10. oktobra 2007, je Državna revizijska komisija zapisala, da ...»Potrebno je ugotoviti, da gre v konkretnem primeru za postopek iz 1. točke prvega odstavka 24. člena ZJN-2, to je odprti postopek, kljub dejstvu, ki izhajajo iz

– citiranega novega drugega odstavka 12. člena ZRPJN,

– prejšnjega odstavka obrazložitve tega sklepa,

pa je potrebno zaključiti, da vlagateljev zahtevek za revizijo (skladno z novim drugim odstavkom ZRPJN, ki je bil dodan s 3. členom novele ZRPJN-E) ni vložen prepozno, kot to v odločitvi o zahtevku za revizijo opozarja naročnik. Potrebno je namreč upoštevati, da so bila v povezavi z objavljeno razpisno dokumentacijo predmetnega javnega naročila pred iztekom roka

– zahtevati pojasnila k razpisni dokumentaciji (»Vprašanja lahko ponudniki naslavljajo najkasneje deset (10) dni pred potekom roka za predložitev ponudb« - 3. stavek drugega odstavka poglavja »4. POJASNILA K RAZPISNI DOKUMENTACIJI«)

– za sprejemanje ponudb (določenim na 07. avgust 2007 do 12. ure)

s strani vlagatelja zastavljena vprašanja (naročnik je vprašanja oziroma prošnja za pojasnila prejel dne 19. julija 2007, kar izhaja iz naročnikove prejemne stampiljke), pri čemer so naročniki ...»dolžni na ali preko portala javnih naročil posredovati dodatna pojasnila v zvezi z razpisno dokumentacijo najpozneje šest dni pred iztekom roka za oddajo ponudb, pod pogojem, da je bila zahteva posredovana pravočasno.« (drugi odstavek 81. člena (spremembe, dopolnitve in pojasnila razpisne dokumentacije)

ZJN-2, poglavje »1.1. Posebne določbe za odprti postopek«). Pri tem »Kot del razpisne dokumentacije štejejo tudi informacije, ki jih posreduje naročnik gospodarskim subjektom, sodelujočim v postopku oddaje javnega naročila.«

(zadnji stavek drugega odstavka 71. člena (priprava razpisne dokumentacije in osnutka pogodbe) ZJN-2, peto poglavje »SKUPNE DOLOČBE«), za informacijo pa je, skladno s Slovarjem slovenskega knjižnega jezika (izdala Slovenska akademija znanosti in umetnosti, Znanstvenoraziskovalni center SAZU, Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša, založila DZS, d. d., natisnila Tiskarna Mladinska knjiga, Ljubljana 1997), šteti tudi tisto, kar se o določeni stvari pove (torej tudi sporočilo, obvestilo, pojasnilo). Tudi iz »PRAVNEGA TERMINOLOŠKEGA SLOVARJA (do 1991, gradivo)« (izdala ZRC SAZU, Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša, Sekcija za terminološke slovarje, založila Založba ZRC, ZRC SAZU, 1999, tisk Tiskarna Delo, Ljubljana) na strani 106 podobno izhaja, da je informacija obvestilo, sporočilo, namenjeno javnosti, pa tudi

podatki o čem. Da je zakonodajalec pri navedeni določbi s terminom »informacije« zajel tudi dodatna pojasnila k razpisni dokumentaciji, je prav tako mogoče ugotoviti iz obrazložitve predloga prve obravnave ZJN-2 (EVA, 20051611-0077, 11. avgust 2006, stran 112), v kateri je navedeno, »da je razpisna dokumentacija tista, ki v celoti opredeli javno naročilo, to je predmet in celoten postopek, in kot taka potrebna informacija potencialnim ponudnikom pri pripravi ponudbe in sodelovanju v postopku javnega naročanja«.

Na podlagi doslej navedenega Državna revizijska komisija zaključuje in povzema, da je potrebno kot datum dostopnosti razpisne dokumentacije šteti dan, ko je bila dostopna celotna razpisna dokumentacija, vključno z njenimi dopolnitvami, spremembami in pojasnili vred. Dejstvo je, da je vlagatelj v obravnavanem primeru naročniku zastavil vprašanja oziroma ga zaprosil za pojasnila k razpisni dokumentaciji (naročnik je, kot že zapisano, vlagateljeva vprašanja oziroma prošnja za pojasnila prejel dne 19. julija 2007, kar izhaja iz naročnikove prejemne stampiljke), odgovore pa je naročnik objavil na internetnih (spletnih) straneh. Vlagatelj je zahtevek za revizijo priporočeno s povratnico na pošto oddal dne 25. julija 2007 (naročnik ga je prejel dne 26. julija 2007), torej v

- predpisanem zakonitem 10 dnevnom roku, ki je pričel teči od dneva dostopnosti celotne razpisne dokumentacije, to je dne 24. julija 2007
- roku, ki ga je naročnik za zahtevanje pojasnil k razpisni dokumentaciji v razpisni dokumentaciji določil sam.

Državna revizijska komisija v povezavi z navedenim ugotavlja in zaključuje, da je naročnik iz navedenega razloga neutemeljeno zavrnil zahtevek za revizijo (oziroma revizijske navedbe v njem) vlagatelja kot prepoznega.«.

Na podlagi navedenih sklepov Državne revizijske komisije je torej mogoče zaključiti, da je v povezavi z rokom za vložitev zahtevka za revizijo v primeru, ko se slednji nanaša na vsebino objave in/ali razpisno dokumentacijo (drugi odstavek 12. člena ZRPJN), potrebno kot datum dostopnosti razpisne dokumentacije šteti dan, ko je bila dostopna celotna razpisna dokumentacija, vključno z njenimi dopolnitvami, spremembami in pojasnili vred.

c) taksa za vložitev zahtevka za revizijo

Pred novelo ZRPJN-E je veljalo, da mora vlagatelj zahtevka za revizijo ob vložitvi zahtevka plačati takso v višini 100.000,00 tolarjev, če je zahtevek za revizijo vložen v postopku oddaje javnega naročila za blago in storitve, oziroma 200.000,00 tolarjev, če je zahtevek za revizijo vložen v postopku oddaje javnega naročila za gradnje. V postopku oddaje javnih naročil, ki jih je moral naročnik objaviti v Uradnem glasilu Evropskih skupnosti, se je navedena taksa podvojila.

Zakon o uvedbi eura (Uradni list Republike Slovenije, številka 114/2004; v nadaljnjem besedilu: Zakon o uvedbi eura) v prvem odstavku 3. člena določa, da se z dnem uvedbe eura v Republiki Sloveniji kot zakonito plačilno

sredstvo uporabljajo bankovci in kovanci, ki se glasijo na euro. Skladno s prvim odstavkom 13. člena istega zakona se z dnem uvedbe eura šteje, da se tolarški zneski, navedeni v predpisih, sodnih in upravnih aktih, vrednostnih papirjih, pogodbah, drugih pravnih aktih, plačilnih instrumentih, razen bankovcev in kovancev, listinah, obvestilih, obračunih in evidencah in v drugih sredstvih s pravnim učinkom, glasijo na euro, preračunano po tečaju zamenjave, skladno s četrtem odstavkom 13. člena Zakona o uvedbi eura pa sodišča in drugi državni organi, organi lokalne skupnosti ter druge organizacije z javnimi pooblastili v postopkih, ki jih vodijo, preračunajo po uradni dolžnosti zneske, ki se glasijo na tolar, v zneske, ki se glasijo na euro. Zakon o uvedbi eura v prvem odstavku 2. člena nadalje določa, da je tečaj zamenjave tečaj, ki je določen v Uredbi Sveta (ES) številka 1086/2006 z dne 11. julija 2006 o spremembi Uredbe (ES) številka 2866/98 o menjalnih razmerjih med eurom in valutami držav članic, ki sprejmejo euro (UL L št. 195 z dne 15. julija 2006, str. 1; v nadaljnjem besedilu: Uredba Sveta (ES) številka 1086/2006). Menjalno razmerje med eurom in tolarjem izhaja že iz preambule Uredbe Sveta (ES) številka 1086/2006, natančno pa je menjalno razmerje določeno v njenem 1. členu in znaša 239,640 slovenskih tolarjev za en euro.

Skladno z navedenim in ob preračunih zneskih, ki se glasijo na tolar, v zneske, ki se glasijo na euro, je pred novelo ZRPJN-E veljalo, da mora vlagatelj zahtevka za revizijo ob vložitvi zahtevka plačati takso v višini 417,29 EUR (v postopku oddaje javnih naročil, ki jih je moral naročnik objaviti v Uradnem glasilu Evropskih skupnosti, pa v višini 834,59 EUR), če je zahtevek za revizijo vložen v postopku oddaje javnega naročila za blago in storitve, oziroma 834,59 EUR (v postopku oddaje javnih naročil, ki jih je moral naročnik objaviti v Uradnem glasilu Evropskih skupnosti, pa v višini 1.669,17 EUR), če je zahtevek za revizijo vložen v postopku oddaje javnega naročila za gradnje.

Po noveli ZRPJN-E velja, da mora vlagatelj zahtevka za revizijo ob vložitvi zahtevka za revizijo plačati takso v višini 2.500,00 EUR, če je zahtevek za revizijo vložen v postopku oddaje javnega naročila za blago in storitve, oziroma 5.000,00 EUR, če je zahtevek za revizijo vložen v postopku oddaje javnega naročila za gradnje in gre za naročila, ki jih je treba objaviti na portalu javnih naročil. V postopku oddaje javnih naročil, ki jih mora naročnik objaviti v Uradnem glasilu Evropskih skupnosti, se navedena taksa podvoji. V postopku oddaje javnih naročil, ki jih naročniku ni treba objaviti na portalu javnih naročil, je taksa 700,00 EUR, če je zahtevek za revizijo vložen v postopku oddaje javnega naročila za blago in storitve, oziroma 1400,00 EUR, če je zahtevek za revizijo vložen v postopku oddaje javnega naročila za gradnje.

Na podlagi navedenega je mogoče napraviti kar nekaj zaključkov. Na prvi pogled se sam po sebi ponuja zaključek, da se je znesek takse, ki jo mora vlagatelj zahtevka za revizijo ob vložitvi zahtevka za revizijo plačati, občutneje povečal (skoraj za 6-krat). Razloge za povišanje takse, ki jo mora plačati vlagatelj ob vložitvi zahtevka za revizijo, je prav gotovo iskati v več

dejavnikih, pri čemer je zakonodajalec sam izpostavil, da je namen povišanja taks ...»predvsem, da bi ponudniki vlagali zahteve za revizije le v utemeljenih primerih in ne zgolj z namenom zavlačevanja postopka.« in so v spremenjenem prvem odstavku 22. člena ZRPJN ...»z namenom, da se omeji vlaganje zahtevkov za revizijo na tiste, ki so dejansko upravičeni in utemeljeni, zvišane takse, ki se vplačajo ob vložitvi zahtevka za revizijo.« Nov ...»način obračunavanja taks je sprejet z namenom, da plačilo takse ne bi predstavljalo prevelikih obremenitev za ponudnike v primeru naročil nižjih vrednosti.«.

Državna revizijska komisija na podlagi svoje dosedanje prakse odločanja o zahtevkih za revizijo vsekakor ocenjuje in pritrjuje zakonodajalcu v tem, da so obstajali določeni razlogi za povišanje zneska takse, ki ga mora plačati vlagatelj ob vložitvi zahtevka za revizijo (kot je razlog domnevnega vlaganja nekaterih zahtevkov za revizijo zgolj z namenom zavlačevanja postopka), vprašanje pa je, kakšna višina takse je najbolj ustrezna in še dopustna, da ne bi prišlo do omejevanja pravnega varstva. Že iz Ustave Republike Slovenije (Uradni list Republike Slovenije, številka 33/1991-I, 42/1997, 66/2000, 24/2003, 69/2004, 69/2004, 69/2004, 68/2006; v nadaljnjem besedilu: Ustava Republike Slovenije) namreč izhaja, da je vsakomur zagotovljeno enako varstvo njegovih pravic v postopku pred sodiščem in pred drugimi državnimi organi, organi lokalnih skupnosti in nosilci javnih pooblastil, ki odločajo o njegovih pravicah, dolžnostih ali pravnih interesih (22. člen Ustave Republike Slovenije). Vsakomur je zagotovljena pravica do pritožbe ali drugega pravnega sredstva proti odločbam sodišč in drugih državnih organov, organov lokalnih skupnosti in nosilcev javnih pooblastil, s katerimi ti odločajo o njegovih pravicah, dolžnostih ali pravnih interesih (25. člen Ustave Republike Slovenije), vsakdo pa ima tudi pravico, da o njegovih pravicah in dolžnostih ter o obtožbah proti njemu brez nepotrebne odlašanja odloča neodvisno, nepristransko in z zakonom ustanovljeno sodišče (prvi odstavek 23. člena Ustave Republike Slovenije).

Ob tem je potrebno poudariti, da iz DIREKTIVE SVETA 89/665/EGS z dne 21. decembra 1989 o usklajevanju zakonov in drugih predpisov o uporabi revizijskih postopkov oddaje javnih naročil za preskrbo in javnih naročil za gradnje (v nadaljnjem besedilu: Direktiva številka 89/665/EGS) izhaja, da se predmetna direktiva sprejema:

- »ker je za odpiranje javnih naročil za konkurenco v Skupnosti treba znatno povečati jamstva za preglednost in prepoved razlikovanja; ker morajo biti za vidne učinke na voljo učinkovita in hitra pravna sredstva pri kršitvah zakonodaje Skupnosti na področju javnih naročil ali nacionalnih predpisov za izvajanje te zakonodaje;«
- »ker v nekaterih državah članicah pomanjkanje učinkovitih pravnih sredstev ali neustreznost obstoječih odvrča pravne oziroma fizične osebe v Skupnosti od oddajanja ponudb v državi članici, v kateri je naročnik registriran; ker morajo zato zadevne države članice to stanje popraviti;«.

Prav tako Direktiva številka 89/665/EGS v 1. člena določa, da:

- »Države članice sprejmejo potrebne ukrepe za zagotovitev, da se glede na postopke oddaje javnih naročil, ki sodijo na področje uporabe direktiv 71/305/EGS in 77/62/EGS, lahko odločitve, ki jih sprejmejo naročniki, učinkovito pregledajo, predvsem pa čim hitreje v skladu s pogoji, določenimi v naslednjih členih in zlasti v členu 2(7) na podlagi tega, da se je s takimi odločitvami kršila zakonodaja Skupnosti na področju javnih naročil ali nacionalni predpisi, s katerimi se to pravo izvaja.« (prvi odstavek 1. člena);
- »Države članice zagotovijo, da so na voljo revizijski postopki v skladu s podrobnimi predpisi, ki jih države članice lahko sprejmejo, vsaj za vsako osebo, ki ima ali je imela interes, da bi dobila določeno javno naročilo v zvezi s preskrbo ali javno naročilo za gradnje, in ki je bila oškodovana ali pa ji grozi oškodovanje zaradi domnevne kršitve.«... (tretji odstavek 1. člena).

Smiselno podobno DIREKTIVA SVETA 92/13/EGS z dne 25. februarja 1992 o uskladitvi zakonov in drugih predpisov o uporabi pravil Skupnosti za oddajo javnih naročil podjetij na vodnem, energetskem, transportnem in telekomunikacijskem področju (v nadaljnjem besedilu: Direktiva številka 92/13/EGS) že v uvodnih izjavah navaja, da se predmetna direktiva sprejema:

- »ker dejstvo, da učinkovitih revizijskih postopkov bodisi ni bodisi so neustrezni, lahko podjetja v Skupnosti odvrta od oddajanja ponudb; ker morajo države članice zato izboljšati situacijo;«
- »ker je nujno poskrbeti za bistveno okrepitev zagotovil glede preglednosti in nediskriminacije in ker je za to, da bi dosegli otipljive rezultate, treba imeti na voljo možnost učinkovite in hitre revizije;«.

Prav tako Direktiva številka 92/13/EGS v 1. člena določa, da:

- »Države članice sprejmejo ukrepe, potrebne za zagotovitev učinkovitega in hitrega preverjanja odločitev naročnikov«... (prvi odstavek 1. člena);
- »Države članice zagotovijo, da so revizijski postopki v skladu z natančnimi pravili, ki jih lahko določi država članica, na voljo vsaj eni osebi, ki ima ali je imela interes za pridobitev določenega javnega naročila in kateri je z domnevno kršitvijo nastala škoda ali bi ji lahko nastala škoda.«... (tretji odstavek 1. člena).

V povezavi z navedenim gre opozoriti na vsaj naslednji sodbi Sodišča Evropskih skupnosti:

- C-129/04, Espace Trianon SA, Société wallonne de location-financement SA proti Office communautaire et régional de la formation professionnelle et de l'emploi. V navedeni sodbi (slovenski prevod) je Sodišče Evropskih skupnosti v točki 17 zapisalo: »Treba je opozoriti, da je v skladu s členom 1(1) Direktive 89/665 zoper odločitev naročnikov nujna učinkovita revizija in da morajo biti v skladu s odstavkom 3 tega člena na voljo revizijski postopki vsaj za vsako osebo, ki ima interes, da bi dobila javno naročilo.«;

- C-21/03 in C-34/03 Fabricom SA proti državi Belgiji. V navedeni sodbi (slovenski prevod) je Sodišče Evropskih skupnosti v točkah 42 in 43 zapisalo: ...»kadar se obravnavajo podrobna postopkovna pravila za pravna sredstva, katerih namen je zagotovitev varstva pravic, ki jih pravo Skupnosti daje kandidatom in ponudnikom, kateri so oškodovani z odločitvami naročnikov, ta pravila ne smejo ogroziti polnega učinka Direktive 89/665«... »Nadalje določbe Direktiv 89/665 in 92/13, ki so namenjene varstvu ponudnikov pred samovoljnim ravnanjem naročnikov, zasledujejo cilj okrepitve obstoječih mehanizmov za zagotovitev učinkovite uporabe pravil Skupnosti na področju oddaje javnih naročil, zlasti v fazi, ko se kršitve še lahko odpravijo. Taka zaščita ne more biti učinkovita, če se ponudnik nasproti naročniku ne more sklicevati na ta pravila«...

Kot je mogoče ugotoviti, že pravo Evropskih skupnosti zahteva, da države članice zagotovijo učinkovito pravno varstvo, revizijski postopki pa morajo biti na voljo vsaj vsaki osebi, ki ima interes, da bi dobila javno naročilo. Prav tako mora biti seveda podana realna stopnja verjetnosti nastanka škode, ki jo je mogoče pripisati naročnikovemu ravnanju, ki se v zahtevku za revizijo navaja kot kršitev (obstajati mora torej vzročna zveza med realno stopnjo verjetnosti nastanka škode in zatrjevano naročnikovo kršitvijo).

Glede na vse doslej izpostavljeno v povezavi z zvišanjem takse, ki jo mora vlagatelj zahtevka za revizijo plačati ob vložitvi zahtevka za revizijo, so bile na Ustavno sodišče Republike Slovenije vložene tudi tri pobude za oceno ustavnosti in zakonitosti ZRPJN, ki jih Ustavno sodišče Republike Slovenije na dan 17. decembra 2007⁴ vodi pod zadevami:

- številka U-I-238/07, datum prejema 27. avgust 2007 (»Pobuda za oceno ustavnosti 4. in 5.«... členu novele ZRPJN-E; »Prednostna obravnava: **NE**«, »Začasna odredba: **ZAVRNJENO**«, »Stanje zadeve: **PREIZKUS**«);
- številka U-I-242/07, datum prejema 04. september 2007 (»Pobuda za oceno ustavnosti Zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o reviziji postopkov javnega naročanja, novela ZRPJN-E; »Prednostna obravnava: **NE**«, »Začasna odredba: **NE**«, »Stanje zadeve: **PREIZKUS**«);
- številka U-I-264/07, združena z zadevo U-I-238/07.

Kot že poudarjeno, je po oceni Državne revizijske komisije zvišanje takse, ki jo mora vlagatelj zahtevka za revizijo plačati ob vložitvi zahtevka za revizijo, eden od (so)dejavnikov, ki je zagotovo vplival na (manjše) število vloženihih zahtevkov v letu 2007 (glede na pretekla leta: Državna revizijska komisija je v letu 2006 odločala o 640 zahtevkih za revizijo, v letu 2005 o 497 zahtevkih za revizijo, v letu 2004 pa o 378 zahtevkih za revizijo). Pri tem je na vprašanje, ali je bil s tem dosežen namen zakonodajalca, ki ga je zasledoval v noveli ZRPJN-E in je bil ...»predvsem, da bi ponudniki vlagali zahtevke za revizije le v utemeljenih primerih in ne zgolj z namenom zavlačevanja

⁴ spletna stran http://www.us-rs.si/index.php?PHPSESSID=8b343e359a40d1839565b8176b9ca0d6&sv_path=3308%2C4551&search=U-I-238%2F07 oziroma spletna stran http://www.us-rs.si/index.php?sv_path=3308%2C4551&search=U-I-242%2F07

postopka«, vsekakor zelo težko (če ne celo nemogoče) odgovoriti, saj je namen vložitve zahtevka za revizijo (iz razloga zavlačevanja postopka) včasih zelo težko ugotoviti, še težje dokazati. Prav gotovo je takšen zaključek podkrepiti tudi z (naslednjo) novostjo, ki jo je prav tako uveljavila novela ZRPJN-E, to je dopolnjeno določbo četrtega odstavka 22. člena ZRPJN. Slednja določa: »Če zahtevke za revizijo ni utemeljen, mora vlagatelj zahtevka za revizijo naročniku povrniti stroške nastale z revizijo. Če v takem primeru o zahtevku za revizijo odloči Državna revizijska komisija, mora vlagatelj zahtevka za revizijo na račun iz prvega odstavka tega člena vplačati še znesek v višini že vplačane takse kot nadomestilo za stroške postopka revizije pred Državno revizijsko komisijo.«. Navedena določba namreč vlagatelje postavlja v položaj, v katerem bodo morali v tistih primerih, ko o zahtevku za revizijo odloči Državna revizijska komisija in s svojim sklepom zahtevke za revizijo zavrne kot neutemeljen, vplačati še znesek v višini že vplačane takse kot nadomestilo za stroške postopka revizije pred Državno revizijsko komisijo.

Nova sestava članov Državne revizijske komisije, nov predsednik Državne revizijske komisije

Kot se v praksi rado dogaja, novi člani, nov predsednik in/ali novi sodelavci pogosto vnesejo svežo energijo in svež način razmišljanja v obstoječi kolektiv. To še posebej velja za mlajše kolektive, ki v svojem delu prepoznajo nove izzive, med seboj zgledno sodelujejo, krasi pa jih zdrava mera rivalstva, ki vodi k osebnostni rasti vsakega posameznika in kolektiva kot celote. Vse navedeno opisuje kolektiv Državne revizijske komisije v letu 2007, ki je z nekaterimi svojimi odločitvami, katere je v svojih sklepih podrobno pojasnila in podkrepila s strokovnimi argumenti, presekala svojo dosedanjo prakso na nekaterih področjih in na podlagi Pogodbe o ustanovitvi Evropskih skupnosti, razumevanja direktiv Evropskega parlamenta in Sveta, prakse Sodišča Evropskih skupnosti, nacionalne pozitivne zakonodaje (zlasti ZJN-2, ZJNVETPS, ZRPJN) ter podzakonskih aktov (na področju javnega naročanja) na teh področjih in jo začela evropskemu pravu in novi nacionalni zakonodaji ustrezno nadgrajevati. Prav gotovo je primer takšne prakse tudi že izpostavljeno »Stališče druge občne seje Državne revizijske komisije v letu 2007«, ki se nanaša na vprašanje aktivne legitimacije.

Stališče druge občne seje Državne revizijske komisije v letu 2007

V povezavi s »Stališčem druge občne seje Državne revizijske komisije v letu 2007«, ki je bilo podrobneje predstavljeno zgoraj, velja poudariti, da je Sodišče Evropskih skupnosti že v zadevi C-26/03 *Stadt Halle, RPL Recyclingpark Lochau GmbH proti Arbeitsgemeinschaft Thermische Restabfall- und Energieverwertungsanlage TREA Leuna* zapisalo, da je ...»možnost pravnih sredstev«... ..»na voljo vsaki osebi, ki ima ali je imela interes, da bi dobila določeno javno naročilo, in ki je bila oškodovana ali pa ji grozi oškodovanje zaradi domnevne kršitve v trenutku, ko naročnik izrazi voljo, ki ima lahko pravne učinke.«.⁵ Iz zadeve C-26/03 *Stadt Halle, RPL Recyclingpark*

⁵ Iz prevoda sodbe Sodišča Evropskih skupnosti v slovenski jezik.

Lochau GmbH proti Arbeitsgemeinschaft Thermische Restabfall - und Energieverwertungsanlage TREA Leuna nadalje tudi izhaja, da se pravno varstvo vlagatelja nanaša zgolj na konkretni postopek oddaje javnega naročila, ki se konča z izbiro najugodnejšega ponudnika ali z zavrnitvijo vseh ponudb.

Državna revizijska komisija je v svojem sklepu številka 018-272/2007-2, izdanem dne 27. novembra 2007, ugotovila, da ...»je na svoji 2. občni seji v letu 2007 resda sprejela stališče v zvezi z vprašanjem obstoja aktivne legitimacije vlagatelja, čigar ponudba je bila v postopku oddaje javnega naročila spoznana za nepravilno,«... nato pa dodala: ...»vendar pa je potrebno ob izpostavljenem stališču upoštevati tudi, da morajo naročniki obravnavati gospodarske subjekte enakopravno in nediskriminacijsko (2. člen DIREKTIVE 2004/18/ES EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA z dne 31. marca 2004 o usklajevanju postopkov za oddajo javnih naročil gradenj, blaga in storitev; v nadaljnjem besedilu: Direktiva številka 2004/18/ES). Iz druge uvodne izjave Direktive številka 2004/18/ES izhaja tudi, da »Za oddajo naročil, sklenjenih v državah članicah v imenu države, regionalnih ali lokalnih in drugih subjektov javnega prava, veljajo načela iz Pogodbe«... o ustanovitvi Evropskih skupnosti, zlasti pa ...»načelo enakopravnosti, načelo nediskriminacije«... Prav tako:

– ZJN-2 v prvem oziroma drugem odstavku 9. člena (načelo enakopravne obravnave ponudnikov) določa:

»(1) Naročnik mora zagotoviti, da med ponudniki v vseh fazah postopka javnega naročanja in glede vseh elementov, ni razlikovanja, upošteva vzajemno priznavanje in sorazmernost zahtev naročnika glede na predmet naročila.

(2) Naročnik mora zagotoviti, da ne ustvarja okoliščin, ki pomenijo krajevno, stvarno ali osebno diskriminacijo ponudnikov, diskriminacijo, ki izvira iz klasifikacije dejavnosti, ki jo opravlja ponudnik, ali drugo diskriminacijo.«

– ZRPJN v prvem oziroma četrtem odstavku 3. člena določa:

»(1) Pravno varstvo ponudnikov v postopkih javnega naročanja, zagotovljeno z revizijo postopkov oddaje javnih naročil, temelji na načelih, ki veljajo za oddajo javnih naročil, poleg tega pa veljajo še«...

»(4) Vsakemu, ki je zainteresiran za dodelitev naročila, mora biti pod enakimi pogoji dostopno pravno varstvo, s katerim se varujejo interesi, zagotovljeni s predpisi, ki urejajo oddajo javnih naročil in drugimi predpisi, in ki mora krepiti zaupanje javnosti v delo države in njenih organov.«

Glede na vse doslej izpostavljeno je Državna revizijska komisija vlagateljev očitek, v katerem vlagatelj zatrjuje kršitev načela enakopravne obravnave ponudnikov, obravnavala in ugotavljala, ali bi naročnik v skladu z načelom enakopravne obravnave ponudnikov, ...»če je že izločil ponudbo vlagateljev, moral izločiti tudi ponudbo«... izbranega ponudnika.

Prav tako je Državna revizijska komisija v sklepu številka 018-149/2007-4, izdanem dne 23. maja 2007, ugotovila, da vlagatelj ni uspel dokazati, da naj bi bila naročnikova odločitev o izločitvi njegove ponudbe kot nepravilne napačna oziroma v nasprotju s predpisi o javnih naročilih. Državna revizijska komisija pa je v nadaljevanju preverila tudi utemeljenost vlagateljevih trditev v zahtevku za revizijo, da so reference izbranega

ponudnika neustrezne, saj je vlagatelj očital naročniku kršitev načela enakopravnosti ponudnikov (enakopravnega obravnavanja ponudnikov).

V povezavi s »Stališčem druge občne seje Državne revizijske komisije v letu 2007«, ki se nanaša na aktivno legitimacijo, je bila na Ustavno sodišče Republike Slovenije vložena tudi ustavna pritožba, ki jo Ustavno sodišče Republike Slovenije na dan 17. decembra 2007⁶ vodi pod zadevo številka U-I-165/07, datum prejema 22. maj 2007 (»Ustavna pritožba; »Prednostna obravnava: **PREDNOSTNA**«, »Začasna odredba: **NE**«, »Stanje zadeve: **PREIZKUS**«).

Razno

Vse, ki se ukvarjajo z javnim naročanjem, gre opozoriti tudi na UREDBO KOMISIJE (ES) številka 1422/2007 z dne 4. decembra 2007 o spremembi direktiv 2004/17/ES in 2004/18/ES Evropskega parlamenta in Sveta glede njunih pragov uporabe za postopke za oddajo naročil.⁷

Sklep

V povzetku navedenega gre ugotoviti, da je bil vpliv nove zakonodaje na poslovanje Državne revizijske komisije v letu 2007 v marsičem opazen. V letu 2007 je Državna revizijska komisija odločala o 362 zahtevkih za revizijo (za primerjavo: Državna revizijska komisija je v letu 2006 odločala o 640 zahtevkih za revizijo, v letu 2005 o 497 zahtevkih za revizijo, v letu 2004 pa o 378 zahtevkih za revizijo), pri čemer so bili tako predsednik Državne revizijske komisije kakor tudi člani in svetovalci Državne revizijske komisije pri svojem delu manj obremenjeni, kakor v nekaterih preteklih letih. Medtem ko so se v nekaterih preteklih letih svetovalci pogosto ukvarjali tudi s šestimi, sedmimi ali celo več odprtimi zadevami obenem (predsednik oziroma člani Državne revizijske komisije pa še s toliko več zadevami), so se v letošnjem letu lahko še bolj temeljito posvetili vsaki posamezni zadevi, ki so jo (obenem) reševali.

Nova zakonodaja je na poslovanje Državne revizijske komisije v letu 2007 vplivala tudi na način, da se je bilo potrebno (kot vedno v podobnih situacijah, ko se celotna temeljna materialno-pravna zakonodaja, po drugi strani pa tudi del procesno-pravne zakonodaje, na določenem področju nadomesti z novo) pri odločanju (o zahtevkih za revizijo, pritožbah in vseh drugih vlogah) soočiti z novimi izzivi, prav tako pa sprejeti tudi polno odgovornost za oblikovanje nove sodobne prakse na področju javnega naročanja. Dejstvo je namreč, da so se nekateri instituti, ki so veljali in se uporabljali po ZJN-1, dodobra spremenili ali pa se je spremenil njihov namen oziroma njihova uporaba. ZJN-2 in ZJNVETPS sta uveljavila tudi nekaj novih institutov (nekateri na podlagi aktualne prakse Sodišča Evropskih skupnosti), ki jih je in jih še bo potrebno udejanjiti v praksi,

⁶ spletna stran http://www.us-rs.si/index.php?sv_path=3308%2C4551&search=U-I-165%2F07

⁷http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/site/sl/oj/2007/l_317/l_31720071205sl00340035.pdf

Državna revizijska komisija pa jih je in jih bo še naprej morala ustrezno razlagati (tudi v skladu z razvijajočo se prakso Sodišča Evropskih skupnosti).

Državna revizijska komisija je v letu 2007 sodelovala tudi z ministrstvom, pristojnim za finance, ter Vlado Republike Slovenije. Iz besedila 42. seje (23. maj 2007) KOMISIJE DRŽAVNEGA ZBORA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA NADZOR PRORAČUNA IN DRUGIH JAVNIH FINANC, »7. TRAK: (KO)«, izhaja: »MAG. ANDREJ ŠIRCELJ:«... ...»lahko rečem, da na tem delu, ki se tiče predvsem povezave med Ministrstvom za finance in Vlado in Državno revizijsko komisijo sodelovanje poteka skladno, predvsem tukaj mislim tudi na zakonodajnem področju in seveda tiste njihove ugotovitve, ki izhajajo iz samih pregledov želimo seveda vključiti tudi v to zakonodajo in mislim, da je ta zakonodaja v pripravi in bo vključevala tudi te zadeve. Tako, da bom rekel, na tistem področju kjer je seveda to smiselno in seveda dovoljeno tudi v skladu z zakonom je to sodelovanje zelo v redu.«⁸. Prav tako je Državna revizijska komisija pripravila dokaj obsežen predlog sprememb in dopolnitev obstoječe materialno-pravne in procesno-pravne ureditve na področju javnega naročanja, torej predlog sprememb in dopolnitev ZJN-2, ZJNVETPS ter ZRPJN. Državna revizijska komisija si je namreč pri svojem delu (ob prehodu na novo ureditev javnega naročanja in do neke mere tudi revizije postopkov javnega naročanja) beležila mnenja, poglede, predloge, pripombe, razmišljanja, stališča in vprašanja, vse povezano z ZJN-2, ZJNVETPS ter ZRPJN oziroma njihovo uporabo. Državna revizijska komisija je namreč mnenja, da lahko tudi sama (poleg sooblikovanja prakse javnega naročanja v obliki izdanih odločitev), s svojimi predlogi, pogledi, razmišljanji in stališči, doda dokaj opazen kamenček v mozaik oblikovanja sodobne, pregledne, strokovno dodelane in jasne zakonodaje javnega naročanja.

Predlog sprememb in dopolnitev ZJN-2, ZJNVETPS ter ZRPJN je Državna revizijska komisija v smislu konstruktivnega dialoga (z dopisom številka 900-2/2007-1, izdanim dne 14. novembra 2007) posredovala tudi ministrstvu, pristojnem za finance, kot resornemu ministrstvu, obenem pa mu predlagala, naj se v zvezi z vprašanji opravi strokovna razprava, v katero naj se vključi tudi nekatere druge institucije (na primer Računsko sodišče Republike Slovenije). Predlog sprememb in dopolnitev ZJN-2, ZJNVETPS ter ZRPJN v pretežnem delu ni bil vključen v novo zakonodajo.

V povezavi z vsem doslej izpostavljenim Državna revizijska komisija ponovno poudarja, da bi bilo v nadaljevanju prav gotovo vredno razmisliti tudi o smiselnosti morebitne spremembe oziroma dopolnitve Odvetniške tarife (Uradni list Republike Slovenije, številka 67/2003 in 70/2003 – popravek; v nadaljnjem besedilu: Odvetniška tarifa), saj trenutno veljavna Odvetniška tarifa v posebnem delu ne določa načina vrednotenja, obračunavanja in plačila odvetniških storitev in izdatkov, ki so jih stranke oziroma naročniki storitev dolžni plačati odvetnikom za izvršeno pravno storitev (števila točk za posamezne storitve) in so povezana oziroma povezani z javnim naročanjem

⁸ <http://www.dz-rs.si/index.php?id=96&cs=4&st=m&o=100&sb=2&showdoc=1&unid=PMT%7C22E54895C680589CC12572E5003AF58F>

(zlasti pravnimi sredstvi, predlogi in vlogami po ZRPJN). Državna revizijska komisija je tako pobudo za določitev enotne odvetniške tarife za sestavo zahtevka za revizijo poslala na Odvetniško zbornico že dne 26. januarja 2005, v Letnem poročilu za leto 2005 pa zapisala, da se ...»je odločila, da se bodo do odločitve Odvetniške zbornice«... ..»priznavali stroški v višini, kot so bili določeni v sklepu Državne revizijske komisije št. 018-330/04, kjer so se vlagatelju, zastopanem po odvetniku za sestavo zahtevka za revizijo priznavali stroški (največ) v višini 3000 točk po veljavni odvetniški tarifi. Vrednost spornega predmeta do oddaje ponudb predstavlja ocenjena vrednost javnega naročila, po oddaji javnega naročila pa vrednost, ki jo je ponudil izbrani ponudnik.«.

5. 1. 4 Kršitve ZJN-2 in ZRPJN – Državna revizijska komisija kot prekrškovni organ

Postopek o prekršku je urejen v Zakonu o prekrških – ZP-1 (Uradni list RS, št. 7/2003 in nasl.; v nadaljevanju: ZP-1).

V skladu s 45. členom ZP-1 o prekrških odločajo prekrškovni organi in sodišča. Prekrškovni organi so upravni in drugi državni organi in nosilci javnih pooblastil, ki izvajajo nadzorstvo nad izvrševanjem zakonov in uredb, s katerimi so določeni prekrški, in organi samoupravnih lokalnih skupnosti, ki so s posebnimi predpisi pooblašteni za odločanje o prekrških.

Prekrški se lahko določijo z zakonom, z uredbo Vlade RS in z odlokom samoupravne lokalne skupnosti. Za storjeni prekršek se izreče predpisana sankcija (globa, opomin in stranske sankcije) ali opozorilo. Globa se predpiše in izreče kot glavna sankcija, opomin se izreče namesto globe. Globa se lahko predpiše v razponu ali v določenem znesku. V postopku pred prekrškovnim organom, v katerem le-ta izda odločbo (t.i. hitri postopek), se storilcu izreče globa v znesku, v katerem je predpisana; če je predpisana v razponu, pa se izreče najnižja predpisana mera globe, razen če z zakonom ni drugače določeno.

Republika Slovenija in samoupravne lokalne skupnosti ne morejo biti odgovorne za prekršek, zakon pa lahko predpiše, da odgovarja za prekršek odgovorna oseba v državnem organu ali v samoupravni lokalni skupnosti.

Postopek o prekršku pred prekrškovnim organom vodi in v njem odloča z zakonom ali podzakonskim aktom pooblaščen uradna oseba tega organa. Postopek se začne po uradni dolžnosti, ko opravi prekrškovni organ v okviru svoje pristojnosti v ta namen kakršnokoli dejanje (npr. prične zbirati dodatna obvestila in dokaze o dejanju), ali z vložitvijo pisnega predloga z zakonom določenih predlagateljev (oškodovanca, državnega tožilca ali državnega organa, nosilca javnih pooblastil ali samoupravne lokalne skupnosti). Če prekrškovni organ prejme pisni predlog za začetek postopka, vendar pa ga ne poda z zakonom upravičeni predlagatelj, je navedeni predlog mogoče šteti zgolj kot »indic« za pričetek postopka po uradni dolžnosti, katerega lahko organ prične tudi na podlagi lastne ugotovitve (npr. pri reševanju določene

zadeve). Če prekrškovni organ ugotovi, da so podani zakonski pogoji za izvedbo postopka o prekršku, ga mora izvesti in sam izdati odločbo o prekršku (hitri postopek).

Državna revizijska komisija je z zakonom pristojna za odločanje kot prekrškovni organ za prekrške, ki jih predpisuje ZRPJN, s sprejemom ZJN-2 in ZJNVETPS v letu 2007 pa se je njena pristojnost razširila tudi na odločanje v prekrških, ki jih določata slednja zakona. Namreč, določba 131. člena prej veljavnega ZJN-1 je sicer kot kazenska določba določala številna ravnanja naročnika (točke 1 do 20 prvega odstavka) in odgovorne osebe naročnika (drugi odstavek) ter koncesionarja (tretji odstavek) in odgovorne osebe koncesionarja (četrti odstavek), opredeljena kot prekršek in zanje tudi predpisana globa, vendar pa niti ZJN-1 niti noben drug predpis ni določil, kateri organ je pristojen za odločanje v hitrem postopku. Glede slednjega je bila s strani Državne revizijske komisije konec leta 2007 podana tudi zahteva Ustavnemu sodišču RS za odločitev o sporu o pristojnosti med sodiščem in Državno revizijsko komisijo, o kateri še ni bilo odločeno.

Določba drugega odstavka 4. člena ZRPJN določa, da je Državna revizijska komisija pristojna tudi za nadzor nad izvajanjem določb tega zakona, ki se nanašajo na naročnika, in odloča kot prekrškovni organ o prekrških za kršitve tega zakona. Postopek o prekršku vodi in o njem odloča pooblaščen uradna oseba, ki izpolnjuje pogoje po zakonu o prekrških in na njegovi podlagi sprejetih predpisih, pri čemer pooblaščen uradno osebo določi predsednik Državne revizijske komisije v skladu z zakonom, ki ureja prekrške.

Prvi odstavek 34. člena ZRPJN tako določa, da se z globo od 1.000.000 do 10.000.000 tolarjev kaznuje za prekršek naročnika (razen neposrednega proračunskega uporabnika):

1. če ne izvrši odločitve Državne revizijske komisije iz 23. člena ZRPJN,
2. če sklene pogodbo z izbranim ponudnikom kljub ustavitvi postopka po določbi prvega odstavka 11. člena ZRPJN,
3. če krši določilo iz prvega odstavka 11. člena ZRPJN o zadržanju postopka v primeru vloženega zahtevka za revizijo,
4. če ne sprejme odločitve o zahtevku za revizijo v roku iz 16. člena ZRPJN,
5. če ne predloži poročila iz četrtega odstavka 23. člena ZRPJN.

Z globo od 300.000 do 1.000.000 tolarjev pa se kaznuje za prekršek odgovorna oseba naročnika, če stori dejanje iz prvega odstavka 34. člena ZRPJN.

Po sprejemu zadnje novele ZRPJN-E v letu 2007 se je spremenila tudi določba prvega odstavka 11. člena. Le-ta je v prej veljavnem besedilu določala: *»(1) Vložen zahtevak za revizijo zadrži postopek oddaje javnega naročila do odločitve Državne revizijske komisije. O vloženem zahtevku za revizijo mora naročnik obvestiti vse udeležene v postopku oddaje javnega naročila najkasneje v treh dneh od prejema zahtevka za revizijo.«*

Spremenjena določba prvega odstavka 11. člena ZRPJN pa določa: »Vloženi zahtevki za revizijo ne zadrži postopka oddaje javnega naročila. O vloženem zahtevku za revizijo mora naročnik obvestiti vse udeležene v postopku oddaje javnega naročila najkasneje v treh dneh od prejema zahtevka za revizijo.«

Ob primerjavi vsebine navedenih določb je ugotoviti, da je vprašljiva uporaba oziroma primernost kazenske določbe v 2. in 3. točki prvega odstavka 34. člena ZRPJN, saj kazenske določbe izrecno govorijo o ustavitvi in zadržanju postopka, medtem ko spremenjena določba prvega odstavka 11. člena ZRPJN kot pravilo določa nezadržanje postopka (izjeme so v naslednjih odstavkih 11. člena). Glede na navedeno nejasnost bo potrebno v vsakem konkretnem primeru presoditi, ali so izpolnjeni vsi zakonski znaki prekrška iz 34. člena ZRPJN.

Kot že omenjeno, je z uveljavitvijo ZJN-2 in ZJNVETPS pristojnost Državne revizijske komisije kot prekrškovnega organa z zakonom (108. člen ZJN-2 in 105. člen ZJNVETPS) določena tudi za odločanje o prekrških, navedenih v kazenskih določbah 109. člena ZJN-2 in 106. člena ZJNVETPS.

Tako določba 109. člena ZJN-2 določa:

- (1) Z globo od 5.000 eurov do 350.000 eurov se za prekršek kaznuje naročnik, če:
 1. odda naročilo brez izvedbe ustreznega postopka, razen v primerih, ko zakon to dopušča (25.–30. člen zakona),
 2. ne upošteva rokov za objavo in predložitev ponudb, opredeljenih v tem zakonu (50.–56. člen zakona),
 3. določi merila za izbor v nasprotju s tem zakonom (48. člen zakona),
 4. izbere način določitve vrednosti, da bi se zaradi nižje ocenjene vrednosti izognil postopku oddaje javnega naročila (14. člen zakona),
 5. v primeru, da je merilo ekonomsko najugodnejša ponudba, naročnik med izvajanjem predmeta javnega naročila spremeni predmet pogodbe o oddaji javnega naročila tako, da izbrana ponudba zaradi te spremembe ni več ekonomsko najugodnejša ponudba (48. člen zakona),
 6. določbe pogodbe o oddaji javnega naročila odstopajo v bistvenih elementih od določb iz razpisne dokumentacije,
 7. sklene pogodbo o oddaji javnega naročila s ponudnikom, ki je na seznamu ponudnikov z negativnimi referencami (drugi odstavek 77. člena zakona).
- (2) Z globo od 2.000 do 12.000 eurov se kaznuje odgovorna oseba naročnika, če stori dejanje iz prvega odstavka tega člena.

Podobno določa 106. člen ZJNVETPS:

- (1) Z globo od 5.000 do 350.000 eurov se za prekršek kaznuje naročnik, če:
 1. odda naročilo brez izvedbe ustreznega postopka, razen v primerih, ko zakon to dopušča (32. člen tega zakona),

2. ne upošteva rokov za objavo in predložitev ponudb, opredeljenih v tem zakonu (51.–56. člen tega zakona),
3. določi merila za izbor v nasprotju s tem zakonom (49. člen tega zakona),
4. izbere način določitve vrednosti, da bi se zaradi nižje ocenjene vrednosti izognil postopku oddaje javnega naročila (18. člen tega zakona),
5. v primeru, da je merilo ekonomsko najugodnejša ponudba, naročnik med izvajanjem predmeta javnega naročila spremeni predmet pogodbe o oddaji javnega naročila tako, da izbrana ponudba zaradi te spremembe ni več ekonomsko najugodnejša ponudba (49. člen tega zakona),
6. določbe pogodbe o oddaji javnega naročila odstopajo v bistvenih elementih od določb iz razpisne dokumentacije,
7. sklene pogodbo o oddaji javnega naročila s ponudnikom, ki je na seznamu ponudnikov z negativnimi referencami (drugi odstavek 81. člen tega zakona).

(2) Z globo od 2.000 do 12.000 evrov se kaznuje odgovorna oseba naročnika, če stori dejanje iz prvega odstavka tega člena.

Državna revizijska komisija je v skladu s 17. členom poslovnika na predlog posameznega člana oziroma predsednika senata, ki je odločal o zadevi, dolžna podati predlog za začetek postopka pred pristojnim organom, če v postopku odločanja o zahtevku za revizijo ugotovi kršitve, ki pomenijo prekršek po predpisih javnega naročanja. Takšen postopek je potrebno začeti takoj, ko so v postopku odločanja o zadevi ugotovljene kršitve, ki pomenijo prekršek po predpisih, ki urejajo področje javnih naročil. Če so v postopku odločanja o zadevi ugotovljene nepravilnosti, škode ali zlorabe, če obstaja dvom o gospodarni rabi javnih sredstev ali če obstaja sum storitve kaznivega dejanja, mora predsednik Državne revizijske komisije na predlog posameznega člana oziroma predsednika senata, ki je odločal o zadevi, o tem obvestiti organe za nadzor nad porabo javnih sredstev, nadzorne organe naročnika oziroma druge pristojne državne organe (18. člen poslovnika).

Postopek o prekršku se začne takrat, ko Državna revizijska komisija kot prekrškovni organ v okviru svoje pristojnosti po uradni dolžnosti v ta namen opravi kakršnokoli dejanje oziroma se sproži na predlog oškodovanca, državnega tožilca ali državnega organa, nosilca javnih pooblastil ali lokalne skupnosti. V predlogu morajo biti podani osnovni podatki o kršitelju prekrška, opis prekrška in navedba dejstev in dokazov, ki kažejo na sum storitve prekrška.

Ker Državna revizijska komisija kot prekrškovni organ v skladu z določili Zakona o prekrških odloča v hitrem postopku, se mora storilcu izreči najnižje predpisana globa, določena v razponu. V hitrem postopku prekrškovni organi (smiselno) uporabljajo določila ZUP, storilcu prekrška, ki mu je bila izrečena sankcija, pa se za stroške postopka (ter tudi za uporabo nekaterih drugih institutov prekrškovnega prava) smiselno uporabljajo določila o rednem sodnem postopku.

Proti odločbi o prekršku, ki jo na prvi stopnji izda Državna revizijska komisija po hitrem postopku, je možno v osmih dneh po vročitvi te odločbe vložiti zahtevo za sodno varstvo na pristojno okrajno sodišče. Zahteva za sodno varstvo zoper odločbo Državne revizijske komisije o prekršku zadrži izvršitev odločbe o plačilu globe, saj nezadržanje odločbe po ZP-1 velja zgolj v primerih izrekanja precej nižjih kazni.

Državna revizijska komisija je kot najpogostejše kršitve naročnikov v okviru revizijskih postopkov, ki so se obravnavali pred njo, obravnavala kršitve suspenzivnosti (11. člen ZRPJN) še pred uveljavitvijo novele ZRPJN-E, vendar po uveljavitvi novele takih kršitev ni več zaznati v tolikšni meri. Kot je bilo že zapisano, je glede na neskladje med kazensko določbo 2. in 3. točke prvega odstavka 34. člena ZRPJN in 11. členom ZRPJN v praksi pričakovati dileme, kako naročniki sedaj sploh lahko kršijo določilo iz prvega odstavka 11. člena o zadržanju postopka v primeru vloženega zahtevka za revizijo, ker sedaj vložen zahtevk za revizijo ne zadrži več postopka oddaje naročila. Tudi če se naročnik odloči za zadržanje, ima za takšno ravnanje zakonsko podlago v tretjem odstavku 11. člena, pri čemer ima obveznost, da mora o zadržanju najpozneje v treh dneh obvestiti vse udeležence v postopku oddaje javnega naročila. Izjema bi morebiti lahko bila le v primeru, če bi naročnik kljub vloženemu zahtevku za revizijo sklenil pogodbo (op.: vendar pa o sklenitvi pogodbe govori drugi odstavek 11. člena, ki ni kvalifikatorni znak prekrškovne določbe). V tem delu bi moral zakonodajalec uskladiti prekrškovno določbo 34. člena in določbo 11. člena po noveli ZRPJN-E, ki govori o posledicah vloženega zahtevka za revizijo.

Glede kazenskih določb ZJN-2 in ZJNVETPS so bili obravnavani le primeri, ko naj bi naročnik oddal naročilo brez izvedbe ustreznega postopka (1. točka prvega odstavka 109. člena ZJN-2 in 1. točka prvega odstavka 106. člena ZJNVETPS). Pri tem je Državna revizijska komisija ugotovila, da naročniki določenih postopkov ne izvedejo po vseh fazah, ki jih določa zakon; tako npr. postopek s pogajanji brez predhodne objave naročnik izvede v primeru, če v začetem postopku javnega naročanja zaradi vloženega zahtevka za revizijo ne more pravočasno oddati javnega naročila, izvedba naročila pa je nujna tudi v tem obdobju (5. točka prvega odstavka 29. člena ZJN-2); pri tem zakon določa dva pogoja, in sicer da vrednost naročila ne presega vrednosti iz prvega odstavka 12. člena tega zakona ter predhodno soglasje ministrstva, pristojnega za finance. Naročniki so v praksi že izvajali take postopke, vendar v nekaterih primerih niso pridobili predhodnega soglasja ministrstva, pri čemer lahko pride do vprašanja, ali je tak postopek še vedno štet kot ustrezen postopek.

6 POSLOVANJE IN AKTIVNOSTI DRŽAVNE REVIZIJSKE KOMISIJE

6.1 FINANČNO POSLOVANJE

6.1.1 Organiziranost finančnega poslovanja Državne revizijske komisije

V okviru finančnega in računovodskega segmenta poslovanja Državna revizijska komisija ravna po predpisih in navodilih Ministrstva za finance RS, ki veljajo za neposredne proračunske uporabnike. V letu 2007 smo uskladili že obstoječe pravilnike Državne revizijske komisije ter na manjkajočih področjih sprejeli nove. Finančno poslovanje Državne revizijske komisije urejajo naslednji interni predpisi:

- Pravilnik o napredovanju in nagrajevanju zaposlenih pri Državni revizijski komisiji št. 037-2/00 z dne 22.1.2000 (s spremembami),
- Pravilnik o izobraževanju št. 037-13/00-1 z dne 28.2.2003 (s spremembami),
- Pravilnik o službenih potovanjih zaposlenih na Državni revizijski komisiji št. 037-11/00 z dne 25.7.2000,
- Pravilnik o finančnem poslovanju in računovodstvu Državne revizijske komisije za revizijo postopkov oddaje javnih naročil z dne 10.12.2001,
- Pravilnik o notranjem nadzoru Državne revizijske komisije za revizijo postopkov oddaje javnih naročil z dne 15.11.2001,
- Pravilnik o popisu z dne 23.12.2005,
- Načrt klasifikacijskih znakov in pisno strokovno navodilo za odbiranje arhivskega gradiva iz dokumentarnega gradiva Državne revizijske komisije št. 020-1/2007 z dne 23.03.2007,
- Sprememba k načrtu klasifikacijskih znakov Državne revizijske komisije št. 020-1/2007-1 z dne 23.04.2007,
- Pravilnik o opravljanju dela na domu št. 0200-1/2007-1 z dne 03.05.2007,
- Pravilnik o spremembi pravilnika o notranji organizaciji, delovnih mestih in nazivih v službah Državne revizijske komisije št. 0200-2/2007-1 z dne 08.08.2007,
- Pravilnik za oddajo javnih naročil na Državni revizijski komisiji št. 0200-3/2007-1 z dne 07.01.2007,
- Pravilnik o zavarovanju osebnih podatkov št. 0200-4/2007-1 z dne 20.09.2007,
- Katalog informacij javnega značaja št. 0200-5/2007-1 z dne 20.09.2007,
- Navodilo o izvajanju in upravljanju s pogodbami za nabavo blaga oziroma opravljanje storitev št. 0200-6/2007-1 z dne 05.09.2007,
- Navodilo za uporabo plačilnih in kreditnih kartic št. 0200-7/2007-1 z dne 24.09.2007,
- Pravilnik o izobraževanju št. 0200-8/2007-1 z dne 09.10.2007,
- Navodilo o evidentiranju in izročanju daril št. 0200-9/2007 z dne 15.10.2007-1,

- Pravilnik o ravnanju s tajnimi podatki ter o načinu varovanja tajnih podatkov v Državni revizijski komisiji št. 0200-10/2007-1 z dne 22.11.2007,
- Pravilnik o uporabi službenih mobitelov v DRK št. 0200-11/2007-1 z dne 17.12.2007,
- Akt o prevedbi nominalnih zneskov osnovnih plač funkcij na Državni revizijski komisiji in prevedbi nominalnih zneskov osnovnih plač funkcionarjev na Državni revizijski komisiji ter njihovi uvrstitvi v plačne razrede št. 0200-12/2007-1 z dne 14.12.2007,
- Pravilnik o uporabi službenih vozil v DRK št. 0200-13/2007-1 z dne 19.12.2007 zamenjan s Pravilnikom o uporabi službenih vozil št. 037-7/00 z dne 12. 7. 2000.

V okviru Pravilnika o informacijah javnega značaja št. 0200-5/2007-1 z dne 20.09.2007 ter Pravilnika o zavarovanju osebnih podatkov št. 0200-4/2007-1 z dne 20.09.2007 smo 21.09.2007 sprejeli naslednje kataloge:

1. Katalog informacij javnega značaja in stroškovnik, 0200 - 5 / 2007 - 1 in 0200-5 / 2007-2,
2. Katalog evidence o zaposlenih delavcih, 0200 - 4 / 2007 - 2,
3. Katalog evidence o stroških dela, 0200 - 4 / 2007 - 3,
4. Katalog o izrabi delovnega časa, 0200 - 4 / 2007 - 4,
5. Katalog evidence o usposabljanju za varno delo in preizkusih praktičnega znanja, 0200 - 4 / 2007 - 5,
6. Katalog evidence o usposobljenosti delavcev za varstvo pred požarom, 0200 - 4 / 2007 - 6,
7. Katalog evidence preventivnih zdravstvenih pregledov, št. 0200-4/2007-7,
8. Katalog evidence vstopov in izstopov, 0200 - 4 / 2007 - 8,
9. Katalog izvajalcev po delovršnih pogodbah, 0200 - 4 / 2007 - 9.

V skladu z Navodilom o skupnih osnovah za postopke dela finančnih služb neposrednih uporabnikov proračuna Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 96/99) se finančno poslovanje na Državni revizijski komisiji opravlja na podlagi Pravilnika o notranji organizaciji, delovnih mestih in nazivih v službah Državne revizijske komisije s prilogo Sistemizacija delovnih mest pri Državni revizijski komisiji št. 037-5/00 z dne 14.9.2005 (s spremembami), ter na podlagi Pravilnika o spremembi pravilnika o notranji organizaciji, delovnih mestih in nazivih v službah Državne revizijske komisije št. 0200-2/2007-1 z dne 08.08.2007. Pretežni del računovodskih nalog za potrebe Državne revizijske komisije opravlja sektor za javno računovodstvo Ministrstva za finance RS v enotnem programu MFERAC.

6. 1. 2 Predstavitev izvedbe finančnega načrta za leto 2007⁹

Državna revizijska komisija je za izvajanje svojih proračunskih aktivnosti v letu 2007 načrtovala porabo v višini 1.196.509 EUR (kolikor je znašal tudi veljavni finančni načrt proračunskih virov), dejansko pa porabila 1.160.209 EUR.

Za izvajanje twinning projekta za Republiko Hrvaško je bil iz leta 2006 v sprejeti proračun načrtovan prenos sredstev v višini 151.928 EUR, dejanski prenos sredstev in s tem veljavni proračun ter dejanska poraba je bila 112.114 EUR. V decembru smo začeli izvajati nov projekt Twinning BiH. Za ta namen je bil priliv sredstev iz EU izveden v decembru 2007, vendar se bodo sredstva v celoti prenesla v leto 2008 in bo dejanska poraba finančnih sredstev v letu 2008.

V nadaljevanju je prikazana načrtovana in realizirana poraba proračunskih sredstev za leto 2007 po segmentih (skupinah kontov).

Tabela št. 12 – Finančni načrt in realizacija finančnega načrta proračunskih virov Državne revizijske komisije v letu 2007 po skupinah kontov v EUR

Konto skupine	Načrt		Realizacija		Odstotek v %
	Znesek	Odstotek v %	Znesek	Odstotek v %	R07/N07
40 Tekoči odhodki	1.125.464	93,69	1.099.985	94,06	97,74
42 Investicijski odhodki	71.045	6,31	60.224	5,94	84,77
DKOM skupaj	1.196.509	100	1.160.209	100	96,97

Iz zgornjih tabel je razvidno, da tekoči odhodki predstavljajo realizacijo finančnega načrta proračunskih virov v višini 1.099.985 EUR, kar pomeni 94,06% realizacije finančnega načrta proračunskih virov Državne revizijske komisije v letu 2007. Od tega je bilo za plače in druge izdatke zaposlenim (konto 400,401 in podkonto 4028 (konta 402) porabljen 845.326 EUR, kar pomeni 75,11% celotne realizacije finančnega načrta proračunskih virov Državne revizijske komisije.

Investicijski odhodki predstavljajo realizacijo finančnega načrta proračunskih virov v višini 60.224 EUR, kar pomeni 5,94% realizacije finančnega načrta proračunskih virov Državne revizijske komisije v letu 2007.

Primerjava sprejetega finančnega načrta proračunskih virov Državne revizijske komisije za leti 2006 in 2007 je razvidna iz naslednje tabele.

⁹ Navedeni zneski realizacije še niso revidirani v okviru zaključnega računa Državnega proračuna Republike Slovenije za leto 2007.

Tabela št. 13 – Primerjava sprejetega finančnega načrta Državne revizijske komisije za leti 2006 in 2007 po segmentih v EUR

Segment	SP*06	SP*07	Indeks
Tekoči odhodki	1.052.011	1.125.464	106,98
Investicijski odhodki	25.747	75.736	294,15
DKOM skupaj	1.077.758	1.201.200	114,54

* Zaradi lažje primerljivosti podatkov je sprejeti proračun pretvorjen v EUR po tečaju 239,64 SIT in očiščen prilivov tujih virov.

V nadaljevanju je prikazana še primerjava realizacije finančnega načrta proračunskih virov Državne revizijske komisije za leti 2006 in 2007.

Tabela št. 14 – Primerjava realizacije fin. načrta proračunskih virov Državne revizijske komisije za leto 2007 z realizacijo za leto 2006 v EUR

Segment	Realizacija 2006	Realizacija 2007	Indeks (R07/R06)
Tekoči odhodki	1.041.412	1.099.985	105,62
Investicijski odhodki	25.622	71.045	277,28
DKOM skupaj	1.067.034	1.171.030	109,74

Realizacija proračunskih virov 2007 se je glede na realizacijo proračunskih virov 2006 povečala za 9,74%. Povečanje predstavljajo predvsem investicije. V letu 2007 smo preuredili prostore in s tem omogočili dodatno pisarno in priročni arhiv.

V nadaljevanju je razvidna načrtovana in realizirana poraba proračunskih sredstev in tujih virov za leto 2007 po proračunskih postavkah.

Tabela št. 15 – Finančni načrt in realizacija finančnega načrta Državne revizijske komisije v letu 2007 po proračunskih postavkah v EUR (proračunski in tuji viri)

Proračunska postavka	Načrt *		Realizacija		Odstotek v %
	Znesek	Odstotek v načrtu %	Znesek	Odstotek v %	R07/N07
1020 Plače	861.068	56,22	845.326	65,30	98,17
1021 Materialni stroški	264.369	17,26	254.659	19,67	96,33
1022 Investicije in inv. vzdrževanje	61.976	4,05	51.724	4,00	83,46

9185 Sredstva kupnine od prodaje državnega premoženja	9.096	0,59	8.500	0,66	93,45
7982 Twinning R Hrvaška	112.114	7,32	112.114	8,65	100
933 Založena sredstva	22.904	1,50	22.254	1,72	97,16
9061 Twinning BiH	200.000	13,06	/	/	/
DKOM skupaj	1.531.527	100	1.294.577	100	97,22

(*veljavni proračun)

Tabela št. 16 – Prikaz sprejetega finančnega načrta, veljavnega in realizacije finančnega načrta proračunskih virov za leto 2007 po proračunskih postavkah v EUR

Proračunska postavka	SP 07	VP 07	Re 07	Re-SP	% Re-SP
1	2	3	4	5=4-2	6=5/2*100
1020 Plače	861.068	861.068	845.326	- 15.742	1,83
1021 Materialni stroški	264.396	264.396	254.659	- 9.737	3,68
1022 Investicije in investicijsko vzdrževanje	61.976	61.976	51.724	- 10.252	16,54
DKOM skupaj	1.187.440	1.187.440	1.151.709	- 35.731	3,01

Iz analize po proračunskih postavkah je razvidno, da je realizacija na proračunski postavki 1020 – Plače (konto 400, konto 401, podkonto 4028 konta 402) v letu 2007 znašala 845.326 EUR, kar je za 1,83 % manj od načrtovane porabe (sprejetega proračuna) na tej proračunski postavki. Do odstopanja je prišlo zaradi koriščenja porodniških dopustov.

Realizacija na proračunski postavki 1021 – Materialni stroški (konto 402) je v letu 2007 znašala 254.659 EUR, kar je za 3,68% manj od sprejetega proračuna na tej proračunski postavki. Pomemben odhodek na proračunski postavki 1021 – materialni stroški predstavljajo stroški najemnine poslovnih prostorov (konto 4026), ki so v letu 2007 znašali 92.286 EUR, kar predstavlja 36,24 % realizacije na proračunski postavki 1021 – materialni stroški. Za pisarniški in splošni material in storitve (konto 4020) je bilo v letu 2007 porabljenih 33.256 EUR, kar predstavlja 13,06% realizacije na proračunski postavki 1021 – materialni stroški. Drugi operativni odhodki (konto 4029) pa so v letu 2007 znašali 35.514 EUR, kar predstavlja 13,95% porabe na proračunski postavki 1021 – materialni stroški. Za energijo, vodo in komunalne storitve ter komunikacije (konto 4022) je bilo v letu 2007 porabljenih 30.561 EUR, kar predstavlja 12,00% realizacije na proračunski postavki 1021 – materialni stroški.

Realizacija na proračunski postavki 1022 – Investicije in investicijsko vzdrževanje (konto 420) je v letu 2007 znašala 51.724 EUR, kar je za 16,54% manj od načrtovane porabe na tej proračunski postavki (sprejeti proračun). Obseg realizacije na tej proračunski postavki je bil zmanjšan, saj smo zaradi

nujnosti povečanja pisarniških prostorov namesto najema novih prostorov opravljali delo na domu, preuredili eno pisarno, preselili arhiv ter tako pridobili nujno potrebno novo pisarno. Tako smo z racionalizacijo stroškov najema in opreme novih prostorov zmanjšali realizacijo za 3,01% od sprejetega proračuna.

Državna revizijska komisija nima knjiženih neporavnanih obveznosti iz preteklih let, neporavnane obveznosti za mesec december 2007 se bodo zaprle v mesecu januarju in februarju 2008. Državna revizijska komisija prav tako nima novih obveznosti, kot so določene v 41. členu Zakona o javnih financah (Uradni list RS, št. 79/99 s spremembami), izdanih in unovčenih poroštev ter nima izterjanih regresnih zahtevkov iz naslova poroštev iz pristojnosti neposrednega uporabnika.

V letu 2007 nismo pridobili dodatnih sredstev iz proračunske rezerve.

6. 2 NOTRANJI NADZOR

Državna revizijska komisija je že v letu 2001 sprejela Pravilnik o notranjem nadzoru Državne revizijske komisije za revizijo postopkov oddaje javnih naročil, s katerim je opredelila sistem notranjih kontrol ter način izvajanja notranje revizije. Notranje kontrole so dodatno opredeljene tudi v pravilniku, ki ureja finančno poslovanje in računovodstvo. Z omenjenima pravilnikoma je bil vzpostavljen notranji nadzor nad poslovanjem Državne revizijske komisije na način, kot ga določata Zakon o javnih financah ter Pravilnik o usmeritvah za usklajeno delovanje sistema notranjega nadzora javnih financ (Uradni list RS, št. 72/02). Notranji nadzor se je s tem opredelil kot notranje kontroliranje in kot notranja revizija. Skladno s tem Pravilnikom je Državna revizijska komisija dolžna zagotoviti notranjo revizijo svojega poslovanja najmanj enkrat v obdobju vsakih treh let.

Kot izhaja tudi iz preteklega letnega poročila, je bila v letu 2006 izvedena revizija pokritosti organizacijskega področja naročnika z obstoječimi notranjimi akti in revizija pravilnosti izvajanja poslovanja glede na obstoječe notranje akte. Revizija pomembnejših nepravilnosti ni odkrila, podala pa je nekaj priporočil, ki smo jih preučili in postopoma vpeljali v poslovanje.

V letu 2007 je bila izvedena zunanja revizija porabe evropskih sredstev Twinning projekta R Hrvaške, ki je izdala pozitivno mnenje o porabi sredstev.

6. 3 KADRI

V poslovniku je opredeljena organizacija kot tudi način dela Državne revizijske komisije. Delovna razmerja, pravice in obveznosti zaposlenih ter delovna mesta z opisi in nazivi so določeni v posebnem internem aktu.

Za zagotavljanje pravnega varstva ponudnikov v vseh stopnjah postopkov oddaje javnih naročil in za opravljanje drugih spremljajočih del so bila v kadrovskem načrtu za leto 2007 zagotovljena naslednja delovna mesta:

- predsednik Državne revizijske komisije,
- člani Državne revizijske komisije,
- višji svetovalec Državne revizijske komisije – dve delovni mesti,
- sekretar Državne revizijske komisije – eno delovno mesto,
- svetovalec Državne revizijske komisije I – dve delovni mesti,
- svetovalec Državne revizijske komisije II – tri delovna mesta,
- svetovalec Državne revizijske komisije III – šest delovnih mest,
- strokovni sodelavec – eno delovno mesto,
- tajnik kabineta-poslovni sekretar – eno delovno mesto,
- administrator- tajnik IV – eno delovno mesto.

Eno delovno mesto višjega svetovalca je v mirovanju.

V letu 2006 je bilo 20 redno zaposlenih. Zaradi povečanja zahtevkov v letu 2006 smo v skladu s kadrovskim načrtom izvedli dve novi zaposlitvi, en zaposleni je sporazumno prekinil delovno razmerje s 1.1.2007. Na Državni revizijski komisiji smo leto 2007 zaključili z 21 redno zaposlenimi, od tega je ena zaposlena na porodniškem dopustu. 5 zaposlenih ima status funkcionarja, 14 zaposlenih ima status uradnika, 2 zaposlena imata status strokovno tehničnega javnega uslužbenca. Vsi funkcionarji so zaposleni za določen čas, ostali imajo sklenjeno delovno razmerje za nedoločen čas.

6.4 USPOSABLJANJE

Izobraževanju zaposlenih smo tudi v preteklem letu posvetili veliko pozornosti. Ker morajo biti zaposleni seznanjeni z novostmi na tem področju, so se udeležili različnih seminarjev in delavnic tako doma kot tudi v tujini. Nekateri se izobražujejo tudi v okviru podiplomskih študijev ter v okviru opravljanja pravniškega državnega izpita. Le z visoko stopnjo strokovne usposobljenosti lahko zagotavljamo učinkovito pravno varstvo ponudnikom in vlagateljem zahtevkov za revizijo postopkov javnega naročanja. Udeležili smo se tudi mednarodne konference "Public Procurement in the EU and Bosnia and Herzegovina" v Sarajevu ter Konference o javnih naročilih v Republiki Hrvaški v Dubrovniku.

Z novo zakonodajo smo v letu 2007 postali prekrškovni organ, zato smo del zaposlenih usposobili za delovanje na tem področju.

Nadgrajevali smo znanja s področja javnih financ in nadzora ter izpopolnjevali znanja v okviru delovnih mest. Izpopolnili smo se tudi v pisarniškem poslovanju, saj smo uvedli program pisarniškega poslovanja Lotus Notes, ki se uporablja v celotni državni upravi.

V letu 2007 smo aktivno sodelovali pri pripravi in izvedbi večjih posvetov, ki so zajemali tematiko o javnih naročilih. Med drugim smo skupaj z ostalimi akterji javnih naročil aktivno sodelovali na naslednjih posvetih:

- Dnevi javnih naročil v Portorožu,
- Javna naročila po novem v Ljubljani in Portorožu,

- Spremembe ZRPJN-a v Ljubljani,
- Korupcija v zdravstvu v Gotenici,
- Javna naročila v državah Srednje in Vzhodne Evrope v Beogradu,
- Revizija postopkov javnega naročanja po uvedbi nesuspendivnosti revizijskih zahtevkov,
- Revizija postopkov javnega naročanja (aktualna vprašanja),
- Aktualne spremembe zakona o reviziji postopkov in praksa Državne revizijske komisije,
- Oddaja javnih naročil po novem in javno zasebno partnerstvo,
- Revizija postopkov javnega naročanja, praktične rešitve problemov.

Predstavili smo stališča Državne revizijske komisije in nekatere aktualne primere ter s tem prispevali k večji pravni varnosti na področju javnih naročil.

S tem in s številnimi drugimi gradivi za različne izobraževalne oblike smo deloma zapolnili praznino in obogatili znanje s področja javnih naročil. Omeniti je potrebno, da Državna revizijska komisija razpolaga z različnimi strokovnimi gradivi s področja javnega naročanja v Republiki Sloveniji in tujini, s katerimi seznanjamo zainteresirano strokovno javnost za potrebe raziskovalne dejavnosti, izdelave diplomskih in magistrskih nalog ter za druge potrebe naročnikov in ponudnikov.

6. 5 SODELOVANJE Z DRUGIMI INSTITUCIJAMI IN MEDNARODNO SODELOVANJE

V letu 2007 so Državno revizijsko komisijo obiskali predstavniki srbske Komisije za zaščito pravic ponudnikov. Na celodnevem srečanju smo jim predstavili delovanje naše institucije ter jim odgovarjali na vprašanja, ki so se jim pojavila v praksi (pomoč pri reševanju nekaterih spornih zadev ter v zvezi z organizacijo institucije na splošno). V okviru rednih obiskov nas je obiskala tudi delegacija češkega parlamenta, kateri smo predstavili Državno revizijsko komisijo in revizijski postopek ter postopek javnega naročanja ter odgovarjali na njihova vprašanja.

Sodelovali smo tudi pri pripravi nove zakonodaje skupaj z Ministrstvom za finance glede izvajanja določb ZJN-2 oziroma ZJNVETPS v povezavi s prekrškom iz 1. točke prvega odstavka 109. člena ZJN-2 (v povezavi s 5. točko prvega odstavka 29. člena ZJN-2) oziroma s prekrškom iz 1. točke prvega odstavka 106. člena ZJNVETPS (v povezavi s 13. točko prvega odstavka 35. člena ZJNVETPS) in pri pripravi gradiva za Državni zbor v zvezi s predlaganimi spremembami ZJN-2 oziroma ZJNVETPS ("Okoljska merila"). Ministrstvu za finance smo ponudili neformalno pomoč pri pripravi predlogov glede novele ZRPJN. Sodelovali smo tudi pri pripravi gradiv v zvezi z izvajanjem ZJN-2 in ZJNVETPS ter težavami, na katere je Državna revizijska komisija naletela v praksi

6. 5. 1 Projekt twinning

Tesno medinstitucionalno sodelovanje (TMIS) je pobuda Evropske komisije, ki je bila uvedena leta 1998 v okviru priprav na širitev Evropske unije. Projekt je bil zastavljen kot instrument usmerjenega upravnega sodelovanja, da bi državam kandidatkam zaradi krepitev njihove upravne in pravosodne usposobljenosti pomagali pri izvajanju zakonodaje Skupnosti kot prihodnjim državam članicam Evropske unije. Od leta 1998 je bilo v državah članicah uresničenih več kot 1000 projektov TMIS, ki so bili financirani v okviru programa PHARE ali drugih predpristopnih instrumentov. TMIS ima še naprej bistveno vlogo v smislu izgradnje institucij v novih državah kandidatkah v okviru Prehodnega vira (krepitev upravne usposobljenosti novih držav članic) in ostaja odločilni instrument v sedanjih državah kandidatkah. TMIS se je v okviru CARDS (Community Assistance for Reconstruction, Development and Stabilization) začel poleti leta 2002 za nekatere programe izgradnje institucij, predvsem pravosodja in notranjih zadev, zdaj pa je ponujen vsem državam, ki jih zajema program CARDS in je na voljo za vse programe izgradnje institucij, ne glede na določen sektor.

Projekti TMIS temeljijo na naslednjih osnovnih načelih:

- država prejemnica izbere svojo partnerico iz držav članic;
- projekti TMIS morajo dati konkretne operativne rezultate, kar pomeni, da morajo države prejemnice izpolnjevati zahtevo v zvezi s pravnim redom EU;
- partnerji TMIS (vključeni so akterji iz javnega sektorja) so zavezani k doseganju rezultatov, ob koncu projekta pa mora delovati nov ali prilagojen sistem v okviru izključne odgovornosti in sredstev države prejemnice pomoči;
- TMIS je projekt, ki države prejemnice zavezuje k izvajanju in financiranju reform, države članice pa k spremljanju procesa v času izvajanja projekta;
- izdelan mora biti podroben delovni načrt z jasno določenimi merili za spremljanje rezultatov projekta;
- projekti TMIS se izvajajo z namenom prenosa neposrednih izkušenj in strokovnega znanja javnega sektorja držav članic na državo prejemnico.

Državna revizijska komisija je decembra 2006 uspešno zaključila twinning projekt "Utrjevanje sposobnosti Državne komisije za nadzor postopkov javnega naročanja" (Capacity Strengthening of the State Commission of Public Procurement Procedures) v Republiki Hrvaški. V juniju 2007 pa se je Državna revizijska komisija prijavila za izvedbo twinning projekta z naslovom »Utrjevanje institucionalne sposobnosti Urada za obravnavanje pritožb Bosne in Hercegovine« (Strengthening the Institutional Capacity of the Public Procurement Review Body of Bosnia and Herzegovina, CARDS Twinning light project BA06-IB-TR-06-TL) in bila dne 1.8.2007 izbrana kot najprimernejša kandidatka. V okviru izvajanja tega *twinning light* projekta, za katerega je značilno nekoliko krajše obdobje izvajanja, je Državna revizijska komisija

novembra 2007 podpisala pogodbo o izvedbi projekta, na podlagi katere bo projekt začela izvajati predvidoma v januarju 2008.

Predmet pogodbe je tehnična in strokovna pomoč pri nadaljnjem utrjevanju organizacijskih, poslovnih in strokovnih zmogljivosti Urada za obravnavanje pritožb Bosne in Hercegovine. Projekt je v celoti financiran iz sredstev CARDS, ki so namenjena državam jugovzhodne Evrope v procesu stabilizacije in pridruževanja EU.

Cilji projekta so razdeljeni v dve osnovni skupini:

1. **Razvoj pravnih predpisov s področja nadzora v postopkih oddaje javnih naročil.** V okviru te skupine je predvidena izdelava natančne analize obstoječih pravnih podlag, ki bo pokazala prednosti in morebitne slabosti zakonodajnega okvira, na podlagi katerega deluje Urad za obravnavanje pritožb Bosne in Hercegovine. Analiza bo zajela tisti del Zakona o javnih naročilih, ki se nanaša na pravno varstvo v postopkih oddaje javnih naročil, kot tudi Poslovnik o delu Urada za obravnavanje pritožb Bosne in Hercegovine ter morebitne druge predpise, ki neposredno ali posredno urejajo status oziroma organizacijo Urada in pritožbeni postopek. Na podlagi analize obstoječega zakonodajnega okvira bodo izdelani predlogi sprememb oziroma dopolnitev Zakona o javnih naročilih in Poslovnika o delu Urada za obravnavanje pritožb Bosne in Hercegovine
2. **Utrjevanje strokovnega znanja in veščin uslužbencev Urada za obravnavanje pritožb Bosne in Hercegovine.** V okviru te skupine bo izdelana analiza notranje organizacijske strukture in metod dela, na podlagi katere bodo po potrebi predlagane ustrezne spremembe. Strokovnjaki Državne revizijske komisije bodo svetovali uslužbencem Urada za obravnavanje pritožb Bosne in Hercegovine pri reševanju konkretnih zadev. Za uslužbence Urada bo izdelan tudi poseben priročnik skupaj z bazo relevantnih odločitev Sodišča ES s področja javnih naročil. Prav tako so v okviru te skupine predvideni tudi seminarji, delavnice in študijski obiski nekaterih evropskih institucij s področja nadzora nad oddajo javnih naročil.

Predviden čas za izvajanje projekta je 9 mesecev, od tega so trije meseci namenjeni zagonu in zaključku projekta (izdelava zaključnega poročila), 6 mesecev pa njegovi neposredni vpeljavi – torej uresničitvi ciljev projekta. Predviden konec realizacije projekta je september 2008.

SKLEP

Glede na navedbe v letnem poročilu ugotavljamo, da je Državna revizijska komisija tudi v letu 2007 prispevala k oblikovanju enotne prakse na področju javnega naročanja v Republiki Sloveniji. Upamo, da bo tudi to poročilo prispevalo k lažjemu razumevanju dela Državne revizijske komisije, saj smo v njem povzeli vse pomembnejše informacije o svojem delu in odločitvah v preteklem letu. Kljub prihodu nove zakonodaje bo naše delo tudi v prihodnje usmerjeno k zagotavljanju učinkovitega pravnega varstva ponudnikov na temelju enakopravnega dostopa ponudnikov do trga javnih naročil. Upamo, da bomo tudi tako prispevali k zaupanju javnosti v delovanje države na tem področju.

PRILOGE

1. ZRPJN (URADNO PREČIŠČENO BESEDILO)

Zakon o reviziji postopkov javnega naročanja- uradno prečiščeno besedilo (Uradni list RS, št. 94/2007- UPB5) obsega:

- Zakon o reviziji postopkov javnega naročanja – ZRPJN (Uradni list RS, št. 78/99 z dne 24. 9. 1999),
- popravek Zakona o reviziji postopkov javnega naročanja – ZRPJN (Uradni list RS, št. 90/99 z dne 5. 11. 1999),
- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o reviziji postopkov javnega naročanja – ZRPJN-A (Uradni list RS, št. 110/2002 z dne 18. 12. 2002),
- Zakon o prenosu nalog nekaterih vladnih služb na ministrstva – ZPNNVSM (Uradni list RS, št. 2/04 z dne 15. 1. 2004),
- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o reviziji postopkov javnega naročanja – ZRPJN-B (Uradni list RS, št. 42/04 z dne 23. 4. 2004),
- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o reviziji postopkov javnega naročanja – ZRPJN-C (Uradni list RS, št. 61/05 z dne 30. 6. 2005),
- Zakon o dopolnitvah Zakona o reviziji postopkov javnega naročanja – ZRPJN-D (Uradni list RS, št. 78/06 z dne 25. 7. 2006) in
- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o reviziji postopkov javnega naročanja – ZRPJN-E (Uradni list RS, št. 53/07 z dne 15. 6. 2007).

Prvi del

SPLOŠNE DOLOČBE

Predmet zakona

1. člen

S tem zakonom se ureja pravno varstvo ponudnikov in javnega interesa v postopkih oddaje javnih naročil, ki se izvaja z revizijo postopkov oddaje javnih naročil, opredeljenih v predpisih o javnih naročilih, določa organe, ki so pristojni za varstvo pravic ponudnikov in javnega interesa, in postopek revizije po tem zakonu.

2. člen

(črtan)

Temeljna načela

3. člen

(1) Pravno varstvo ponudnikov v postopkih javnega naročanja, zagotovljeno z revizijo postopkov oddaje javnih naročil, temelji na načelih, ki veljajo za oddajo javnih naročil, poleg tega pa veljajo še naslednja načela:

1. načelo zakonitosti,
2. načelo hitrosti,
3. načelo dostopnosti,
4. načelo učinkovitosti.

(2) V postopku revizije morajo sodelujoči ves čas postopka ravnati skladno s predpisi, ki veljajo v času postopka oddaje javnega naročila.

(3) Vse stranke in organi v postopku si morajo prizadevati k čim hitrejši rešitvi spora, ki izhaja iz postopka oddaje javnega naročila.

(4) Vsakemu, ki je zainteresiran za dodelitev naročila, mora biti pod enakimi pogoji dostopno pravno varstvo, s katerim se varujejo interesi, zagotovljeni s predpisi, ki urejajo oddajo javnih naročil in drugimi predpisi, in ki mora krepiti zaupanje javnosti v delo države in njenih organov.

(5) V reviziji postopkov oddaje javnih naročil in v drugih postopkih, urejenih s tem zakonom, se glede vprašanj, ki jih ta zakon ne ureja, smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja pravdni postopek.

Drugi del

POSEBNE DOLOČBE

Prvo poglavje

Državna revizijska komisija za revizijo postopkov oddaje javnih naročil

4. člen

(1) Pravno varstvo ponudnikov v vseh stopnjah postopkov oddaje javnih naročil zagotavlja poseben, neodvisen in samostojen državni organ nadzora nad zakonitostjo postopkov oddaje javnih naročil, Državna revizijska komisija za revizijo postopkov oddaje javnih naročil (skrajšano: Državna revizijska komisija).

(2) Državna revizijska komisija je pristojna tudi za nadzor nad izvajanjem določb tega zakona, ki se nanašajo na naročnika in odloča kot prekrškovni organ o prekrških za kršitve tega zakona, skladno z zakonom, ki ureja prekrške.

(3) Državna revizijska komisija ima pečat okrogle oblike z naslednjo vsebino: »Republika Slovenija – Državna revizijska komisija za revizijo postopkov oddaje javnih naročil«, na sredini je grb Republike Slovenije.

(4) Sredstva za delo Državne revizijske komisije se zagotovijo v proračunu Republike Slovenije na predlog Državne revizijske komisije. O porabi sredstev odloča Državna revizijska komisija.

Imenovanje članov

5. člen

(1) Predsednika in člane državne revizijske komisije imenuje in razrešuje državni zbor na predlog komisije, pristojne za volitve in imenovanja. Pristojna komisija objavi razpis za možne kandidate za predsednika in člane najmanj šest mesecev pred iztekom mandata ali najkasneje v 15 dneh po predčasni razrešitvi. Pri objavi razpisa in imenovanju je treba upoštevati, da morajo predsednik in člani izpolnjevati naslednje splošne pogoje:

- da je državljan Republike Slovenije in aktivno obvlada slovenski jezik,
- da je poslovno sposoben in ima splošno zdravstveno zmožnost,
- da je dopolnil 30 let starosti,
- da ni obsojen zaradi naklepnega kaznivega dejanja na zaporno kazen, ki je daljša od šestih mesecev,
- da ima vsaj dve leti delovnih izkušenj na področju javnih naročil.

Predsednik in dva člana morajo imeti univerzitetno izobrazbo pravne smeri in opravljen pravniški državni izpit, ostala člana pa univerzitetno izobrazbo ekonomske oziroma tehniške smeri.

(2) Predsednik in člani Državne revizijske komisije imajo status državnega funkcionarja.

(3) Državna revizijska komisija ima predsednika in štiri člane. Mandat predsednika in članov je pet let in so lahko ponovno imenovani. V primeru predčasne razrešitve, se novi predsednik in član imenuje za preostanek petletnega mandata.

(4) Predsednik in član je lahko predčasno razrešen samo v naslednjih primerih:

- če Državnemu zboru predloži izjavo, da odstopa;
- če je obsojen za kaznivo dejanje s kaznijo odvzema prostosti;
- če trajno izgubi delovno zmožnost za opravljanje svoje funkcije;
- če ne ravna v skladu z zakonom in ustavo.

Predsednik Državne revizijske komisije

6. člen

(1) Predsednik zastopa, vodi in organizira delo Državne revizijske komisije.

(2) Predsednik lahko pooblasti posamezne člane, da organizirajo in vodijo delo na posameznih področjih.

Poslovnik o delu Državne revizijske komisije

7. člen

(1) Državna revizijska komisija ima svoj poslovnik, s katerim ureja podrobnejšo organizacijo in način dela.

(2) Poslovnik sprejema Državna revizijska komisija v soglasju z Državnim zborom Republike Slovenije.

Varovanje skrivnosti

8. člen

Vsi zaposleni v Državni revizijski komisiji morajo pri svojem delu varovati podatke, ki se nanašajo na državno, vojaško, uradno ali poslovno skrivnost in ravnati z listinami skladno s stopnjo zaupnosti.

Drugo poglavje

Postopek pri naročniku

Aktivna legitimacija v postopku revizije

9. člen

(1) Zahtevek za revizijo lahko vloži vsaka oseba, ki ima ali je imela interes za dodelitev naročila in ki verjetno izkaže, da ji je bila ali da bi ji lahko bila povzročena škoda zaradi ravnanja naročnika, ki se v zahtevku za revizijo navaja kot kršitev naročnika v postopku oddaje javnega naročila.

(2) V primeru, če je bil ali bi lahko bil, zaradi ravnanja naročnika ogrožen javni interes, lahko vložijo zahtevek za revizijo tudi Državno pravobranilstvo Republike Slovenije, ministrstvo, pristojno za finance ali urad, pristojen za varstvo konkurence. Organi iz prejšnjega stavka lahko zahtevek za revizijo vložijo kadarkoli med potekom postopka, vendar najkasneje do dokončnosti odločitve o dodelitvi javnega naročila oziroma priznanju sposobnosti.

(3) V primeru, da vložijo zahtevek za revizijo osebe, ki so ali nameravajo predložiti skupno ponudbo, lahko zahtevek za revizijo vložijo le vse osebe skupaj.

Vlaganje revizijskih zahtevkov za oceno meril in omejitvenih postopkov

10. člen

(1) Zahtevek za revizijo je mogoče vložiti tudi zoper merila za ocenjevanje ponudb oziroma zoper omejitve za sodelovanje v postopkih oddaje javnih naročil.

(2) V primeru iz prejšnjega odstavka državna revizijska komisija presoja zahtevek za revizijo s stališča usklajenosti s predpisi, ki urejajo postopek oddaje javnih naročil ali usklajenosti z drugimi predpisi.

Posledice vloženega zahtevka za revizijo

11. člen

(1) Vloženi zahtevek za revizijo ne zadrži postopka oddaje javnega naročila. O vloženem zahtevku za revizijo mora naročnik obvestiti vse udeležene v postopku oddaje javnega naročila najpozneje v treh dneh od prejema zahtevka za revizijo.

(2) Ne glede na vložen zahtevek za revizijo lahko naročnik nadaljuje z izvedbo postopka oddaje javnega naročila, ne sme pa skleniti pogodbe. Naročnik sme skleniti pogodbo o oddaji javnega naročila skladno z odločitvijo Državne revizijske komisije o zahtevku za revizijo.

(3) Naročnik lahko ob prejemu zahtevka za revizijo odloči, da se ne glede na prvi odstavek tega člena izvajanje postopka oddaje javnega naročila zadrži do odločitve Državne revizijske komisije in o tem najpozneje v treh dneh obvesti vse udeležence v postopku oddaje javnega naročila.

(4) Državna revizijska komisija lahko na predlog vlagatelja zahtevka za revizijo sprejme sklep, da vloženi zahtevek za revizijo zadrži nadaljnje aktivnosti naročnika v postopku oddaje javnega naročila v celoti ali jih zadrži le deloma. Pri odločanju o predlogu vlagatelja Državna revizijska komisija upošteva razmerje med škodljivimi posledicami zadržanja aktivnosti v postopku in koristmi za vse, ki bi lahko bili oškodovani ter javnim interesom za izvedbo postopka oddaje javnega naročila. Če Državna revizijska komisija predlogu ugodí, mora naročnik o tem obvestiti vse udeležene v postopku oddaje javnega naročila.

(5) Predlog iz prejšnjega odstavka tega člena se kadarkoli po vloženem zahtevku za revizijo vloží na Državno revizijsko komisijo, ki mora o zahtevku odločiti v roku sedmih dni od dneva prejema.

(6) Vlagatelj zahtevka za revizijo posreduje predlog iz prejšnjega odstavka hkrati tudi naročniku, ki sme o njem posredovati Državni revizijski komisiji svoje mnenje v dveh dneh od njegovega prejema. Mnenje mora naročnik obrazložiti.

11.a člen

(1) Na obrazloženi predlog naročnika lahko sprejme Državna revizijska komisija sklep, da vloženi zahtevek za revizijo ne zadrži sklenitve pogodbe o oddaji javnega naročila.

(2) Naročnik posreduje predlog iz prejšnjega odstavka tega člena tudi vlagatelju zahtevka za revizijo. Vlagatelj zahtevka lahko o predlogu naročnika da mnenje v treh dneh od njegovega prejema in ga pošlje Državni revizijski komisiji in naročniku.

(3) Pri odločanju o predlogu naročnika Državna revizijska komisija upošteva razmerje med škodljivimi posledicami nezadržanja sklenitve pogodbe in koristmi za vse, ki bi lahko bili oškodovani, ter javnim interesom za sklenitev pogodbe o oddaji javnega naročila.

Vložitev zahtevka za revizijo

12. člen

(1) Zahtevek za revizijo se lahko vloži v vseh stopnjah postopka oddaje javnega naročila, zoper vsako ravnanje naročnika, razen če zakon, ki ureja oddajo javnih naročil in ta zakon, ne določata drugače. Po odločitvi o dodelitvi naročila oziroma priznanju sposobnosti je rok za vložitev zahtevka za revizijo deset dni od prejema odločitve o dodelitvi naročila oziroma priznanju sposobnosti. Zahtevek za revizijo mora biti obrazložen.

(2) Zahtevek za revizijo, ki se nanaša na vsebino objave in/ali razpisno dokumentacijo, se v postopkih iz 1., 2., 3., in 5. točke prvega odstavka 24. člena Zakona o javnem naročanju (Uradni list RS, št. 128/06) in 1., 2. in 4. točke prvega odstavka 32. člena Zakona o javnem naročanju na vodnem, energetske, transportnem področju in področju poštnih storitev (Uradni list RS, št. 128/06) lahko vloži najkasneje v 10 dneh od dneva objave obvestila o javnem naročilu oziroma dostopnosti razpisne dokumentacije. Zahtevka za revizijo po tem odstavku v nobenem primeru ni mogoče vložiti po roku, ki je določen za oddajo ponudb.

(3) Vlagatelj mora vložiti zahtevek za revizijo pri naročniku. Naročnik mora kopijo zahtevka za revizijo v treh dneh od prejema posredovati izbranemu ponudniku. S kopijo zahtevka za revizijo vlagatelj obvesti tudi ministrstvo, pristojno za finance. Zahtevek za revizijo se vroči po pošti priporočeno s povratnico ali v elektronski obliki, če je overjen s kvalificiranim potrdilom.

(4) Vlagatelj mora v zahtevku za revizijo navesti:

1. naziv vlagatelja zahtevka za revizijo in kontaktno osebo,
2. naziv naročnika,
3. javno naročilo oziroma odločitev o dodelitvi naročila ali o priznanju sposobnosti,
4. kršitve,
5. dejstva in dokaze, s katerimi se kršitve dokazujejo,
6. potrdilo o vplačilu takse iz 22. člena tega zakona.

(5) Če naročnik ugotovi, da vloženi zahtevek za revizijo ne vsebuje vseh

podatkov iz prejšnjega odstavka tega člena, nemudoma pozove vlagatelja zahtevka, da zahtevek dopolni. Rok za dopolnitev zahtevka za revizijo je tri dni od dne, ko je vlagatelj prejel zahtevo za dopolnitev. Če vlagatelj v danem roku ne dopolni zahtevka za revizijo, naročnik zahtevek za revizijo zavrže s sklepom. V kolikor vlagatelj meni, da je naročnik zahtevek za revizijo zavrzel neupravičeno, lahko v treh dneh od prejema tega sklepa vloži pritožbo na Državno revizijsko komisijo. Državna revizijska komisija mora o pritožbi odločiti v osmih dneh.

(6) Vlagatelj po preteku roka, določenega za predložitev ponudb oziroma prijav, ne more navajati kršitev, ki so mu bile ali bi mu morale biti znane pred potekom tega roka, pa kljub temu ni vložil zahtevka za revizijo že pred potekom roka, določenega za predložitev ponudb oziroma prijav, razen v primerih, ko dokaže, da zatrjevanih kršitev objektivno ni bilo mogoče ugotoviti pred tem trenutkom.

Predhodni preizkus zahtevka za revizijo

13. člen

(1) Naročnik po prejemu zahtevka za revizijo preveri, ali je pravočasen in ali ga je vložila upravičena oseba iz 9. člena tega zakona.

(2) Če je zahtevek za revizijo vložen prepozno ali ga je vložila oseba, ki ne izkaže aktivne legitimacije, se zahtevek za revizijo zavrže s sklepom. V kolikor vlagatelj meni, da je naročnik zahtevek za revizijo zavrzel neupravičeno, lahko v treh dneh od prejema tega sklepa vloži pritožbo na Državno revizijsko komisijo. Državna revizijska komisija mora o pritožbi odločiti v osmih dneh.

14. člen

(črtan)

15. člen

(črtan)

Odločitev o zahtevku za revizijo

16. člen

(1) Po preverjanju naročnik odloči o zahtevku za revizijo tako, da v celoti ali delno razveljavi postopek oddaje javnega naročila ali zavrne zahtevek za revizijo. Svojo odločitev mora naročnik sprejeti v roku 15 dni od prejema zahtevka za revizijo in jo posredovati v pisni obliki vlagatelju zahtevka za revizijo. Če naročnik ne odloči v navedenem roku, se šteje, da je zahtevek za

revizijo zavrnil.

(2) V primeru, da vlagatelj zahtevka za revizijo v 20 dneh od dne, ko je naročnik prejel njegov popolni zahtevki za revizijo, ne prejme odločitve naročnika iz prejšnjega odstavka, lahko nadaljuje postopek pred Državno revizijsko komisijo. O nadaljevanju postopka pred Državno revizijsko komisijo mora vlagatelj zahtevka za revizijo obvestiti tudi naročnika.

(3) Naročnik zavrne zahtevki za revizijo, če ugotovi, da ob upoštevanju navedb v zahtevku za revizijo ne bi sprejel drugačne odločitve.

Nadaljevanje postopka po odločitvi naročnika

17. člen

(1) Naročnik mora o svoji odločitvi iz prvega odstavka prejšnjega člena tega zakona v treh dneh od sprejema odločitve obvestiti vlagatelja zahtevka za revizijo in ga hkrati pozvati, da mu najkasneje v treh dneh od prejema obvestila pisno sporoči, ali bo nadaljeval postopek pred Državno revizijsko komisijo ali zahtevki za revizijo umika. Če vlagatelj zahtevka za revizijo šele po preteku danega roka naročniku sporoči, da bo nadaljeval postopek pred Državno revizijsko komisijo ali v primeru molka vlagatelja zahtevka za revizijo, se šteje, da je zahtevki za revizijo umaknjen, o čemer naročnik izda sklep o ustavitvi postopka revizije. Zoper sklep je dopustna pritožba na Državno revizijsko komisijo v treh dneh od prejema sklepa.

(2) Po prejetem obvestilu, da bo vlagatelj zahtevka za revizijo nadaljeval postopek pred Državno revizijsko komisijo, mora naročnik najkasneje v treh dneh odstopiti vso dokumentacijo Državni revizijski komisiji.

Tretje poglavje

Postopek pred Državno revizijsko komisijo

Način odločanja

18. člen

(1) O zahtevku za revizijo odloča posamezni član Državne revizijske komisije ali senat. Posamezne zahtevke za revizijo dodeljuje v odločanje predsednik Državne revizijske komisije.

(2) Če je predmet revizije javno naročilo, ki ga mora naročnik objaviti v Uradnem glasilu Evropske skupnosti in v zahtevnejših zadevah, odloča senat, ki šteje tri člane.

(3) Način dela in imenovanje senatov podrobneje ureja Poslovnik iz 7. člena tega zakona.

Nadaljevanje postopka pred Državno revizijsko komisijo

19. člen

(1) Postopek revizije pred Državno revizijsko komisijo se nadaljuje na podlagi odstopa zahtevka za revizijo iz 17. člena tega zakona.

(2) Državna revizijska komisija odloča v mejah zahtevka za revizijo, in sicer o vseh očitanih kršitvah v postopku oddaje javnega naročila. Državna revizijska komisija odloča, ob upoštevanju meja zahtevka za revizijo, tudi o kršitvah, za katere vlagatelj ni vedel ali ni mogel vedeti, pa so vplivale na odločitev naročnika o dodelitvi naročila.

(3) V primeru kršitev temeljnih načel javnega naročanja izvede vse dokaze, za katere meni, da bodo prispevali k razjasnitvi zadeve in k zakoniti in pravilni odločitvi.

Rok za sprejem odločitve

20. člen

(1) Zaradi zavarovanja interesov tako naročnika kot ponudnikov mora biti postopek pred Državno revizijsko komisijo učinkovit in zaključen v najkrajšem možnem času, upošteva določbe tega zakona.

(2) O zahtevku za revizijo mora Državna revizijska komisija odločiti in izdati sklep najkasneje v 15 dneh od prejema zahtevka za revizijo in celotne dokumentacije. V utemeljenih primerih se rok lahko podaljša za največ 20 dni, o čemer se obvesti vlagatelja zahtevka za revizijo in naročnika.

(3) Državna revizijska komisija sklep o odločitvi pošlje naročniku, vlagatelju zahtevka za revizijo, Državnemu pravobranilstvu Republike Slovenije in ministrstvu, pristojnemu za finance. Sklep se pošlje tudi izbranemu ponudniku v primeru, da je zahtevek za revizijo vložen po odločitvi naročnika o dodelitvi naročila.

Obvezni podatki

21. člen

(1) Če Državna revizijska komisija ugotovi, da zahtevek za revizijo ne vsebuje vseh obveznih podatkov iz 12. člena tega zakona, pozove vlagatelja zahtevka za revizijo, da ga dopolni. Rok za dopolnitev zahtevka za revizijo je pet dni od dne, ko je vlagatelj prejel zahtevo za dopolnitev.

(2) Državna revizijska komisija lahko pred svojo odločitvijo zahteva dodatna pojasnila od naročnika, vlagatelja zahtevka za revizijo ali drugih udeležencev v postopku oddaje javnega naročila, pridobi strokovno ali izvedensko mnenje in si lahko ogleda tudi ostale dokumente ter dejanske razmere pri strankah v postopku ter zbere druge potrebne podatke za odločitev.

(3) Državna revizijska komisija lahko od oseb javnega in zasebnega prava zahteva osebne in druge podatke ter mnenja, ki so nujno potrebni za

izvajanje njenih nalog. Zahteva za pridobitev mnenja oziroma podatkov mora biti obrazložena.

Stroški revizijskega postopka

22. člen

(1) Vlagatelj zahtevka za revizijo mora ob vložitvi zahtevka za revizijo plačati na ustrezen račun pri ministrstvu, pristojnem za finance, takso v višini 2500 eurov, če je zahtevak za revizijo vложен v postopku oddaje javnega naročila za blago in storitve, oziroma 5000 eurov, če je zahtevak za revizijo vложен v postopku oddaje javnega naročila za gradnje in gre za naročila, ki jih je treba objaviti na portalu javnih naročil. V postopku oddaje javnih naročil, ki jih mora naročnik objaviti v Uradnem glasilu Evropskih skupnosti, se taksa iz prejšnjega stavka podvoji. V postopku oddaje javnih naročil, ki jih naročniku ni treba objaviti na portalu javnih naročil, je taksa 700 eurov, če je zahtevak za revizijo vложен v postopku oddaje javnega naročila za blago in storitve, oziroma 1400 eurov, če je zahtevak za revizijo vложен v postopku oddaje javnega naročila za gradnje.

(2) Vsaka stranka predhodno trpi stroške, ki jih povzroči s svojimi dejanji.

(3) Če je zahtevak za revizijo utemeljen, mora naročnik na pisno zahtevo vlagatelju zahtevka za revizijo povrniti potrebne stroške, nastale z revizijo.

(4) Če zahtevak za revizijo ni utemeljen, mora vlagatelj zahtevka za revizijo naročniku povrniti stroške nastale z revizijo. Če v takem primeru o zahtevku za revizijo odloči Državna revizijska komisija, mora vlagatelj zahtevka za revizijo na račun iz prvega odstavka tega člena vplačati še znesek v višini že vplačane takse kot nadomestilo za stroške postopka revizije pred Državno revizijsko komisijo.

(5) Stranki morata v zahtevi opredeljeno navesti stroške, za katere zahtevata povračilo. Povrnitev stroškov je mogoče zahtevati do sprejema odločitve naročnika oziroma Državne revizijske komisije o zahtevku za revizijo.

(6) O stroških odločata naročnik oziroma Državna revizijska komisija. Odločitev Državne revizijske komisije je izvršilni naslov.

Odločitev Državne revizijske komisije

23. člen

(1) Državna revizijska komisija lahko s sklepom:

– zahtevak za revizijo zavrže v primeru, ko je zahtevak za revizijo oziroma obvestilo o nadaljevanju postopka pred Državno revizijsko komisijo vloženo nepravčasno, če ga je vložila oseba, ki ne more izkazati aktivne legitimacije, ali če vlagatelj zahtevka ni dopolnil v roku oziroma v skladu z zahtevo za dopolnitev zahtevka za revizijo iz prvega odstavka 21. člena tega zakona,

– zahtevak za revizijo zavrne kot neutemeljen,

– zahtevku za revizijo ugotovi s tem, da delno ali v celoti razveljavi postopek

oddaje javnega naročila,

– na podlagi prejema pisnega obvestila o umiku zahtevka za revizijo, pred sprejemom odločitve Državne revizijske komisije, postopek za revizijo ustavi.

(2) Državna revizijska komisija pri odločanju o pritožbi vlagatelja zahtevka za revizijo zoper ravnanje naročnika na podlagi 12., 13. ali 17. člena tega zakona, s sklepom:

– pritožbo kot prepozno zavrže,

– pritožbo kot neutemeljeno zavrne,

– pritožbi ugodi in v primeru pritožbe na podlagi 12. ali 13. člena tega zakona odloči, da mora naročnik odločati o zahtevku za revizijo v skladu s 16. členom tega zakona oziroma v primeru pritožbe na podlagi 17. člena tega zakona odloči, da zahtevke za revizijo sprejme v obravnavo.

(3) Državna revizijska komisija mora navesti razloge za svojo odločitev. Državna revizijska komisija naročniku lahko da napotke za pravilno izvedbo postopka v delu, ki je bil razveljavljen.

(4) Državna revizijska komisija lahko, ob sprejemu odločitve o zahtevku za revizijo, od naročnika zahteva, da Državni revizijski komisiji predloži poročilo o izvedbi postopka, v katerem je bil vložen zahtevke za revizijo ali ponovljenem postopku. Državna revizijska komisija lahko od naročnika zahteva, da skupaj s poročilom predloži dokumentacijo o postopku oziroma izvedbi predmeta javnega naročila. Naročnik mora poročilo predložiti v roku, ki ga določi Državna revizijska komisija in ne sme biti daljši od šestih mesecev po prejemu sklepa o zahtevku za revizijo. Če Državna revizijska komisija ugotovi, da v poročilu ni izkazana odprava nepravilnosti oziroma upoštevanje napotkov Državne revizijske komisije ali naročnik poročila ne predloži, o tem obvesti ministrstvo, pristojno za finance, vlado oziroma nadzorni organ naročnika.

(5) Po končanem postopku pred Državno revizijsko komisijo je sodno varstvo zagotovljeno v postopku povračila škode pred sodiščem splošne pristojnosti.

Četrto poglavje

Pomirjevalni postopek

Uvedba pomirjevalnega postopka

24. člen

(1) Vsaka oseba, ki želi dobiti ali je želela dobiti določeno javno naročilo na vodnem, energetske, transportnem in telekomunikacijskem področju in meni, da je bila ali bi lahko bila oškodovana zaradi domnevne kršitve prava, ki ureja oddajo javnih naročil ali drugih predpisov v zvezi s pridobitvijo naročila, sme pred vložitvijo zahtevka za revizijo ali istočasno z vložitvijo zahtevka za revizijo predlagati uvedbo pomirjevalnega postopka. O predlogu za uvedbo pomirjevalnega postopka mora naročnik nemudoma obvestiti ministrstvo, pristojno za finance, in ponudnika. Naročnik mora odgovoriti na

predlog za uvedbo pomirjevalnega postopka v treh dneh od prejema. Če naročnik odgovori negativno, se lahko nadaljuje postopek po zahtevku za revizijo. Če naročnik ne odgovori v danem roku, se šteje, da se z uvedbo pomirjevalnega postopka strinja.

(2) Pisni predlog za uvedbo pomirjevalnega postopka mora oseba iz prvega odstavka tega člena poslati Evropski komisiji ali ministrstvu, pristojnemu za finance. Predlog za uvedbo pomirjevalnega postopka mora ministrstvo, pristojno za finance nemudoma poslati Evropski komisiji.

Naročnikova izjava za sodelovanje

25. člen

Če Evropska komisija meni, da je predlog za uvedbo pomirjevalnega postopka upravičen glede na veljavne predpise, pozove naročnika, da poda v naslednjih petih dneh izjavo, ali bo sodeloval v pomirjevalnem postopku. V primeru, da naročnik z izjavo odkloni sodelovanje v pomirjevalnem postopku, Evropska komisija obvesti osebo iz prvega odstavka 24. člena tega zakona, da ne more uvesti postopka.

26. člen

(črtan)

Določitev pomirjevalca

27. člen

(1) Če naročnik izjavi, da bo sodeloval v pomirjevalnem postopku, Evropska komisija predlaga osebo, ki bo vodila pomirjevalni postopek (pomirjevalec).

(2) Obe stranki v pomirjevalnem postopku morata pisno izjaviti, da se strinjata z izborom osebe, ki jo je določila Evropska komisija in hkrati s seznama predlagati še vsaka po enega pomirjevalca, ki skupaj s prvim vodijo pomirjevalni postopek. Za svetovanje pri delu smeta pomirjevalca povabiti največ dva strokovnjaka. Obe stranki in Evropska komisija smejo zavrnila katerega koli strokovnjaka, ki ga povabita pomirjevalca.

(3) Pomirjevalci morajo dati strankama v postopku, kandidatom in ponudnikom, ki sodelujejo v postopku dodelitve javnega naročila, možnost, da pisno ali ustno podajo mnenje o zadevi.

(4) Pomirjevalci si morajo prizadevati v najkrajšem možnem času doseči sporazum med strankami. Sporazum mora biti skladen z veljavnimi predpisi.

(5) Pomirjevalci poročajo Evropski komisiji o svojih ugotovitvah in o doseženih rezultatih.

(6) Predlagatelj pomirjevalnega postopka in naročnik smeta kadarkoli

prekiniti pomirjevalni postopek.

(7) Če se stranki v postopku ne dogovorita drugače, nosita vsaka svoje stroške postopka. V stroške postopka ne štejejo stroški oseb, ki so sodelovale v postopku kot intervenienti (ponudniki, kandidati in drugi morebitni udeleženci). Drugačen dogovor o plačilu stroškov postopka morata stranki sprejeti na začetku postopka.

Udeležba drugih oseb

28. člen

Če je oseba iz prvega odstavka 24. člena tega zakona, ki pa ni predlagala pomirjevalnega postopka, predlagala revizijo postopka glede dodelitve javnega naročila ali je začela sodni postopek, mora naročnik o tem obvestiti osebe, ki vodijo pomirjevalni postopek. Pomirjevalci morajo obvestiti osebo, ki je predlagala revizijo ali sodni postopek, da poteka pomirjevalni postopek, in jo pozvati, da sodeluje v pomirjevalnem postopku. Če oseba, ki je predlagala revizijo ali začela sodni postopek v danem roku ne poda izjave za sodelovanje v pomirjevalnem postopku, lahko pomirjevalci odločijo, po potrebi tudi s preglasovanjem, da se pomirjevalni postopek zaključi, če menijo, da je sodelovanje osebe, ki je začela revizijski postopek ali sodni postopek, nujno za rešitev spora v pomirjevalnem postopku. Pomirjevalci morajo svojo odločitev nemudoma, najkasneje pa v treh dneh od svoje odločitve, sporočiti Evropski komisiji.

Peto poglavje

Postopek pred Evropsko komisijo

Ravnanje naročnika in pristojnih organov

28.a člen

(1) S tem členom se ureja ravnanje naročnika in pristojnih organov v Republiki Sloveniji v primeru, če Evropska komisija meni, da je v postopku oddaje javnega naročila prišlo do kršitve pravnega reda Evropskih skupnosti o javnih naročilih.

(2) Republika Slovenija posreduje odgovor Evropski komisiji na zatrjevano kršitev najkasneje v 21 dneh oziroma v primeru, da se zatrjevana kršitev nanaša na oddajo naročila na vodnem, energetskem, telekomunikacijskem in transportnem področju najkasneje v 30 dneh od prejema obvestila Evropske komisije. Odgovor lahko vsebuje:

1. navedbo, da je kršitev odpravljena,
2. razloge, zakaj kršitev ni bila odpravljena,
3. navedbo, da so nadaljnje aktivnosti naročnika v postopku oddaje

javnega naročila zadržane zaradi vloženega zahtevka za revizijo po tem zakonu oziroma iz drugih razlogov.

(3) V primeru iz 2. točke prejšnjega odstavka lahko Republika Slovenija navede, da je v predmetnem postopku uveden revizijski ali sodni postopek. V tem primeru Republika Slovenija pošlje obvestilo o končanem postopku in izidu postopka Evropski komisiji takoj, ko je postopek pravnomočno končan.

(4) Če je postopek oddaje javnega naročila zadržan zaradi vloženega zahtevka za revizijo po tem zakonu ali na podlagi sodne odločbe, se pošlje Evropski komisiji obvestilo o nadaljevanju postopka takoj, ko prenehajo razlogi za zadržanje, ali obvestilo o morebitnem začetku novega postopka. V tem primeru mora iz obvestila nedvomno izhajati, ali je bila zatrjevana kršitev odpravljena oziroma morajo biti v obvestilu navedeni razlogi, zaradi katerih kršitve ni bilo mogoče odpraviti.

(5) V imenu Republike Slovenije opravlja strokovno-tehnična opravila v postopku po tem členu (obvestila, obrazložitve), ministrstvo, pristojno za finance. Ministrstvo, pristojno za finance, lahko od naročnika zahteva, da mu naročnik najkasneje v desetih dneh odstopi dokumentacijo o izvedenem javnem naročilu skupaj z mnenjem o zatrjevanih kršitvah pravnega reda Evropskih skupnosti o javnih naročilih.

Tretji del

IZDAJA POTRDIL

Pregled postopkov

29. člen

(1) Naročniki, ki opravljajo dejavnost na vodnem, energetske, transportnem in telekomunikacijskem področju lahko dajo periodično pregledati svoje postopke izbora pri oddaji javnih naročil z namenom, da si pridobijo pisno potrdilo o skladnosti postopkov in prakse s predpisi Evropskih skupnosti in Republike Slovenije o svojih postopkih naročanja.

(2) Naročnik s pisno vlogo, ki ji mora priložiti potrebno dokumentacijo, zaprosi za izdajo potrdila. Vloga se naslovi na ministrstvo, pristojno za finance.

Pristojnost za izdajo potrdila

30. člen

(1) Ministrstvo, pristojno za finance, v postopku priprave mnenja za izdajo potrdila za posamezna vprašanja vključi v sodelovanje strokovne organe in organizacije, ki so jih Vlada Republike Slovenije in drugi organi, določeni z zakonom, pooblastili, da opravljajo določene preizkuse in izdajajo strokovna

mnenja in potrdila.

(2) Pristojni strokovni organi in organizacije ter posamezniki morajo biti neodvisni od naročnika in pri svojem delu nepristranski.

(3) Pridobitev potrdila po določbah tega poglavja ne vpliva na možnost vložitve zahtevka za revizijo.

Objava

31. člen

(1) Če pooblaščen organi, ki pripravljajo potrdilo, ugotovijo v postopku nepravilnosti, opozorijo o njih naročnika, da jih odpravi. Potrdilo se izda, ko naročnik odpravi nepravilnosti.

(2) Naročnik, ki pridobi potrdilo, sme objaviti v Uradnem listu Republike Slovenije in Uradnem glasilu Evropskih skupnosti naslednjo izjavo:

»Naročnik je pridobil potrdilo v skladu z zakonom o javnih naročilih in direktivo 92/13, da so bili dne....., postopki dodelitve naročil in praksa skladni s predpisi Evropskih skupnosti in Republike Slovenije.«

Četrty del

POROČANJE

Poročanje Državnemu zboru

32. člen

Državna revizijska komisija enkrat letno o svojem delu poroča Državnemu zboru Republike Slovenije.

Sporočanje podatkov

33. člen

(1) Državna revizijska komisija mora najkasneje do konca januarja za preteklo leto sporočiti Vladi Republike Slovenije, glede na posamezne vrste postopkov in predmet javnega naročila, naslednje podatke:

1. skupno število prejetih zahtevkov za revizijo
2. ločeno za postopek pred odločitvijo o dodelitvi in po sprejetju odločitve o dodelitvi javnega naročila:
 - število prejetih zahtevkov za revizijo,
 - število zavrženih in zavrjenih zahtevkov za revizijo,
3. število razveljavljenih postopkov oddaje javnih naročil, posebej je treba navesti podatek, ali je sklep o razveljavitvi posledica neupoštevanja odločitve

Državne revizijske komisije o odpravi kršitev v postopku pred sprejemom odločitve o dodelitvi javnega naročila,

4. število potrjenih odločitev o dodelitvi naročila.

(2) Vlada v sodelovanju z Državno revizijsko komisijo na podlagi podatkov iz prejšnjega odstavka, pripravi predlog ukrepov za odpravo določenih kršitev, ki se ponavljajo, tako, da predlaga pripravo ustreznih zakonskih sprememb ali izdajo podzakonskih predpisov.

Peti del

KAZENSKÉ DOLOČBE

Prekrški

34. člen

(1) Z globo od 1,000.000 do 10,000.000 tolarjev se kaznuje za prekršek naročnik, razen neposrednega proračunskega uporabnika:

1. če ne izvrši odločitve Državne revizijske komisije iz 23. člena tega zakona,

2. če sklene pogodbo z izbranim ponudnikom kljub ustavitvi postopka po določbi prvega odstavka 11. člena tega zakona,

3. če krši določilo iz prvega odstavka 11. člena tega zakona o zadržanju postopka v primeru vloženega zahtevka za revizijo,

4. če ne sprejme odločitve o zahtevku za revizijo v roku iz 16. člena tega zakona,

5. če ne predloži poročila iz četrtega odstavka 23. člena tega zakona.

(2) Z globo od 300.000 do 1,000.000 tolarjev se kaznuje za prekršek odgovorna oseba naročnika, če stori dejanje iz prvega odstavka tega člena.

(3) Postopek o prekršku vodi in o njem odloča pooblaščená uradná oseba Državne revizijske komisije, ki izpolnjuje pogoje po zakonu, ki ureja prekrške in na njegovi podlagi sprejetih predpisih. Pooblaščená uradná osebo določi predsednik Državne revizijske komisije v skladu z zakonom, ki ureja prekrške.

Zakon o reviziji postopkov javnega naročanja – ZRPJN (Uradni list RS, št. 78/99) vsebuje naslednje prehodne in končno določbo:

Šesti del

PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

Prehodne določbe

35. člen

– upoštevan ZRPJN-A

(1) Z dnem uveljavitve tega zakona prenehajo veljati določbe 63. do 73. člena zakona o javnih naročilih (Uradni list RS, št. 24/97).

(2) Postopki, začeti na podlagi vloženih zahtevkov za revizijo pred uveljavitvijo tega zakona, se končajo po določbah 63. do 73. člena zakona o javnih naročilih (Uradni list RS, št. 24/97).

(3) Do imenovanja predsednika in članov Državne revizijske komisije opravljajo delo člani revizijske komisije, imenovani z odlokom o imenovanju predsednika in članov Revizijske komisije po zakonu o javnih naročilih (Uradni list RS, št. 50/97). Državni zbor imenuje Državno revizijsko komisijo v skladu s 5. členom tega zakona v treh mesecih po uveljavitvi tega zakona.

(4) Predsednik Državne revizijske komisije najkasneje v enem mesecu po imenovanju pripravi akt o sistemizaciji del in nalog strokovnih in administrativnih delavcev Državne revizijske komisije.

(5) Poslovnik o delo Državne revizijske komisije iz 7. člena tega zakona mora pripraviti predsednik najkasneje v enem mesecu od imenovanja.

35.a člen

– upoštevan ZRPJN-A

Postopki, začeti na podlagi vloženih zahtevkov za revizijo pred uveljavitvijo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o reviziji postopkov javnega naročanja (Uradni list RS, št. 110/2002), se končajo po določbah zakona o reviziji postopkov javnega naročanja (Uradni list RS, št. 78/99 in 90/99).

36. člen

Do uveljavitve zakona, ki bo urejal pravice iz delovnega razmerja za javne uslužbenke, veljajo glede pravic iz delovnega razmerja za predsednika in člane Državne revizijske komisije enaki predpisi kot veljajo za državne

sekretarje, s tem, da se plača predsednika Državne revizijske komisije poveča za 10%.

37. člen

- upoštevan popravek ZRPJN in ZRPJN-A

(1) Določbe tega zakona, ki obvezujejo naročnika, Republiko Slovenijo ali njene organe, da sporočajo določene podatke pristojnim organom Evropske unije in določbe, ki se nanašajo na obveznost objavljanja v Uradnem glasilu Evropskih skupnosti, začnejo veljati z dnem, ko bo postala Republika Slovenija članica Evropske unije.

(2) Določbe 24. do 28. člena tega zakona, ki urejajo pomirjevalni postopek bodo priče veljati z dnem, ko bo postala Republika Slovenija članica Evropske unije in veljajo za javna naročila, ki jih je potrebno objaviti v Uradnem glasilu Evropskih skupnosti.

(3) Določbe 29. do 31. člena tega zakona, ki urejajo izdajo potrdil o pravilnosti postopkov oddaje javnega naročila in določbe 28.a člena tega zakona, začnejo veljati z dnem, ko bo postala Republika Slovenija članica Evropske unije in veljajo za javna naročila, ki jih je potrebno objaviti v Uradnem glasilu Evropskih skupnosti.

(4) V primeru javnih naročil, ki se financirajo iz sredstev mednarodnih organizacij, skladov ali drugih podobnih virov, se določila tega zakona uporabljajo v primeru, če je s sporazumom, s katerim je takšno financiranje urejeno in katerega podpisnica je Republika Slovenija, predvideno, da se pravno varstvo zagotavlja v skladu s pravnim redom Republike Slovenije.

(5) Državno pravobranilstvo, ministrstvo, pristojno za finance in urad, pristojen za varstvo konkurence, v postopkih revizije ne plačajo takse, ki jo določa ta zakon.

Uveljavitev zakona

38. člen

Ta zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o reviziji postopkov javnega naročanja – ZRPJN-A (Uradni list RS, št. 110/02) vsebuje naslednjo končno določbo:

32. člen

Ta zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o reviziji postopkov javnega naročanja – ZRPJN-B (Uradni list RS, št. 42/04) vsebuje naslednjo prehodno in končno določbo:

PREHODNA IN KONČNA DOLOČBA

5. člen

Mandat člana Državne revizijske komisije, ki je bil imenovan na podlagi Zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o reviziji postopkov javnega naročanja (Uradni list RS, št. 110/02) poteče hkrati s potekom mandata predsednika in članov prve Državne revizijske komisije, ki bo imenovana na podlagi določil tega zakona.

6. člen

Ta zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o reviziji postopkov javnega naročanja – ZRPJN-C (Uradni list RS, št. 61/05) vsebuje naslednjo končno določbo:

8. člen

Ta zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Zakon o dopolnitvah Zakona o reviziji postopkov javnega naročanja – ZRPJN-D (Uradni list RS, št. 78/06) vsebuje naslednjo prehodno in končno določbo:

2. člen

Določba 11.a člena zakona se uporablja tudi za postopke javnega naročanja, ki že potekajo.

3. člen

Ta zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

**Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o reviziji postopkov
javnega naročanja – ZRPJN-E (Uradni list RS, št. 53/07) vsebuje
naslednjo končno določbo:**

5. člen

Ta zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

2. POSLOVNIK O DELU DRŽAVNE REVIZIJSKE KOMISIJE

Na podlagi 7. člena Zakona o reviziji postopkov javnega naročanja (Uradni list RS, št. 78/99, 90/99, 110/02 in 42/02; v nadaljnjem besedilu: ZRPJN) je Državna revizijska komisija za revizijo postopkov oddaje javnih naročil na 5. občni seji dne 18. 3. 2005 sprejela

P O S L O V N I K

DRŽAVNE REVIZIJSKE KOMISIJE ZA REVIZIJO POSTOPKOV ODDAJE JAVNIH NAROČIL

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen
(predmet poslovnika)

(1) Ta poslovnik ureja notranjo organizacijo in način dela Državne revizijske komisije za revizijo postopkov oddaje javnih naročil (v nadaljnjem besedilu: Državna revizijska komisija), ki v skladu z določbami ZRPJN kot poseben, neodvisen in samostojen državni organ nadzora nad zakonitostjo postopkov oddaje javnih naročil zagotavlja pravno varstvo ponudnikov in javnega interesa v vseh stopnjah postopkov oddaje javnih naročil.

(2) Skrajšano ime je Državna revizijska komisija.

2. člen
(izrazi v tem poslovniku)

(1) V tem poslovniku uporabljeni izrazi predsednik Državne revizijske komisije, član Državne revizijske komisije, predsednik senata, višji svetovalec oziroma svetovalec Državne revizijske komisije, izvedenec, neodvisni strokovnjak in pripravnik, zapisani v moški spolni slovnični obliki, so uporabljeni kot nevtralni za ženske in za moške.

(2) V tem poslovniku uporabljen izraz svetovalec Državne revizijske komisije se uporablja za višje svetovalce in svetovalce Državne revizijske komisije.

(3) Določbe tega poslovnika, ki se nanašajo na svetovalce Državne revizijske komisije, se uporabljajo tudi za pripravnike, ki se na Državni revizijski komisiji usposablja za uradniška delovna mesta.

(4) V tem poslovniku uporabljen izraz zadeva pomeni predmet odločanja Državne revizijske komisije na podlagi zahtevkov za revizijo in pritožb.

II. ORGANIZACIJA IN NAČIN DELA

3. člen (predstavljanje)

- (1) Državna revizijska komisija ima predsednika in štiri člane.
- (2) Predsednik zastopa, vodi in organizira delo Državne revizijske komisije.
- (3) V času odsotnosti predsednika opravlja naloge iz njegove pristojnosti in predstavlja Državno revizijsko komisijo član, ki ga na predlog predsednika pooblasti občna seja (v nadaljevanju: član, ki nadomešča predsednika).
- (4) Predsednik lahko pooblasti posamezne člane, da organizirajo in vodijo delo na posameznih področjih. Pri opravljanju procesnih dejanj v posameznih zadevah lahko vsak član oziroma predsednik senata predstavlja Državno revizijsko komisijo.

4. člen (poslovanje Državne revizijske komisije)

Državna revizijska komisija posluje in odloča o zadevah v skladu z ZRPJN na svojem sedežu, posamezna procesna dejanja v postopku pa lahko opravi tudi zunaj svojega sedeža.

5. člen (uradni jezik)

- (1) Uradni jezik Državne revizijske komisije je slovenščina.
- (2) Pripadniki italijanske in madžarske narodne skupnosti lahko v postopku pred Državno revizijsko komisijo uporabljajo svoj jezik v skladu z ustavo in zakonom.
- (3) Listine, ki so bile izdane v tujem jeziku in so pomembne za odločitev o posamezni zadevi, je dolžna stranka v postopku predložiti Državni revizijski komisiji v overjenem prevodu v slovenski jezik.

6. člen (varovanje skrivnosti)

- (1) Vsi zaposleni na Državni revizijski komisiji ter neodvisni strokovnjaki in izvedenci, ki jih v postopku odločanja o posamezni zadevi določi Državna revizijska komisija, morajo pri svojem delu varovati osebne podatke in

podatke, ki predstavljajo državno, vojaško, uradno ali poslovno skrivnost. Z listinami in dokumenti morajo ravnati skladno s stopnjo zaupnosti, ki jo določajo predpisi o varovanju osebnih oziroma zaupnih podatkov.

(2) Predsednik Državne revizijske komisije s posebnim notranjim aktom natančneje določi ukrepe in postopke za varovanje osebnih podatkov in podatkov, ki predstavljajo državno, vojaško, uradno ali poslovno skrivnost.

7. člen (javnost dela)

(1) Za javnost dela Državne revizijske komisije skrbi predsednik. O svojem delu in ugotovitvah Državna revizijska komisija obvešča javnost z javno predstavitevijo letnega poročila o svojem delu in s tiskovnimi konferencami.

(2) O delu Državne revizijske komisije javnost obvešča predsednik Državne revizijske komisije, na podlagi pooblastila predsednika pa tudi posamezen član Državne revizijske komisije.

(3) Predsedniki senatov ali posamezni člani Državne revizijske komisije, ki so pristojni za odločanje o zadevi, lahko po pooblastilu predsednika Državne revizijske komisije seznanijo javnost o posamezni zadevi in posredujejo osnovne informacije o poteku postopka.

(4) Vsakdo ima v skladu z zakonom, ki ureja dostop do informacij javnega značaja, pravico do vpogleda v odločitve Državne revizijske komisije o zahtevkih za revizijo in pritožbah na način, ki zagotavlja varstvo državne, uradne, poslovne in vojaške skrivnosti oziroma varstvo zasebnosti.

(5) Odločitve Državne revizijske komisije o zahtevkih za revizijo in pritožbah se po prejemu dokazil, iz katerih je razvidno, da je bila odločitev o zadevi vročena vsem strankam v postopku, objavijo na spletnih straneh Državne revizijske komisije. Odločitve Državne revizijske komisije se objavijo v celoti, razen če določeni deli odločitve vsebujejo osebne podatke ali podatke, ki morajo biti varovani kot zaupni.

(6) Državna revizijska komisija na svoji spletni strani objavlja katalog informacij javnega značaja v skladu s predpisi, ki urejajo dostop do informacij javnega značaja.

8. člen (delovna mesta)

Podrobnejšo organizacijo Državne revizijske komisije, število in nazive delovnih mest z opisi del in nalog ter pogoje za njihovo zasedbo ureja Državna revizijska komisija s posebnim aktom v skladu z ZRPJN, zakonom, ki ureja položaj javnih uslužbencev, in tem poslovníkom.

9. člen
(zunanja razmerja)

(1) Državna revizijska komisija sodeluje z državnimi organi na način, ki zagotavlja samostojnost in neodvisnost Državne revizijske komisije kot organa nadzora nad zakonitostjo postopkov oddaje javnih naročil.

(2) Državna revizijska komisija navezuje stike in sodeluje s podobnimi ustanovami v drugih državah in deluje v ustreznih mednarodnih organizacijah.

10. člen
(predsednik Državne revizijske komisije)

(1) Predsednik je odgovoren za delo in organizacijo Državne revizijske komisije in podpisuje vse akte oziroma pogodbe, ki jih izdaja oziroma sklepa Državna revizijska komisija, razen aktov vodenja postopkov in sklepov, s katerimi posamezen član ali senat odloča v posamezni zadevi.

(2) Predsednik Državne revizijske komisije:

1. zastopa in predstavlja Državno revizijsko komisijo,
2. sprejema akt o organizaciji in sistemizaciji del ter nalog uradnikov in strokovno-tehničnih uslužbencev Državne revizijske komisije,
3. pripravlja letni finančni načrt Državne revizijske komisije in odloča o porabi sredstev v skladu z letnim finančnim načrtom,
4. predloži letno poročilo o delu Državne revizijske komisije Državnemu zboru in sporoča podatke o obravnavanih zadevah Vladi Republike Slovenije v skladu z ZRPJN,
5. izdaja druge splošne in posamične akte, ki urejajo poslovanje Državne revizijske komisije in vprašanja, ki se nanašajo na notranjo organizacijo, na pravice in obveznosti zaposlenih, na njihovo razporejanje, napredovanje, izobraževanje, nagrajevanje in disciplinsko odgovornost ter na notranje pisarniško poslovanje,
6. imenuje predsednika in člane senata oziroma posameznega člana Državne revizijske komisije, ki so pristojni za odločanje o posamezni zadevi,
7. odloča o imenovanju in razrešitvi javnih uslužbencev Državne revizijske komisije v skladu z zakonom, ki ureja položaj javnih uslužbencev,
8. obvešča javnost o delu Državne revizijske komisije,
9. sklicuje in vodi občne seje Državne revizijske komisije in strokovne kolegije,
10. pooblašča člane Državne revizijske komisije za organizacijo in vodenje dela na posameznem področju delovanja Državne revizijske komisije,
11. skrbi za stike z drugimi državnimi organi,
12. odloča o drugih zadevah, ki so po ZRPJN ali po tem poslovniku v njegovi pristojnosti.

(3) Akti o organizaciji in sistemizaciji del ter nalog javnih uslužbencev Državne revizijske komisije ter drugi splošni akti, ki urejajo poslovanje Državne revizijske komisije in vprašanja, ki se nanašajo na notranjo organizacijo, na pravice in obveznosti zaposlenih, na njihovo razporejanje, napredovanje, izobraževanje, nagrajevanje in disciplinsko odgovornost ter na notranje pisarniško poslovanje, se objavijo na oglasni deski kabineta Državne revizijske komisije.

11. člen

(občna seja Državne revizijske komisije)

(1) Občno sejo Državne revizijske komisije sestavljajo predsednik in vsi člani Državne revizijske komisije.

(2) Na občni seji se odločitve sprejemajo z javnim glasovanjem. Predlog, ki je dan na glasovanje, je sprejet, če zanj glasuje večina vseh članov Državne revizijske komisije.

(3) Če ta poslovnik ne določa drugače, občno sejo Državne revizijske komisije sklicuje in vodi predsednik Državne revizijske komisije. Predsednik Državne revizijske komisije mora sklicati občno sejo najkasneje v roku 15 dni, če najmanj dva člana Državne revizijske komisije zahtevata obravnavo posameznega strokovnega ali organizacijskega vprašanja.

(4) Predsednik skliče občno sejo s pisnim obvestilom, ki ga članom Državne revizijske komisije posreduje praviloma najmanj 3 dni pred sejo.

(5) O občni seji Državne revizijske komisije se vodi zapisnik, ki se objavi na oglasni deski kabineta Državne revizijske komisije.

(6) Stališča občne seje o pomembnih pravnih ali strokovnih vprašanjih morajo biti objavljena na spletni strani Državne revizijske komisije.

(7) Za sklic korespondenčne seje se z izjemo roka iz četrtega odstavka tega člena smiselno uporabijo določbe tega člena.

12. člen

(pristojnosti občne seje)

(1) Na občni seji Državne revizijske komisije se:

1. sprejme poslovnik Državne revizijske komisije,
2. na predlog predsednika Državne revizijske komisije sprejme letno poročilo o delu Državne revizijske komisije,
3. na predlog predsednika Državne revizijske komisije odloča o podelitvi pooblastila za nadomeščanje predsednika v njegovi odsotnosti (tretji odstavek 3. člena tega poslovnika),

4. obravnava predlog zaključnega računa Državne revizijske komisije,
5. odloča o predlogu ukrepov Vladi Republike Slovenije za odpravo določenih kršitev, ki jih ugotavlja Državna revizijska komisija in predlogu za ustrezne zakonske spremembe ali izdajo podzakonskih aktov,
6. razpravlja in sprejema stališča o pomembnejših pravnih in strokovnih vprašanjih,
7. odloča o drugih zadevah, ki so po zakonu ali po tem poslovniku v pristojnosti občne seje Državne revizijske komisije.

(2) Sprejeta stališča iz prejšnjega odstavka je potrebno upoštevati pri delu Državne revizijske komisije in se lahko spremenijo samo na novi občni seji.

13. člen (strokovni kolegij)

(1) Za obravnavanje posameznih vprašanj, ki se nanašajo na delo in organizacijo Državne revizijske komisije, lahko predsednik sklicuje strokovne kolegije članov in svetovalcev Državne revizijske komisije. Na strokovnem kolegiju so lahko, če je to potrebno za obravnavo posameznih vprašanj, prisotni tudi strokovno tehnični delavci Državne revizijske komisije.

(2) Praviloma na strokovnem kolegiju predsedniki senatov, posamezni člani in svetovalci Državne revizijske komisije predstavijo posamezne zadeve, ki zahtevajo preučitev strokovno zahtevnejših pravnih in dejanskih vprašanj ali poenotenje prakse Državne revizijske komisije.

(3) Stališča, ki so izražena na strokovnem kolegiju ob obravnavi posameznih zadev, v nobenem primeru ne morejo vplivati na odločitve, ki jih sprejme posamezen član ali senat oziroma o katerih se glasuje na občni seji.

(4) Posamezen član Državne revizijske komisije ali svetovalec lahko predlaga, da se na strokovnem kolegiju obravnava določeno vprašanje.

(5) Na strokovnem kolegiju se obravnavajo tudi vprašanja in predstavijo okoliščine, ki so povezane z delom in organizacijo Državne revizijske komisije.

14. člen (neodvisni strokovnjaki in izvedenci)

Za opravljanje določenih strokovnih opravil v postopku odločanja o zadevi lahko predsednik Državne revizijske komisije, senat ali posamezni člani določijo neodvisne strokovnjake in izvedence.

15. člen
(poročilo o delu in sporočanje podatkov)

(1) Državna revizijska komisija na predlog predsednika Državne revizijske komisije enkrat letno sprejema poročilo o svojem delu in ga poda Državnemu zboru Republike Slovenije. Poročilo o delu vsebuje vse pomembnejše podatke o delu, porabi sredstev, sprejetih stališčih in ugotovitvah Državne revizijske komisije.

(2) Letno poročilo se objavi na spletnih straneh Državne revizijske komisije.

(3) Državna revizijska komisija mora v skladu z ZRPJN Vladi Republike Slovenije sporočiti podatke o obravnavanih zadevah.

16. člen
(predlaganje ukrepov)

Če Državna revizijska komisija pri svojem delu ugotovi, da je treba sprejeti določene ukrepe za preprečitev ponavljajočih kršitev pravil javnega naročanja, pripravi predlog za sprejem ukrepov oziroma pobudo za spremembe predpisov javnega naročanja in jo posreduje Državnemu zboru Republike Slovenije ter Vladi Republike Slovenije.

17. člen
(postopek o prekršku)

(1) Če so v postopku odločanja o zadevi ugotovljene kršitve, ki pomenijo prekršek po predpisih javnega naročanja, poda Državna revizijska komisija na predlog posameznega člana oziroma predsednika senata, ki je odločal o zadevi, predlog za začetek postopka o prekršku pri pristojnem prekrškovnem organu ali sodišču.

(2) Postopek iz prejšnjega odstavka tega člena je treba začeti takoj, ko so v postopku odločanja o zadevi ugotovljene kršitve, ki pomenijo prekršek po predpisih javnega naročanja.

18. člen
(obvestila organom)

Če so v postopku odločanja o zadevi ugotovljene nepravilnosti, škode ali zlorabe, če obstaja dvom o gospodarni rabi javnih sredstev ali če obstaja sum storitve kaznivega dejanja, mora predsednik Državne revizijske komisije na predlog posameznega člana oziroma predsednika senata, ki je odločal o zadevi, o tem obvestiti organe za nadzor nad porabo javnih sredstev, nadzorne organe naročnika oziroma druge pristojne državne organe.

III. NAČIN DELA IN IMENOVANJE SENATOV

19. člen (dodeljevanje zadev)

(1) Po prejemu zadeve predsednik Državne revizijske komisije s sklepom dodeli zadevo posameznemu članu Državne revizijske komisije oziroma imenuje senat.

(2) Senat je sestavljen iz treh članov, izmed katerih je eden predsednik senata. Predsednik senata v sodelovanju s svetovalcem vodi postopek, izdaja akte vodenja postopka in pripravi predlog za odločitev o zadevi.

(3) Za odločanje o posamezni zadevi predsednik Državne revizijske komisije določi posameznega člana ali imenuje senat ob upoštevanju zahtevnosti primera, pri čemer upošteva vrednost predmeta javnega naročila, obsežnost dokumentacije in druge okoliščine, ki so pomembne za presojo zahtevnosti posameznega primera. V postopkih oddaje javnih naročil gradenj se kot vrednost predmeta javnega naročila, po kateri se zadeva opredeli kot zahtevnejša v smislu obveznosti imenovanja senata, šteje vrednost, pri kateri je za javno naročilo storitev obvezna objava v Uradnem listu Evropske unije.

(4) Predsednik Državne revizijske komisije mora za odločanje o zadevi imenovati senat, če je predmet revizije javno naročilo, ki ga mora naročnik objaviti v Uradnem listu Evropske unije ali če je to potrebno glede na zahtevnost zadeve.

(5) Predsednik Državne revizijske komisije dodeli zadevo posameznemu članu Državne revizijske komisije, če je predmet revizije javno naročilo, ki ga naročniku ni treba objaviti v Uradnem listu Evropske unije in če glede na zahtevnost zadeve ni treba določiti senata.

20. člen (sodelovanje svetovalcev)

(1) Predsednik Državne revizijske komisije po sistemu kroženja določi posameznim članom Državne revizijske komisije svetovalce za določeno obdobje.

(2) Po dodelitvi zadeve posamezen član oziroma predsednik senata določi, kateri svetovalci naj sodelujejo pri pripravi predloga za odločitev o zadevi, pri čemer upošteva njegovo obremenjenost s posameznimi zadevami in drugimi nalogami, ki jih izvaja na Državni revizijski komisiji.

21. člen

(predlog za imenovanje senata)

(1) Če posamezen član Državne revizijske komisije, ki mu je bila kot posamezniku dodeljena zadeva, po pregledu dokumentacije ugotovi, da bi moral o njej odločati senat, predlaga predsedniku Državne revizijske komisije, da za odločanje o tej zadevi imenuje senat.

(2) Vsak član Državne revizijske komisije lahko od predsednika Državne revizijske komisije zahteva, da za odločanje o zadevi, ki je bila dodeljena posameznemu članu, imenuje senat, če je predmet odločanja javno naročilo, ki ga mora naročnik objaviti v Uradnem listu Evropske unije.

22. člen

(vrstni red dodeljevanja zadev in imenovanje senatov)

(1) Predsednik Državne revizijske komisije dodeljuje zadeve posameznemu članu oziroma senatu v skladu z 19. členom tega poslovnika. Ob dodelitvi zadeve senatu predsednik Državne revizijske komisije imenuje predsednika in dva člana senata.

(2) Praviloma se dnevno prispele zadeve dodeljujejo članom Državne revizijske komisije po vrstnem redu prejema zadeve upošteva abecedni red začetnic priimkov članov Državne revizijske komisije. Abecedni vrstni red se upošteva pri dodeljevanju zadev posameznemu članu in v primerih, ko o zadevah odloča senat. Pri senatnem odločanju se abecedni vrstni red upošteva tudi pri določanju vloge člana v senatu (predsednik oziroma član). Abecednega vrstnega reda se ne upošteva v primerih, ko gre za odločanje o podobni zadevi oziroma o zadevi, v kateri je določen član Državne revizijske komisije že odločal, ali v primeru, da ima določen član Državne revizijske komisije posebna strokovna znanja, ki so pomembna za odločanje o zadevi.

(3) Zadeve, v katerih v skladu z 19. členom tega poslovnika odloča posameznik, se dodeljujejo članom Državne revizijske komisije. Zadeve, za odločanje katerih se v skladu z 19. členom tega poslovnika imenuje senat, se enakopravno dodeljujejo članom in predsedniku Državne revizijske komisije.

(4) Sestava senatov ni stalna.

23. člen

(neodvisnost predsednika in članov Državne revizijske komisije)

(1) Predsednik in člani Državne revizijske komisije so pri opravljanju svoje funkcije neodvisni. Vezani so na ustavo in zakon.

(2) Predsednik in član Državne revizijske komisije je lahko predčasno razrešen samo pod pogoji, ki so določeni v ZRPJN.

24. člen
(izločitev)

(1) Predsednik ali član Državne revizijske komisije ne more odločati o zadevi, če je s ponudnikom, zakonitim zastopnikom ali pooblaščenecem ponudnika oziroma z zakonitimi zastopniki, člani organov upravljanja ali odgovornimi osebami naročnika v poslovnem ali sorodstvenem razmerju v ravni vrsti ali v stranski vrsti do vštetega četrtega kolena, v zakonski zvezi, četudi je ta že prenehala ali v izvenzakonski skupnosti ali v svaštvu do vštetega tretjega kolena.

(2) Predsednik ali član Državne revizijske komisije ne more odločati o zadevi, če je bil zaposlen pri ponudniku ali naročniku, pa od prenehanja zaposlitve še ni pretekel rok dveh let.

(3) O navedenih in drugih razlogih za izločitev mora član Državne revizijske komisije nemudoma obvestiti predsednika Državne revizijske komisije, ki odloča o izločitvi.

(4) O izločitvi predsednika Državne revizijske komisije se odloči na občni seji Državne revizijske komisije, ki jo skliče in vodi član, ki nadomešča predsednika.

(5) Za izločitev svetovalcev veljajo enaka pravila kot za izločitev članov Državne revizijske komisije. O izločitvi svetovalcev odloča predsednik Državne revizijske komisije.

25. člen
(imenovanje nadomestnega člana senata)

V primeru daljše odsotnosti člana senata predsednik Državne revizijske komisije imenuje nadomestnega člana senata.

26. člen
(način dela senata)

(1) Po imenovanju senata in preučitvi prejete dokumentacije o zadevi predsednik senata skliče sejo, na kateri povzame navedbe strank in vsa pomembnejša dejstva v postopku, vsi člani senata pa predstavijo svoje mnenje o zadevi. Če je na podlagi obstoječe dokumentacije in predloženih dokazov to mogoče, člani senata podajo ustne predloge za odločitev o zadevi, predsednik senata pa v sodelovanju s svetovalcem pripravi pisni predlog za odločitev o zadevi.

(2) Če na podlagi obstoječe dokumentacije in predloženih dokazov na prvi seji ni mogoče sprejeti odločitve o zadevi, se člani senata dogovorijo o tem, katera procesna dejanja bodo izvedli, katero dodatno dokumentacijo bodo zahtevali

in katere dokaze bodo izvedli. Ko je v postopku pridobljena celotna dokumentacija in ko so izvedeni vsi potrebni dokazi, predsednik senata skliče sejo, na kateri člani senata po preučitvi celotne dokumentacije in izvedenih dokazov podajo ustne predloge za odločitev o zadevi, predsednik senata pa v sodelovanju s svetovalcem pripravi pisni predlog za odločitev o zadevi.

(3) Predsednik senata mora pri pripravi pisnega predloga za odločitev o zadevi smiselno upoštevati ustne predloge članov senata.

(4) Ko je pisni predlog za odločitev o zadevi pripravljen, ga predsednik senata posreduje ostalima članoma senata. Po prejemu in preučitvi predloga odločitve predsednik senata nemudoma skliče sejo, na kateri senat obravnava predlog za odločitev o zadevi.

27. člen (način odločanja senata)

(1) Senat odloča o zadevi na nejavni seji, ki jo skliče in vodi predsednik senata. Na seji senata je poleg predsednika in članov senata prisoten le svetovalac, ki je sodeloval v zadevi.

(2) Senat odloča z večino glasov vseh članov. Predsednik senata in člani senata se ne smejo vzdržati glasovanja.

(3) O sejah senata vodi svetovalac zapisnik, ki obsega tudi zapis o glasovanju predsednika in članov senata in ga podpišejo vsi člani senata.

28. člen (rok za odločitev)

(1) Senat oziroma posamezen član Državne revizijske komisije mora odločiti o zahtevku za revizijo in izdati sklep najkasneje v 15 dneh od prejema zahtevka za revizijo in celotne dokumentacije oziroma odločiti o pritožbi in izdati sklep najkasneje v 8 dneh od prejema pritožbe.

(2) V utemeljenih primerih lahko senat oziroma posamezen član Državne revizijske komisije podaljša rok za odločitev o zahtevku za revizijo za največ 20 dni. Predsednik senata oziroma posamezen član Državne revizijske komisije mora pred iztekom 15 dnevne roka o podaljšanju roka in razlogih za podaljšanje obvestiti predsednika Državne revizijske komisije, ki o tem obvesti vse stranke v postopku.

(3) Pismeni odpravek sklepa mora Državna revizijska komisija strankam poslati v roku treh dni od izdaje sklepa.

29. člen
(odločitev o nezadržanju postopka)

(1) O predlogu naročnika, da vloženi zahtevek za revizijo ne zadrži nadaljnjih aktivnosti naročnika v postopku oddaje javnega naročila, lahko odloča predsednik Državne revizijske komisije s sklepom. V primeru, če je predlog naročnika na Državno revizijsko komisijo vložen skupaj z zahtevkom za revizijo oziroma pritožbo oziroma če je zadeva že dodeljena posameznemu članu ali senatu, lahko o predlogu naročnika, da vloženi zahtevek za revizijo ne zadrži nadaljnjih aktivnosti naročnika v postopku oddaje javnega naročila, odloči posamezen član ali senat.

(2) Če je predsednik Državne revizijske komisije že izdal sklep, s katerim je odločil o predlogu naročnika, da vloženi zahtevek za revizijo ne zadrži nadaljnjih aktivnosti naročnika v postopku oddaje javnega naročila, lahko posamezen član ali senat po prejemu zadeve ta sklep spremeni, če po preučitvi celotne dokumentacije ugotovi, da za to obstajajo utemeljeni razlogi.

30. člen
(sklep)

(1) Državna revizijska komisija odloči o zadevi v obliki sklepa.

(2) Sklep Državne revizijske komisije je opremljen z opravilno številko, datumom, podpisom in žigom Državne revizijske komisije.

(3) Vse izvode sklepa podpiše predsednik senata oziroma posamezen član Državne revizijske komisije. Po en izvod sklepa se vroči vlagatelju zadeve, naročniku in ministrstvu, pristojnemu za finance, v primeru, ko je zahtevek za revizijo vložen po odločitvi naročnika o dodelitvi naročila, pa se sklep vroči tudi izbranemu ponudniku. En izvod sklepa se shrani v arhivu Državne revizijske komisije. Arhivski izvod sklepa podpišejo vsi člani senata in svetovalec.

31. člen
(izvajanje procesnih dejanj)

(1) Izvajanje procesnih dejanj v zadevi je treba opraviti tako, da se v skladu z določili ZRPJN pridobi vsa dokumentacija in ugotovijo vsa dejstva, ki so pomembna za odločanje o zadevi, ter izvedejo vsi dokazi, ki so potrebni za sprejem odločitve.

(2) Akti vodenja postopka, v katerih Državna revizijska komisija v postopku odločanja o zadevi strankam v skladu z ZRPJN postavlja prekluzivne roke, morajo vsebovati izrecno opozorilo o tem, kakšna je posledica neupoštevanja postavljenega roka.

(3) Akte vodenja postopka podpiše predsednik senata ali član Državne revizijske komisije, ki mu je bila dodeljena zadeva, oziroma predsednik Državne revizijske komisije.

32. člen (stroški)

(1) Stroški postopka so stroški, ki nastanejo med postopkom ali zaradi postopka.

(2) Stroški postopka obsegajo tudi nagrado za delo odvetnika in drugih oseb, ki jim zakon priznava pravico do nagrade.

(3) Pri odločanju o tem, kateri stroški naj se povrnejo, upošteva senat oziroma posamezni član Državne revizijske komisije le tiste stroške, ki so bili potrebni za postopek revizije oddaje javnega naročila. O tem, kateri stroški so bili potrebni in koliko znašajo, odloči senat oziroma posamezen član Državne revizijske komisije na opredeljeno zahtevo brez obravnave in po skrbni presoji vseh okoliščin.

(4) Če je za stroške predpisana tarifa, se takšni stroški odmerijo po tarifi.

(5) Povrnitev stroškov se lahko zahteva do odločitve Državne revizijske komisije o zahtevku za revizijo.

(6) O stroških postopka senat oziroma posamezen član Državne revizijske komisije odloči v sklepu, s katerim se odloči v postopku pred Državno revizijsko komisijo ali s posebnim sklepom.

33. člen (stroški za izdelavo izvedenskega ali strokovnega mnenja)

(1) Če odredi senat oziroma posamezen član Državne revizijske komisije v postopku odločanja o zadevi na predlog strank ali po uradni dolžnosti izdelavo izvedenskega ali strokovnega mnenja, naloži strankam v postopku, da založijo predujem za izdelavo mnenja.

(2) Če senat oziroma posamezen član Državne revizijske komisije odredi izdelavo izvedenskega ali strokovnega mnenja po uradni dolžnosti, stranka pa v postavljenem roku ne založi predujma, lahko stroške za izdelavo mnenja založi Državna revizijska komisija.

(3) Stroške za izdelavo izvedenskega ali strokovnega mnenja nosijo stranke v postopku v skladu z ZRPJN.

34. člen
(evidenca o poročilih o izvedbi postopka)

(1) Državna revizijska komisija vodi evidenco o poročilih o izvedbi postopka ter sprejema ustrezne ukrepe v skladu z ZRPJN.

(2) Posamezen član Državne revizijske komisije oziroma predsednik senata, ki je v odločitvi o zadevi od naročnika zahteval poročilo o izvedbi postopka, mora v primeru, če ugotovi, da v poročilu ni izkazana odprava nepravilnosti oziroma upoštevanje napotkov Državne revizijske komisije ali da poročilo ni bilo predloženo v roku, predsedniku Državne revizijske komisije podati ugotovitev o tem.

35. člen
(arhiviranje dokumentacije)

Državna revizijska komisija arhivira vso pomembnejšo dokumentacijo o posamezni zadevi v skladu s predpisi, ki urejajo področje arhiviranja.

36. člen
(hramba kopij ponudb)

Državna revizijska komisija zagotavlja ustrezne pogoje za prejem in hrambo kopij ponudb v skladu z zakonom, ki ureja javna naročila.

37. člen
(vpisnik)

(1) O prispelih zadevah se vodi vpisnik, ki se objavlja tudi na spletnih straneh Državne revizijske komisije.

(2) Predsednik Državne revizijske komisije lahko s posebnim notranjim aktom določi način in vodenje vpisnika.

IV. KONČNI DOLOČBI

38. člen
(prenehanje veljavnosti)

Z dnem uveljavitve tega poslovnika preneha veljati poslovnik Državne revizijske komisije za revizijo postopkov oddaje javnih naročil, objavljen v Uradnem listu RS št. 55/2000.

39. člen
(uveljavitev)

(1) Ta poslovnik sprejme Državna revizijska komisija v soglasju z Državnim zborom Republike Slovenije. Po prejemu soglasja Državnega zbora Republike Slovenije se poslovnik objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

(2) Ta poslovnik začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št.: 037-12/05-1
Ljubljana, dne 18. 3. 2005

predsednik Državne revizijske komisije
dr. Aleksij MUŽINA